

OLGULARLA İÇ SAVAŞ

Özgür Güven

OLGULARLA İÇ SAVAŞ

Özgür Güven

Kitabın Adı: OLGULARLA İÇ SAVAŞ

Yazar Adı: Özgür GÜVEN

Birinci Basım: Aralık-2020

İSBN:

Yayın Sertifika No:

Baskı:

**Telif eserleri kanunu gereğince bu eserin bütün hakları
Yeni Dönem Yayıncılık'a aittir**

Yeni Dönem Yayıncılık

İskenderpaşa Mah. Sofular Cad. 8/3 Fatih / İstanbul

Tel&Fax: 212 533 32 57

www.mucadelebirligi11.net

OLGULARLA İÇ SAVAŞ

Özgür Güven

GİRİŞ

Devrim siyasi iktidarın ve ekonomik alt yapının köklü değişimidir. Değişen ekonomik alt yapı belirli bir sürede toplumsal ilişkileri ve üst yapıyı da değiştirir. Yeni bir topluma geçişin başka bir yolu da yoktur. Yeni toplum kuruluşu, ancak var olan koşulların devrimci dönüşümüyle gerçekleşir. Bunun için proletarya ve emekçi yığınların sınıf mücadelesini sonuna kadar sürdürmesi, aktif politik mücadeleyi yükseltmesi bir zorunluluktur. Bu devrimci dönüşüm, dünyada eş zamanlı olmaz. Kapitalizmin eşitsiz gelişimi nedeniyle, her ülkedeki gelişim düzeyi ve nesnel koşullar birbirinden farklıdır. Buna bağlı olarak, her ülkedeki işçi sınıfı hareketi de farklı gelişme aşamalarında bulunur. İşçi-emekçi kitlelerini ve diğer ezilen sömürülen yığınları devrimci mücadeleye kazanmak için, o ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, politik, toplumsal gelişme aşamasını ve nesnel koşullarını göz önünde bulundurmak gerekir. Marksist-Leninistler örgütlenme faaliyeti sürdürürken hem işçi sınıfı hareketinin, hem mücadele verdikleri ülkenin içinde bulunduğu somut gelişme aşamasına uygun davranır; mücadele ve örgütlenme politikalarını ona göre belirlerler.

Türkiye ve Kürdistan açısından verili anın somut koşulları gereği önümüzdeki süreçte DHD'yi (Demokratik Halk Devrimini gerçekleştirip, DHİ'yi (Demokratik Halk İktidarını) kurmak ve oradan da kesintisiz olarak sosyalizme ilerlemek gerekiyor. Bu geçiş süre-

cinde gelişmenin şu ya da bu aşamasında iç savaş kaçınılmaz bir zorunluluk olarak gündeme gelir. Proletaryanın ve emeğin kurtuluşunun tek yolu olan sosyalizme geçmek için proletaryayla burjuvazi arasında, emek güçleriyle sermaye güçleri arasında birinin diğerine iradesini kabul ettirmek amacıyla verdiği amansız bir savaştır bu. Bütün dünyada olduğu gibi, bizde yaşanan devrimci mücadelenin tarihi de bunun en açık kanıtlarıyla doludur.

1871 Paris Komünü'nden, hatta öncesinden, 1848 devrimlerinden başlayarak dünyanın her yerinde yaşanan, yenen ve yenilen devrimlerin hepsi bunu kanıtladığı gibi, bu tezler, daha önceki burjuva devrimlerle de uygunluk içindedir. "Az bile olsa özgür ve ilerici bütün ülkelerde tüm iktisadi gelişimin, bütün dünyadaki tüm çağdaş toplum tarihinin aralarında uzlaşmazlığa yol açtığı ve bu uzlaşmazlığın şiddetlendirdiği sınıflar arasında, yani burjuvazi ve proletarya arasında genellikle -hemen hemen istisnasız da denilebilirdi- bir iç savaş görülür." (Lenin, Ekim Devrimi Dosyası). Lenin'in de söylediği gibi iç savaş; "tüm çağdaş toplum tarihi" boyunca üst üste binen, biriken, tekrarlanan, artan ve şiddetlenen ekonomik, politik, toplumsal çelişki ve çatışmaların, sınıflar mücadelesinin gelişiminin belirli bir aşamasında iki karşıt sınıf arasındaki mücadelenin silahlı çatışma biçimini almasından başka bir şey değildir. Sınıflar mücadelesi, gelişiminin belirli bir aşamasında kaçınılmaz olarak bu biçimi alır.

Elli yıldan beri süren sert sınıf mücadelesinin deneyimine dayanarak iç savaşın bizdeki gelişimine kısaca bir göz atalım. Neredeyse yüzyılı aşan bu topraklardaki sosyalizm mücadelesinde devrimci olan ne varsa Denizlerle başlar. Bu çalışmada bu tarihsel dönemden başlayacak.

1960'11 yıllar boyunca Türkiye kapitalizminin gelişimi sürdü ve işbirlikçi karakterde de olsa sanayi alanında tekelleşme egemen oldu. 1960'ların sonuna doğru Türkiye kapitalizminde kriz baş gösterdi. Bu kriz toplumun çeşitli kesimleri arasında yaygın eylemlerle de beslendi. Çukurova, Ege, Trakya gibi sanayi hammaddesi için tarım yapılan kapitalist tarımın geliştiği bölgelerde toprak işgalleri, isyanlar başladı.

1960'ların sonu 70'lerin başında işçi sınıfı da hareketlendi. İşçi grevleri yaşandı. ABD'nin kurduğu TÜRK-İŞ gibi bir devlet sendikasının varlığına rağmen DİSK kurulup örgütlenmeye başladı. Aynı dönemde öğrenci gençlik hareketleri devrimci mücadele örgütlerine evrilmektedir. Bu dönemin en büyük kitlesel eylemi 15-16 Haziran'dır. Ayaklanma boyutlarına varan, dört koldan İstanbul'a yürüyen işçi sınıfından yüzbinleri bulan kitleyi ne polis ne asker durdurabilir; işçiler barikatları ve tankları aşarak ilerlerler. Öğrenci gençliğin etkin olarak desteklediği hareketin gücü karşısında korkuya kapılan sermaye ve devleti geri adım atar, sendika yasasını geri çeker.

Bu eylem politik bir eylemdir, ancak politik olmasına rağmen kendiliğinden bir eylemdir.

Toplumsal gelişmenin hızlandığı, sınıflar mücadelesinin isyan ve ayaklanma biçimine doğru gelişmesi karşısında tekelleşen sermaye çareyi 12 Mart askeri faşist cuntasında arar.

Henüz yolun başında bulunan devrimci örgütleri ortadan kaldırmak, devrimci önderleri katlederek devrimin gelişimini durdurmayı hedefleyen sermaye ve faşist devleti, Nuruhaklar'da Sinanların katlinden sonra Kızıldere'de Mahir'i ve 10'ların katliamını gerçekleştirir, sonra da Denizlerin idamını. Toplu tutuklamalar ve işkencelerden sonra askeri mahkemelerin kararıyla pek çok genç ve işçi devrimci olduğu için zindanlara kapatılır.

Toplumsal muhalefetin ve devrimin gelişimi karşısında cuntacılar geriye çekilir, parlamenter faşizm uygulamaya girer. 73-74'te yükselişe geçen toplumsal muhalefet sonucunda devrimci tutsaklar da dahil zindanlar boşaltılır. Devrimci mücadele yeniden ivme kazanıp yükselişe geçer. Bu süreçte politik grevler öne çıkar. Hedefine DGM'leri koyan metal işçilerinin başını çektiği 1976'daki yaygın grevler sonucunda DGM'ler kapatılır. İşçi sınıfının o dönemdeki en etkin politik grevi olur bu grev. Bu eylemlerin ağırlıklı kitlesi işçilerdir. Gençlik hareketleri ve öğrenci gençlik de bu eylemlere etkin olarak destek verir, içinde yer alır.

1976'da sözü edilecek en önemli kitle eylemlerinden biri de 1 Mayıs'tır. Cumhuriyet tarihinde ilk defa açık sokak gösterileriyle, mitingle kutlanır. 1 Mayıs Taksim mitingine yüzbinden fazla kitle katılır. 1 Mayıs nedeniyle pek çok iş yeri ve fabrikada fiilen iş bırakılıp toplu halde Taksim'e çıkılır. 1 Mayıs gösterileri işçilerin sınıf bilincindeki gelişme düzeyini gösteriyor. Bu gelişimi engellemek amacıyla tekelci sermaye sivil faşist çeteleri MHP eliyle sokağa saldı. Bu çeteler eliyle katledilen öğrencilerin cenaze törenleri onbinlerin katıldığı görkemli anti-faşist gösterilere dönüştü.

1977 1 Mayıs'ı devrimin güçlü bir yükseliş içinde olduğu, sadece metropollerini değil, Anadolu'daki pek çok kenti de kapsamaya başladığı, örgütlü devrimci mücadelenin hızla yayıldığı bir dönemde karşılandı. Tekelci sermaye ve faşist devlet, devrimin gelişimini engellemek amacıyla 77 1 Mayıs'ını kana buladı. 77 1 Mayıs'ı o güne dek yapılan en görkemli, en kalabalık mitingdi: 500 binden fazla işçi ve emekçi katılmıştı. Sermaye, işçi sınıfı ve emekçi yığınları açık terör ve baskıyla, katliamla durdurmayı denedi. Kitle silahlarla taranıp panzerler tarafından ezildi. Aynı gün akşam evlerine dönen işçi ve emekçilerde korku değil, yaşanan vahşi katliama duyulan öfke ve intikam duyguları hakimdi.

15-16 Haziran'ı kat kat aşan bu eylemlere DİSK öncülük etmiştir.

Bu dönem özellikle öne çıkan bir diğer katman da öğrenci gençliktir. Ezici çoğunluğu işçi-emekçi çocukları olan öğrenci gençlik bu dönemde hızla örgütlenerek silahlanmaya başladı. Önceleri savunma amacı taşıyor olsa da bu süreçte silahlı mücadele özellikle bu kesim eliyle öne çıkmaya başladı. Sermaye ve faşist devletin buna yanıtı sokağa saldırdığı sivil faşist çeteler eliyle işçi- emekçi mahallelerinde kahve taramaları, bombalamalar oldu. Evlerinde bastıkları 7 TİP'li öğrenciyi topluca katlettikleri gibi, 16 Mart 1978'de İstanbul Üniversitesi öğrencilerini bombalayıp 7 öğrenciyi de Beyazıt'ta katlettiler. DİSK bu katliamlara "*Faşizme İhtar Eylemi*"yle cevap verdi: İş bırakıp yolları trafiğe kapattı.

1977, sınıflar mücadelesinin açık iç savaş boyutuna vardığının en açık kanıtlarıyla doludur. Aynı süreç 1978'de daha vahşi, daha kanlı boyutlara vararak sürdü. 77 1 Mayıs'ını

kana bulayıp devrimci mücadeleyi ezmek isteyen sermaye, 78 1 Mayıs'ında tam tersi bir sonuçla karşılaştı: Taksim Meydanı çok daha görkemli ve öfkeli kalabalıklarla, işçi ve emekçilerle dolmuştu.

Bu süreçte toplumun bütün ezilen ve sömürülen kesimlerinde örgütlenme ve devrimci mücadeleye katılım arttı. Mücadele, Türkiye ve Kürdistan'ın bütün kentlerinde ve kırsal kesimlerinde giderek yayılıyor, devrim güçlenip geliyordu. Yasal ve yasadışı grevler, boykot, miting, gösteri artmış; öğretmenlerden polisler kadar bütün devlet memurları kendi yasal örgütlerini kurmuş, toplumdaki saflaşmaya uygun olarak onlar da saflaşmışlardı. Tekelci sermaye toplumdaki siyasal saflaşmaya büyük bir katliamla yanıt verdi. Aralık 1978'de sivil faşist çeteler polisin ve ordunun kışkırtması, gözetimi ve dolaylı desteği altında Maraş'ın yoksul alevi kesimlerinin yaşadığı emekçi mahallelerine saldırdılar. Kadın, erkek, çocuk demeden 100'den fazla insanı katlettiler. Günlerce süren bu katliam toplumun geniş kesimlerinin nefretini ve tepkisini çekti. Tekelci sermaye ve faşist devleti yine yanıldı: Ezilen ve sömürülen emekçi yığınlar korkup sinmek bir yana büyük bir öfkeyle karşılanan bu katliamdan sonra boykot, direniş, işgal ve yürüyüşler daha güçlü, daha yaygın olarak yaşanmaya başladı. Silahlı çatışmalar her yana, her kente ve mahalleye yayıldı. Emekçi kesimlerde ve Alevilerde yoğun bir silahlanma eğilimi gelişti. Sivil faşistler her yerde devrimcilerin ve halkın saldırılarıyla karşılaştı. Bir çok mahalleden ve okuldan silah zoruyla sökülüp atıldı.

1977-1978'de yaşanan bütün bu olaylar tam bir iç savaştı. 1977'de burjuva iç savaş (1 Mayıs'ta) olarak başlamış olsa da devrim cephesi, proletarya kısa sürede güçlerini toparlayıp harekete geçerek buna devrimci iç savaşla cevap verdi.

Tekelci sermaye ve iş başındaki Ecevit başkanlığında CHP hükümeti, Maraş katliamını da bahane ederek devrimci dalganın güçlü kabarışı karşısında 12 Eylül askeri faşist cuntasına giden yolu açtı: Aralık 1978'de sıkıyönetim ilan etti. Devrimci sosyalist yayınların basımı ve dağıtımı yasaklandı. 1 Mayıs'ın Taksim'de, hatta İstanbul'da kutlanması yasaklandı; miting, yürüyüş ve grevler kısıtlandı. Ama bir çok iş yerinde grevler ya- sağa rağmen fiilen devam etti. Devlet baskısı, resmi ve sivil faşist saldırılar artarken Maraş katliamına benzer katliamlar Sivas, Çorum, Hatay gibi alevi nüfusun yoğun olduğu kentlerde de yapılmaya çalışıldı. Ancak halkın ve örgütlü devrimci güç- lerin kararlı biçimde silahlanıp mücadeleyi yükseltmesiyle geri püskürtüldü, oyun boşa çıkarıldı. Bu dönemde sivil faşist- ler pek çok mahalleden silahların gücüyle sökülüp atıldı. İç savaş artık sadece metropollerde değil, Türkiye ve Kürdistan'ın hemen bütün kentlerinde, kasabalarında ve kırsal kesimle- rinde yayılmaya, yoğunlaşmaya başladı. Varoşlardan, emekçi mahallelerinden birer birer sökülüp atılan sivil faşistler, ar- kalarındaki polis desteğine rağmen ancak belli mahallelerde ve merkezlerde sıkışıp kalmış, adeta kuşatma altına alınmış- lardı. Bu gelişmeler karşısında tekelci sermaye, toplumu terö- rize etmek amacıyla tanınmış ilerici, demokrat aydınları, bilim insanlarını hedef haline getirdi. Bedrettin Cömert, Doğan Ka- rafakioğlu katledildi, Server Tanilli ise bu suikastlardan yaralı olarak kurtuldu; Abdi İpekçi gibi gazetecilerin yanı sıra

1978'deki DGM'ye karşı grevlerin, 1 Mayıs mitinglerinin ve daha başka pek çok etkili işçi eylemlerinin örgütlenmesinde etkin rol oynayan, DİSK'in bir dönem Genel Başkanlığını da yapan Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler'i de bu suikastlarla katletti. Bu suikastlardan sonra yapılan cenaze törenleri yüzbinlerin katıldığı büyük anti-faşist gösterilerle yapıldı. Özellikle Kemal Türkler'in cenaze töreninde pek çok fabrika ve işyerinde iş durduran işçiler fabrikalardan çıkararak cenaze törenine toplu olarak katıldılar.

Bu dönemde işçi eylemleri öne çıksa da asıl yükseliş 1979-1980 yılında yaşandı. Pek çok iş yerinde yasal ve yasadışı grevler, iş durdurmalar, direnişler yapıldı. 100 bini aşkın işçi greve çıkarken, bu grev ve direnişlerde radikal çizgi öne çıktı. Sermaye ve iş başındaki MC hükümeti bu eylemleri kırmak için pek çok yol ve yöneme başvurdu; sivil faşist çeteler grevci işçilere saldırtulup grev çadırları taranırken, Çukobirlik, Antbirlik, Tariş işletmelerinde işgaller başladı, sivil faşistlerden sonra polis saldırılarına karşı da barikatlar kurulmaya başladı. Bu gelişmeler en sonunda İzmir Tariş İşletmeleri'nde devlet güçlerinin saldırısıyla silahlı çatışmaya vardı. İşçiler ve işçileri destekleyen devrimci güçler İzmir'in pek çok semtinde günlerce süren devlet güçlerinin saldırılarına karşı barikat kurup silahlarla karşı koydular. Askerler, günlerce süren çatışmalardan sonra ancak tankların yardımıyla Tariş işletmelerine girebildiler.

Sokak çatışmalarının, bombaların, silahların yaygın olarak kullanılmaya başlandığı; her gün onlarca insanın vurulduğu, yaralandığı, iç savaşın pek çok kente ve kırsal alanlara yayıldığı; devrimci örgütlerin, devrimci mücadelenin giderek güç-

lenip etkinlik kurmaya başladığı bu süreçte devrimci durum bütün belirtileriyle ve bütün yönleriyle ortaya çıkmıştı. Tekelci sermayenin burada bir devrim korkusuna kapılmasının nedeni sadece bunlar da değildir. Aynı dönemde devletin militarist kurumları, en güvendiği kaleleri olan ordu ve polis içinde, özellikle alt kademelerde yer alan ve orduda asıl işi yapan, askerle iç içe olan kesimlerde çok ciddi bir saflaşma ortaya çıktı. Bu saflaşma polis içinde daha yoğun olmakla birlikte orduda da baş göstermişti. Öyle ki, ordu ve polis içindeki bölünmede taraflar birbirine güvenmeyecek derecede saflaşmışlardı. Bu durum devletin diğer kurumlarındaki saflaşmayla birleşince, tekelci sermayenin egemenlik aygıtı olan devletin çok ciddi bir zaafiyet ve zayıflık içine girmiş oldu. İşte tekelci sermayeyi asıl korkutan, devletin içine düştüğü yetersizliktir.

Tekelci sermaye devrimin gelişimi, devletin zaafiyeti ve kapitalist ekonominin yapısal krizinin derinliği karşısında her şeyi kaybetmekten önceki son çıkış olarak, emperyalistlerin desteğiyle, askeri faşist cuntaya yol verdi. 12 Eylül 1980'de ordunun en üst kademesinde yer alan beş general parlamentoyu ve hükümeti feshetti, yasama ve yürütmeyi doğrudan ele aldı. Bütün siyasi partileri kapatıp her türlü siyasi faaliyeti yasakladı. DİSK başta olmak üzere, Türk-İş dışındaki bütün sendikaları ve diğer işçi, emekçi örgütleri, gençlik dernekleri gibi devrimci demokratik kurumları kapattı. Bütün bu örgütlerin yöneticileri dahil yaygın bir tutuklama furyası başladı. Bu dönemde milyonları etkisi altına alan kitlesel hareketler, silahlı ayaklanmalar, çatışmalar, devrimci hareketin iktidar perspektifi yoksunluğundan dolayı politik iktidarı fethetmeye yöneltilemedi.

12 Eylül'le birlikte sokağa çıkma yasağı ilan eden faşist cunta yönetimi sürekle avına başladı; yüzbinlerce insan yakalanıp aylar süren işkencelerden sonra tutuklandı. Sokaklarda, ev baskınlarında onlarca insan katledildi. Fişlenenlerin sayısı milyonları aşarken, binlerce insan tutsak alınıp zindanlara dolduruldu. Askeri mahkemelerin kararlarıyla devrimciler peş peşe idam edilerek proletarya ve emekçi yığınlara, halklara korku salındı. Devrimci durum bir süreliğine bastırılırken, 12 Mart faşist cuntasının tamamlayamadığı devletin bütün kurumlarıyla faşistleştirilmesi tamamlandı.

Tekelci sermaye 12 Eylül'ün işkenceleri, zindana kapatmaları ve idamlarla devrimci mücadeleyi geriletip, devrimci durumu bastırsa da mücadele kesintisiz devam etti. 80'lerin ilk yarısında zorlu zindan mücadelelerinin yanı sıra altı çizilmesi gereken UKH'nin 1984, 15 Ağustos atılımıyla gerilla savaşını başlatması oldu. Eruh ve Şemdinli kıvılcımı çok geçmeden Kürdistan'ın pek çok bölgesine yayıldı.

Sermayenin 12 Eylül yasakları nedeniyle artık grev yapılamaz denen bu dönemde işçi sınıfı NETAŞ grevi ve zaferiyle yeniden sahneye girdi. Ardından Tersaneler, Sümerbank, Tekel, Karayolları ve diğer KİT'lerde çalışan işçilerin 89 Bahar Eylemleri adıyla bilinen yaygın eylemleriyle devrimci durum yeniden mayalanmaya başlamıştı. Özellikle KİT'lerde çalışan işçilerin eylemleri bu kadar yaygın ve etkili oldu. 12 Eylül'ün işçi sınıfının hemen bütün sınıf örgütlerini kapatıp etkisizleştirdiği, sınıfı örgütsüzleştirdiği bir zamanda bu eylemler patlak verdi.

Ne 70'li yıllar ne 90'lı yıllar birleşik devrimi zafere varamadı. Türkiye ve Kürdistan devrimi iç içe geçerek birleşik bir karakter kazanmıştır. Bu nedenle örneğin, faşist devlete ve sermaye egemenliğine bir devrimle son verilmeden, Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce belirlemesinin önündeki engeller ortadan kaldırılıp Kürdistan'da ulusal ve sınıfsal kurtuluş gerçekleşemez. Buna karşılık Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı için Türkiye işçi sınıfı ve devrimci güçleri tutarlı, kararlı bir mücadele vermedikçe Türkiye devrimi zafere ulaşamaz. Bugüne dek verilen mücadeleler, yaşananlar bunu açıkça gösterdi.

Biz bu saptamayı yaparken şunu da belirtmeliyiz; Kürdistan'da özgürlük mücadelesi sadece 90'lı yıllarda ileri gitmemiştir. Kürdistan sorununun çözümü için mücadele, cumhuriyet öncesine, Osmanlı egemenliğinin sürdüğü döneme kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. Cumhuriyet öncesindekileri ele almasak da, cumhuriyetin kuruluşundan hemen sonra başlayan ayaklanmalar dizisi var. Şeyh Sait İsyanı'ndan Dersim 38'e kadar uzanan bu ayaklanmalar sürecinde, Kürt ulusunun özgürlük mücadelesi Türkiye emekçi sınıflarının devrim mücadelesinden daha ileriydi. Bu dönemde Türkiye'de sol-sosyalist hareket oldukça dar bir konuma sahipken, Kürt ulusal hareketi, bir halk hareketi olarak kitlesel boyutlara varmış, ancak buna rağmen Türkiye proletaryası ve emekçileri tarafından desteklenmediği için her defasında büyük bir vahşet ve kanla boğulmuş; Dersim 38'den sonra tekrar ayağa kalkması için uzun yıllar gerekmiştir. Ayrıca daha önceleri Kürdistan'ın kurtuluşu Türkiye devrimine bağlı olarak ele alınırdı. 70'lerin sonla-

rından itibaren kendilerini “Kürt Solu” olarak adlandıran Kürdistan sol-sosyalist hareketi, Kürdistan devrimini ayrı bir devrim olarak ele aldı. Şimdi durum daha doğru bir perspektifle ele alınıyor. Her iki ülkenin devriminin iç içe geçtiği, birbirine bağlandığı ve birleşik devrim durumunda olduğu genel olarak kabul edildi. Artık Türkiye Devrimi olmadan Kürdistan Devrimi; Kürdistan Devrimi olmadan da Türkiye Devriminin zafere ulaşamayacağı anlaşıldı, kabul edildi. Bu, Leninist düşüncenin zaferi oldu.

Şimdi kaldığımız yerden devam edebiliriz. Netaş Grevi’yle işçi sınıfı 1987’de yeniden öne çıkmaya başlayınca devrimci komünist hareket de işçi sınıfı ve gençlik, öğrenci gençlik içindeki faaliyetini artırdı. 89 Bahar eylemleri, 12 Eylül faşizmi tarafından uygulamaya konan pek çok yasağın fiilen aşılması demektir. Bu aynı zamanda öğrenci gençliğin de üniversitelerden başlayarak yeniden mücadeleye atılmasını sağladı. 87’den başlayarak 89’da doruğa çıkan yaygın ve etkili kitlesel eylemler yaşandı. Grev yasağı nedeniyle grev yapılamasa da, devlet işletmelerinde çalışan yüzbinlerce işçi başta İstanbul olmak üzere pek çok kentte yeni ve yaratıcı eylem biçimleriyle günlerce eylemden eyleme koştular. Bu süreçte 70’li yıllardan farklı olarak özel sektörde çalışan işçi kesimleri değil, devlet işletmelerinde çalışanlar ileri çıktı, mücadelede etkili oldular. Bunun nedenleri var.

Türkiye kapitalizmi özel sektördeki sermaye birikiminin yetersizliği nedeniyle daha çok devlet kapitalizmi olarak gelişti. Bu nedenle, devlet daha en başından itibaren, ekonomik alanda hem üretim sürecinde hem dolaşım sürecinde tek el konumunda oldu. Kamu iktisadi Teşekkülleri (KİT’ler)

ya da aynı anlamda devlet işletmeleri, büyük işletmeler, büyük şirketler oldular. Hava yolları, demir yolları, liman işletmeleri gibi, çok büyük sermaye yatırımı gerektiren iş kollarında devletin bu tekel konumu halen devam ediyor. Devlet işletmelerinin en büyük işletmeler olması, istihdam edilen işçi nüfusunun büyük bölümünün de devlet sektöründe çalışması demektir. Devlet işletmelerinde çalışan kesim işgüvencesi, sigorta, emeklilik gibi haklara sahip olmaları nedeniyle uzun yıllar kendilerini ayrıcalıklı saymış, işsizlik konusunda bile ayrıcalıklı, avantajlı olmuşlardır. Bu nedenle devlet sektöründe çalışan işçiler uzun yıllar eylemlerden uzak durdular. İşçi sınıfının önemli bir kesimini oluşturdıkları için de, işçi sınıfının mücadelesi uzun yıllar zayıf kaldı, tek yanlı gelişti. Sermaye sınıfı, kapitalizme ve sermayenin egemenliğine karşı mücadele etmesi gereken işçi sınıfının büyük bir bölümünü devlet eliyle pasifize etti, devlet baskısı ve kontrolü altına aldı, proleter orduyu parçalayıp zayıflattı. CIA ve devlet eliyle kurulan burjuva sendikal anlayışa sahip Türk-İş de işçi sınıfının kontrol altına alınıp pasifize edilmesinde burjuva devlete yardım etmiştir. İş güvencesi karşılığında burjuva topluma razı edilen büyük bir işçi kitlesi nedeniyle sınıf mücadelesi uzun yıllar zayıf kalmış, tam bir gelişme sağlayamamıştır.

Özellikle 12 Eylül ve sonrasında kamuda çalışan işçilerin durumunda dikkate değer bir bozulma, yaşam seviyesinde gerileme yaşandı. İşçi sınıfının örgütsüzleştirilmesine bağlı olarak çalışma koşullarının ağırlaştırılmasına, ekonomik olarak her yıl yaşadıkları kayıplara bir de özelleştirmeler ve işten atamalar eklenince, kamuda çalışan işçiler de eylemlere katıl-

maya, mücadelenin eksik kalan ayağı da tamamlanmaya başladı. Tersaneler, Sümerbank ve Beykoz Kundurayla başlayan özelleştirme, işten atmalar giderek diğer işkollarına yayıldı. Bu dönemden başlayarak onyıllardır uyutulan dev uyanmaya başladı. Bugüne kadar yaşanan süreçte ne kadar güçlü ve etkin eylem varsa, hemen hepsini bu işçiler gerçekleştirdi. Proletarya 89 Bahar eylemlerinden itibaren bütün olarak davranmaya başlamış, sınıf mücadelesi bütünsel bir gelişim yoluna girmiştir.

89 Bahar eylemleri işçi sınıfının ana gövdesiyle eyleme geçtiği bir süreçtir. Bu eylemler ekonomik taleplerle başlamış; özelleştirmelere, işten atmalara karşı çıkılmasıyla politik eylemlere dönüşmüştür. 89 Bahar eylemleriyle proleter ordunun hızla uyanmaya başlaması, toplumdaki bütün sınıf ve katmanları etkisi altına aldı. Tekelci sermaye bu gelişmeler karşısında karşı ayaklanma stratejisiyle politik çevirme hareketini uygulamaya koydu. Daha önce Latin Amerika'da uygulanan bu stratejiyle belli sonuçlar elde etmişti. Bu stratejinin geliştirilip uygulanmasında etkin olan AB emperyalizmi ve ABD, şimdi de bu planı Türkiye'de uygulamak için harekete geçmişler; özellikle 12 Eylül sürecinde Avrupa'ya kaçanların yeniden Türkiye'ye dönmeye başlaması da, bu planın uygulanmasında onlara kolaylık sağlamıştı.

90'lı yıllara girerken Sovyetler Birliği ve sosyalist sistem dağılmış, geçici de olsa sosyalizm tarihsel inisiyatifi elinden kaçırmıştı. Bunu fırsat bilen emperyalist sermayenin ideologları "*tarihin sonu*"nu ilan ederek ideolojik bir saldırı başlattılar. Bu saldırı sadece ideolojik alanla sınırlı değil, kapsamlı bir saldırdır. Sosyalizmle bağı zayıf olan örgüt ve çevreler bu saldırı-

ların etkisi, burjuva ideolojinin baskısı altında kaldı. Topu birden 71 devrimci çıkışının, THKO ve Denizlerin bu topraklara getirdiği devrimci sosyalizm anlayışından, illegal örgütlenme ve zora dayalı devrim anlayışından çark etmeye başladılar. Zaten burjuva ideolojiyle bağlarını koparmada belli sorunları oldu; bu bağlar zayıflasa da devam etti. Şimdi de bu ideolojik hastalanmayla burjuva toplum sınırlarında bir mücadele ve demokrasi anlayışına doğru ilerlemeye başlıyorlardı. Özellikle 12 Eylül'de Avrupa'ya kaçan ve 87'den başlayarak yeniden Türkiye'ye dönenler üzerinde daha belirgin olan bu ideolojik kırılma, etkisini gösterdi. Uluslararası sermaye karşı ayaklanma stratejisini bu kesimler üzerinde hayata geçirdi; ekonomik olarak bazı olanakların önünü açıp yararlanmalarına fırsat vererek bu hareket ve çevreleri yasal alana çekmeye, devrimden vazgeçerek parlamenter yola, parlamentarizme doğru iterken; buna karşı çıkan, devrimci mücadelede ısrar eden, zora dayalı devrim anlayışından ve illegal örgütlenmeden vazgeçmeyerek savaşı sürdüren devrimci örgüt ve hareketlere karşı da işkenceleri, sokaklarda, ev baskınlarında katliamları, gözaltında kayıpları, faili meçhul cinayetleri ve uzun yıllar sürecek hapis cezalarıyla zindana kapatmaları dayattı.

Tekeller, sol-sosyalist hareketlere yönelik olarak daha önce Latin Amerika'da uyguladığı karşı ayaklanma stratejisiyle Türkiye ve Kürdistan'da devrimi, devrimci mücadeleyi ortadan kaldırmak için harekete geçerken asıl büyük patlama yine işçi sınıfından geldi: Zonguldak madencileri...

1978'den sonra İstanbul'da yasaklanan 1 Mayıs, 12 Eylül'den sonra tamamen yasaklandı. Bu dönemden sonraki ilk 1 Mayıs kutlamaları 1987 ve 1988'de kapalı salon toplantılarıyla yapıldı. 1989'da ileri işçilerin kararıyla Taksim'e çıkılması kararlaştırıldı. 10 bine yakın işçi ve emekçi Saraçhane'den yürüyüşe başlarken yolları polis tarafından kesildi ve çatışma başladı. Çatışa çatışa, Saraçhane, Tarlabası'na kadar gelen kitleye polis ateş açtı. İnşaat işçisi M. Akif Dalcı'nın ölümsüzleştiği bu eylemde yüzlerce işçi emekçi gözaltına alınıp, işkenceden geçse de, Taksim Meydanı'na çıkmayı başardı.

1990 1 Mayıs'ın da yine Taksim kararı alındı. Devlet, Taksim'e çıkışı engellemek için elinden geleni yaptı. İstanbul'da ilan edilmemiş sıkıyönetim havası estirildi. Yollar tutuldu, bazı vapur ve otobüs seferleri iptal edildi, yollar kesildi, adım başı "*polis arama noktaları*" kuruldu. Ama bütün bu baskı ve terör önlemleri işçi ve emekçilerin Taksim'e yönelmesini engelleyemedi.

Bu sefer kitleler Osmanbey'den başladı yürüyüşe. Polis barikatlarını aşşa aşşa ilerleyen kitleye polis yine ateş açtı. Gülay Beceren açılan ateş sonucu vuruldu, sakat kaldı. Yine yüzlerce işçi, emekçi gözaltına alınıp işkencelerden geçirilme pahasına Taksim Meydanı'na çıktı. Her iki 1 Mayıs'ta da işçi sınıfı ve emekçiler 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanı'na, Taksim'e çıkararak adına uygun biçimde mücadele günü yaptılar.

Ve Zonguldak madencileri...

Hükümetin Zonguldak'taki taş kömürü işletmelerin kapatma ve işçileri işten atma kararına karşı Zonguldak madencilerinin haftalar süren bu eylemi, daha baştan itibaren politik bir eylem olarak başladı ve sürdü. 15-16 Haziran'ı aşan bu eylem başlangıçta Zonguldak'la sınırlıydı. Günlerce kent içinde yürüyüş ve gösterilerle süren eylem, önce işçi ailelerini, sonra kentin esnaflarını ve ardından da neredeyse bütün kenti örgütleyip saflarına çekti. Günlerce süren bu eylemde istedikleri sonucu elde edemeyeceklerini anlayan işçiler Ankara'ya gitmeye karar verdiler. Ama daha onlar bu kararı almazdan önce eylem kendi sınırlarını aşmıştı. Bütün kentlerde dayanışma gösterileri yapılıyor; insanlar yardım topluyor, akın akın Zonguldak'a gidip destek veriyorlardı.

İşçileri Ankara'ya götürecek otobüsleri çeviren polis, gitmelerine engel olup el koyunca, Genel Maden İş Sendikası (GMİS) Başkanı Şemsi Denizer, "*Otobüsle olmazsa yürüyerek gideriz*" diye bir karar aldığıında kendisi de bu kararın ne anlama geldiğini bilmiyordu.

Zonguldak'tan yola çıkan yürüyüş kolu 80 bin kişiyken, Gerede'ye vardığında 150 bini aşmıştı. İşçiler yol boyunca geçtikleri her köye, her kasabaya kendi sınıf karakterlerini taşıyor, devrimin müttefiki olan diğer bütün kesimleri de örgütleyip harekete çekiyorlardı. Bütün ezilen ve sömürülen kesimler kendi sorunlarının çözümünü de orada görüyor, işçi sınıfının yanında saf tutuyorlardı. Yürüyüşe katılamayanlar da destek kampanyaları örgütüyor, toplanan yaşam malzemeleri işçilere ulaştırılıyordu. İşçi sınıfı daha baştan harekete kendi kolektif karakterini verirken,

bütün dünyaya, dost, düşman herkese devrimin fiili öncüsü olduğunu bir kez daha gösterdi.

Zonguldak madencilerinin eylemi dünyanın her yerinden işçilerin sempatisini ve enternasyonal desteğini yanında buldu. İngiltere'de liman işçileri Türkiye'ye gidecek kömürleri gemilere yüklemeyi reddetti, engelledi. Güney Afrika'nın ırkçı Apartheid rejimi altındaki maden ve liman işçileri tarafından Türkiye'ye kömür sevkiyatı engellendi.

Eylem Zonguldak-Ankara yürüyüşüydü, ancak bununla sınırla kalmadı, İstanbul'dan Diyarbakır'a, İzmir'den Sivas'a kadar bütün kentlerin işçi ve emekçilerini örgütleyip harekete geçirdi. Hiçbir kentteki işçi ve emekçiler bu eylemin dışında kalamadı, etkin olarak desteklediler. Eylem proletarya ve halklara umut verdi. Eylemin başındaki sendika ve sendikacılar hiç hesaplamasalar da, hatta onlara rağmen adeta işçi sınıfının iktidar yürüyüşünün bir provasası oldu.

Gelişmelerin kendileri açısından ne kadar tehlikeli olduğunu fark eden tekelci sermaye ve faşist devlet, işçilerin yoluna askeri barikatlar kurdu, orduyu devreye soktu, ama yine de eylemin önüne geçemedi. İşçilerin öne çıkan doğal liderlerini ve sendikacıları toplayıp, tehdit ederek, ama aynı zamanda taviz verip geri adım atarak işçilerin bazı taleplerini kabul etti. Böylece, eylemi bitirmelerini sağladı.

Kendiliğinden bir eylem olarak başlayan ve gelişen bu eylem, işçi sınıfının bilincindeki değişimin ve devrimci fikirlerin işçiler arasında nasıl yerleşip kök salmaya başladığının da bir göstergesi oldu. İşçiler kendi işleriyle, madenlerle ilgili taleplerinin yanı sıra, "*Zonguldak- Botan Elele*" sloganını haykurdular. Yani işçi sınıfı diğer ezilen kesimlerin sorunlarına

da sahip çıktığını, Kürdistan sorunu karşısındaki tutumunu açıklıyordu.

Bu slogan Leninistlerin ulusal sorundaki perspektifinin ifadesi olan Kürt-Türk halklarının mücadele birliği sloganının verili somut koşullarda işçilerin kendi dillerindeki ifadesiydi aslında.

90'lı yıllara geldiğimizde, altı çizilmesi gereken en önemli olgulardan birisi Kürdistan'da yükselen ulusal kuruluş mücadelesi oldu

Daha önce belirttik; 84'ten itibaren gerilla savaşı başlamıştı. 90'ların başında mücadele gerilla ile sınırlı kalmamış, bütün bir halka mal olmuştu. . Binlerce genç, sadece Kürdistan'dan değil, İstanbul, Ankara gibi metropollerden Avrupa'dan işlerini, üniversiteleri bırakıp yönünü dağlara çevirirken, Diyarbakır başta olmak üzere hemen bütün kentlerde hareket halka mal olmaya başlamıştı. Özellikle 91 Newroz'undaki büyük kitle eylemlerinin cüretkar atılımı karşısında dehşete düşen Türkiye tekeli sermayesi ve devlet güçleri, birleşik devrimin Kürdistan ayağını ezmek, devrimi bastırmak için kitle gösterilerine ateş açmaya, köy yakmalara, boşaltmalara, "*faili meçhul*" olarak bilinen onbinlerce insanın kaçırılıp katledilmesini uygulamaya başlamış; ama ne yaparsa yapsın başarısız olmuş, devrimci gelişmeyi durduramamıştı.

Bu dönemde 70'li yıllarda Türkiye'de uygulanan devrimci, demokrat aydınların suikastlarla katledilmesi, Kürdistan'da uygulanmaya başladı. Vedat Aydın, Ape Musa (Musa Anter) gibi aydınlar ve kitle önderleri katledildi. Katledilenlerin her birinin cenaze töreni yüzbinlerin katılımıyla

mıyla gerçekleştirildi. Bu cinayetleri planlayanların istediklerinin tam tersi oldu; kitleler korkup geri çekilir hesabı yapanlar yanıldı. Geri çekilmek bir yana Kürt halkı daha kitlesel, daha güçlü olarak ileri atıldı.

Buradan iç savaşın bir kaç yıl sonra çok daha fazla öne çıkacak olan bir başta cephesine, zindanlara gelmek istiyoruz. 12 Eylül askeri faşist cunta, tutuklayıp zindanlara kapattığı devrimciler üzerinde büyük baskı kurdu, teslim almaya çalıştı. Diyarbakır zindanında yaşanan vahşet ve direniş daha sonra pek çok kitaba ve filme konu oldu. 80'lerin ilk yarısında Diyarbakır ve Metris zindanlarındaki direniş belirgin olarak öne çıktı. Ölüm oruçlarında, feda eylemlerinde onlarca insan ölümsüzleşirken, pek çok devrimci de sakat kaldı, kalıcı hastalıklara yakalandı. 1988'de tek tip elbiseye karşı Türkiye ve Kürdistan'ın neredeyse bütün zindanlarında eş zamanlı açlık grevleri yapıldı. Zindanlarda başlayan bu eylemler dışarıya taşıdı. Büyük kentlerde her gün gösteriler yapıldı; Amed başta olmak üzere pek çok kentte 10 binin üzerinde insan açlık grevine oturdu, tutsak aileleri TBMM'yi işgal etti. Hükümet tek tip elbiseyle ilgili bütün yasal mevzuatı geri çekti, iptal etti; zaten uygulayamadığı bu politikadan vazgeçti.

Zindanlar, bu eylemlerle toplumun gündeminde baş sıraya oturdu. Bu tarihten itibaren yapılan bütün mitinglerde, gösterilerde, konserlerde ve kitle eylemlerinde "*zindanlar boşalsın*" sloganı yaygın olarak atıldı. Sermayenin zindan politikasında gedikler açıldı; zindanlar 88'den önceki işlevini yitirdi. Devrimci mücadelenin gelişimini engellemek bir yana, ona itilim vermeye başladı.

Devlet burada, bir taşla çok kuş vurmaya amaçlayarak Terörle Mücadele Yasası'nı (TMY) çıkardı. Bu yasayla Mussolini'nin faşist İtalya'sından alınan TCK'nın komünizm propagandasını ve Komünist Partisi'ni yasaklayan 141-142 maddeleri kaldırıldı. Yine bu yasayla müebbet ve idam cezası alanlar 8-10 yıl yatınca serbest bırakıldı. Ancak Kürdistan'ın özgürlüğü için savaşanlar 16-20 yıl yatacaklardı. Sosyal reformistler 141-142. maddelerin kaldırılması için yıllarca mücadele etmiş ve bunu başlı başına bir “*program*” haline getirmişlerdi. Tekelci sermaye sınıfı ve hükümet bu iki maddeyi kaldırarak tek tek ileri sürülen reform isteklerinin nasıl işçi sınıfı ve emekçilere karşı kullanılabileceğinin tipik örneğini verdi. Çünkü 141-142 yerine getirilen yasa aslında proletarya ve halkalara karşı bir saldırıydı. Hem bundan sonra mücadele edecekleri, tutuk düşenlere ağır hapis cezalarını daha da arttırıyor, hem de yıllar sonra uygulayabilecekleri hücre tipi zindanların yolunu açıyordu.

Öte yandan bu yasa aslında düzene dönüşün, sistem için mücadelenin, yani sosyal reformizmin önünü açarken, zora dayalı devrim anlayışıyla devrimci mücadeleyi sürdürmekte ısrar edenleri ağır hapis cezalarına çarptırmayı düzenliyor, politik çevirme hareketinin yasal zeminini hazırlıyordu.

Daha nce Sovyetler Birliği ve sosyalist sistemin dağıldığını, sosyalizmin inisiyatifi elinden kaçırdığım belirtmiştik. Bunu fırsat bilen tekelci sermaye küresel ölçekte kapsamlı bir saldırıya geçti. "*Tarihin sonunu*" ilan etti. "*Amerikan yüzyılı*" ve "*tek kutuplu dünya*" diyerek dünyayı yeniden dizayn etmeye yöneldi. Bu planın bir parçası da Ortadoğu'yu ABD çıkarlarına göre yeniden düzenlemektir. Bu amaçla, 1990-1991'de I. Körfez Savaşı denilen Irak saldırısını başlattı. Bu saldırı dünyanın her yerinde kitleleri savaşa karşı sokağa döktü. Her yerde olduğu gibi bizde de sınıflar mücadelesini sertleştirip şiddetlendirdi. Ancak savaş karşıtlığı, kapitalist sistem karşıtlığına varmadığı için emperyalist savaşın iç savaşa dönüştürülmesi de gerçekleşmedi.

Emperyalist kapitalist sistem en güçlü olduğunu söylediği, öyle görünmeye çalıştığı bu dönemde, aslında en çok güçten düştüğü, zayıfladığı bir yeni evreye girmişti. Dünya bunalımı olarak başlayan ve giderek derinleşen bu süreç, kapitalizmin kendi üzerine doğru çökmeye başladığı, aynı zamanda kapitalizmden komünizme geçişin maddi n koşullarının tarihte daha önce hiç olmadığı ölçüde olgunlaşıp biriktiği bir süreçtir. Emperyalizmin kaptanları bu çöküşü durdurabilmek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar, yapmaya da devam ediyorlar. Tekelci kapitalist saldırılar bu süreçte artarak sürdü: IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret rgt ve Serbest Ticaret Anlaşmaları gibi pek çok araç ve yöntemle bağımlı ülke ekonomilerini tam ilhaka yöneldiler. Bağımlılık ilişkisi zaten ilhak olmasına rağmen, daha önceki

dönemde bağımlı ülkelerdeki ekonomiler, işbirlikçileri eliyle yönetiliyordu; sözü edilebilecek oranda bir sermaye bağımlı ülkelerde birikmişti. Şimdi emperyalist merkezler bağımlı ülkelerdeki birikmiş sermayeye el koymaya, ekonomilerini doğrudan emperyalist merkezlerden yönetmeye; ilhakı daha da derinleştirerek sonuna kadar vardırma politikalarını uygulamaya koydular. Buna itiraz eden işbirlikçi yönetimler de birer birer tasfiye edildi; karşısına çıkanlara çeşitli ekonomik yollarla, olmazsa savaşıla terbiye edilmeye, boyun eğdirilmeye çalışıldı.

Ama işler hiç de emperyalist kaptanların istediği gibi gitmedi; daha 20. yüzyılın sonuna bile varmadan küresel isyan patladı. Üstelik bu defa isyan ve ayaklanmalar bağımlı ülkelerde değil, doğrudan emperyalist merkezlerde patlak verdi. Dünya ölçeğinde yaşanan ve derinleşerek devam eden bu süreç, bizdeki sınıflar mücadelesini ve güçler ilişkisini de etkiledi.

90'ların ilk yarısı iç savaşın en sert geçtiği yıllar oldu. Kentlerde ve kırlarda yaşanan açık silahlı çatışmalar hızla sokak savaşlarına evrilirken, İzmir Belediye işçilerinin Ölüm Yürüyüşü, İstanbul Belediye işçilerinin iş durdurma eylemleri, sokak gösterileri kesintisiz eylemler olarak olağan eylemlerden sayılmaya başladı. İlçe belediyelerinde işyeri işgalleri, barikatlar, yer yer silahlı çatışmalara varan sert eylemler gündeme gelmeye başladı. Öğrenci gençliğin eylemleri üniversitelerden liselere yayıldı. Okullarda boykotlar, polislerle ve gerici faşist kesimlerle çatışmalar yaygınlaştı. Bu dönem devletin bütün baskılama, açık infazlarına, köy yakma ve boşaltmalarına rağmen devrimin gelişip güçlendiği

yıllar oldu. Bu yıllarda her ne kadar örgütlü devrimci güçler eylemlerde yaygın olarak yer alıp etkili olsalar da hareketin kendiliğinden karakteri belirgin olarak öne çıktı. 1991-92 kış aylarının en sert günlerinde yaşanan İzmir Belediye işçilerinin "*Ölüm Yürüyüşü*" sözü edilecek eylemlerden biri olarak öne çıkar. İşten atılan işçiler günler, haftalar boyunca İzmir'de eylem içinde oldular. Sadece işçiler değil, işçi aileleri de her gün sokakta, kent meydanlarında eylem içinde oldular. İşçiler sonunda Ankara'ya yürüme kararı aldılar. Yolları daha İzmir çıkışında polis, jandarma tarafından kesilse de barikatları aşım kararlılıkla yürüyüşe devam ettiler. Zorlu kış şartlarında günlerce süren eylem yol boyunca, geçtiği her yerleşim biriminde işçi ve emekçilerin desteğini aldığı gibi, İstanbul, Ankara ve İzmir'den işçilerin ve gençliğin desteğini de yanında buldu. Yol boyunca uğradığı her kentte, kasabada, emekçilerin, halkın sempatisi ve desteğiyle karşılanıp uğurlandılar. Eylem, işten atılanların yeniden işe alınmasıyla sonuçlandı.

Daha önce değindik, Kürdistan'da 4000'den fazla köyün yakıldığı, boşaltıldığı, kırlarda dağlarda gerilla ile devlet güçleri arasında savaşın yaygınlaştığı ve sertleştiği bir dönemdir. Ape Musa'dan sonra Ankara'nın göbeğinde Uğur Mumcu, Bahriye Üçoklar gibi toplumda tanınmış gazeteci ve aydınlarla yönelik suikast eylemleriyle toplum terörize edilirken, Kürdistan'da ordu ve polisin yanında paramiliter bir örgütlenme olan koruculuk yaygınlaştırılarak Kürdün Kürtle savaşı bir kez daha gündeme getirilir. Resmi kolluk güçleri gerilla kıyafetleriyle köy basım katliamlar yaparken, tekelci faşist basın bu katliamları ve vahşeti haklı gösterip yeni yeni

katliamlara zemin hazırlamak üzere seferber edilir. Siyasi yelpazede yer alan en sağından en soluna dek tekelci sermayenin bütün partileri, ya hükümet ortağı olarak ya da yaşanan vahşete, devlet baskısı ve terörüne parlamentoda yasal kılıflar uydurarak destek verir, ortak olurlar.

1991'de ve 92'de ulusal hareketin bir halk hareketi karakteri kazandığını, şehirlerdeki mücadelenin yükseldiğini ve 92 Newroz'unda halka ateş açıldığını yazmıştık. Şehir hareketinin önüne geçmeyi amaçlayan devlet, bu sefer dinci faşist çeteleri kullanmaya başladı. Kürdistan devrimcilerinin ve halkın karşısına resmi kolluk güçlerinin yanı sıra, Hizbullah adıyla örgütlenen bu çeteleri çıkardı. Polis ve askerin desteğini arkasına alan bu çeteler eliyle Kürt halkı üzerinde terör estirmeye başladılar; onlarca yurtsever bu çetelerin saldırılarında katledildi. Buna rağmen hareketin gelişimini engelleyemeyince Şırnak'ta, Cizre'de, Lice'de kentlere, evlere ateş açıldı. Cizre'de günlerce evler, işyerleri ve sokağa çıkan herkes kurşunlandı. Bu durumu gören ve belgelemeye çalışan gazeteci İzzet Kezer açılan ateş sonucu ölenler arasındaydı.

Tekelci faşist basın, Ağustos 1992'de PKK'nin ağır silahlarla Şırnak'a saldırdığı haberini verdi. Oysa gerçek bu değildi. Faşist devletin kolluk güçleri tanklarla, toplarla, roketler ve makineli tüfeklerle bütün kente rasgele ateş açmış, faşist basın da bunu çatışma diye yazmıştı. Aynı şey 1993 Ekim ayında Lice'de tekrarlandı. 17 insanın öldüğü bu olaylarda 250 civarında işyeri ve 400'den fazla ev yakıldı; halk göçe zorlandı. Botan'dan göç eden halk, Güney Kürdistan'daki Maxmur Mülteci Kampı'nı kurdu. Bu kamp halen duruyor.

Sonrasında o dönemin Genel Kurmay Başkanı, tekelci sermayenin isteklerine uygun olarak parlamentoya siyasi partilere ve basına bir talimat verdi: Topyekün mücadele!.. Bu talimat gereği ordusu, polisi, meclisi, basını ve diğerleriyle bütün burjuva güçler bir araya gelip harekete geçtiler. Ordu şovenizm, ırkçılık histerisiyle bütün Kuzey Kürdistan'ı savaş bölgesi ilan etti. Sürekli olarak yeni yeni birliklerin sevk edildiği Kürdistan'ın kentleri, köyleri, dağları yakılıp yıkıldı. İnsanlar tek tek ve bazen de toplu olarak katledildi. Uluslararası savaş kurallarını bile hiçe sayan ordu sivil katliamlar yaptı; kimyasal silahlarla, işkencelerle, tecavüzlerle dolu, dünyanın en iğrenç, en vahşi savaşlarından birini bu isimle sürdürdü. Değişik biçimler olarak halen de sürdürüyor.

Asker, Kürdistan'da katliamlarla, yakıp yıkmalarla ve köy boşaltmalarla bu vahşi saldırıları sürdürürken, polis de kentlerde terör estiriyor açık infazları yaygınlaştırıyordu. İstanbul'da devrimcilerin onar onar ev baskınlarında infaz edildiği bu dönemde hükümet, bu katliamların daha etkin olarak sürdürülmesi için orduyu ve polisi teşvik ediyor, sürekli olarak maddi, teknik ve kadrosal düzenlemelerle destek veriyordu. Başbakanlar, hükümetler değişiyor, Özal, Demirel, Çiller, M. Yılmaz ve diğerleri, iç savaş hükümetlerinin başına geçiyor, bu savaş bütün vahşetiyle sürüp gidiyordu. Mehmet Ağar gibi katillerin polislikten bakanlığa tırmanması, tekelci sermayenin katliamcı faşist yüzünün en açık kanıtı oldu.

Ve 2 Temmuz 1993 Sivas!.. Günler öncesinden hazırlanan katliam sırasında asker ve polis görünmez olur. Dinci faşist güruh önce Alevi Kültür Merkezi'ne saldırır. Oradaki kitleden ciddi bir karşı koyuş, direniş görünce yön değiştirip Madımak Oteline saldırırlar. 33 Aydın, sanatçı ve festivale katılmak için gelen insanlar diri diri yakılarak katledilir. Tekelci sermaye ve faşist devlet, bu katliamı, emekçi kitleleri terörize etmek, korkutup sindirmek amacıyla tezgahladı, ama yine tam tersi bir sonuçla karşılaştı. Ankara ve İstanbul başta olmak üzere proletarya ve halklar bütün kentlerde sokağa indi, milyonlar sel olup aktı. Katledilenlerin cenazeleri büyük anti-faşist gösterilerle kaldırıldı. O günden beri de her 2 Temmuz, başta Sivas olmak üzere her yıl kitleler tarafından faşizmin lanetlen-diği, katledilenlerin gösterilerle anıldığı bir gün oldu.

90'ların ikinci yarısında belirgin bir değişim yaşandı. Devrimci durumda güçlü bir kabarış oldu. 95 Gazi isyanıyla başlayan bu yeni dönemde kitle eylemlerinde sıçramalı bir yükseliş; sokak çatışmalarında bir yoğunlaşmayla birlikte pek çok işkolunda ve işyerinde işçi eylemleri ke-sintisiz olarak sürdü. Özellikle KİT'lerin özelleştirilmesinin hızlanması ve yaygınlaşmasıyla işten atmalar ve taşeron çalıştırmanın yoğunlaşmaya başlaması, işçi ve emekçilerin yaşam koşullarını daha da kötüleştirdi. Buna bağlı olarak yeni yeni işçi eylemleri gündeme geldi. Devrimin yükselişi güçlenerek sürdü.

Aslında 90'ların başından itibaren uygulanan sermayenin devrime yönelik politik çevirme hareketi bu dönemde daha yoğun olarak sürdürüldü. Kürdistan'da UKH'nin gelişimine bağlı olarak manevra alanı genişliyor, Kürt halkı üzerindeki etkisi ve otoritesi artıyordu. Türkiye cephesindeyse sermaye ve devleti, politik hayata yeni yeni uyanmaya başlayan emekçi kesimlerin ve gençliğin devrimci mücadeleye yönelmelerini, devrimci örgütlerle, komünistlerle ilişkiler kurmalarını engellemek için sosyal reformist küçük burjuva harekete belirli bir alan açıyordu. Sosyal reformist küçük burjuva hareket devrimci komünist hareketin varlığı sayesinde kendisine bir yaşam alanı buldu ama devrimci komünist harekete karşı varoldu. Bu halen de böyledir.

1996'da devrimin yükselişi sürdü. Bu yükseliş kendisini sokak eylemlerinde daha açık gösteriyordu. Özellikle varoşlarda, işçilerin, emekçi sınıfların yaşadığı mahallelerde kendi tabanını bulan devrimin yükselişi, devrimci mücadelenin her biçimine ve aracına başvurarak sürdü. Bu gelişme karşısında paniğe kapılıp aklını yitirmeye başlayan sermaye ve devleti, baskı ve saldırıların dozunu artırmaya, daha yoğun şiddete başvurmaya başladı; 1996 1 Mayıs'ında sendikaların başını çektiği, sosyal reformistlerin ve onların gönüllü takipçisi ortalama solun bütün güçleriyle merkezi olarak katıldığı Kadıköy'deki mitinge saldırdı. Olaylar sırasında 3 emekçi katledildi, onlarcası yaralandı, yüzlercesi tutuklanıp işkencelerden geçirildikten sonra zindanlara kapatıldı.

96'ya damgasını vuran zindanlarda öne çıkan mücadele ve Ölüm Orucu oldu. Her dönem toplumun gündeminde yer

alan tutsaklık sorunu, her zamankinden daha etkili olarak öne çıktı, gündemin başında yer almaya başladı. Eskişehir tabutlukları ilk olarak 1991’de açılmış, zorlu mücadeleler, açlık grevleri, sürgünler sonucunda hayatını veren 2 tutsağın canı pahasına kapattırılmıştı.

1996 Mayıs’ında bir kez daha açıldı. 69 gün süren yüzlerce tutsağın katıldığı Ölüm Orucu eylemleriyle bir kez daha kapattırıldı. Zindanlardaki tutsaklar Ölüm Orucuyla tekelci sermayenin saldırılarına karşı koyarken, dışarıda da Ankara ve İstanbul başta olmak üzere büyük kentlerin meydanlarında her gün eylemler gerçekleşti. Kentlerin varoşlarında emekçi mahallelerindeyse eylemler gece gündüz aralıksız devam etti. Sendikaların, ilerici, demokrat aydınların hükümetle yaptıkları görüşmeler, girişimler geniş kesimlerin tutsaklara sahip çıkması ve aydınların arabuluculuğu sonucunda 69 gün süren Ölüm Orucu bitti. 12 devrimci tutsağın hayatını verdiği pek çoğunun kalıcı sağlık sorunlarıyla baş başa kaldığı bu eylem sonunda devlet geri adım attı: Eskişehir tabutlukları bir kez daha kapatıldığı gibi, diğer zindanlardaki haklar ve tutsakların talepleri de kabul edildi. 96 Ölüm Orucu sürecinde tutsak ailelerinin ve devrimci güçlerin eylemleri devrime güç ve itilim verdi. Küresel ölçekte giderek derinleşmeye başlayan emperyalist-kapitalist sistemin kriziyle Türk tekelci sermayesinin krizi birleşince devrim güçlü ve sıçramalı bir yükseliş dönemine girdi.

Leninistlerin 1991’den itibaren atmaya başladıkları “Zindanlar Yıkılsın Tutsaklara Özgürlük” şiarı bu dönemden itibaren öne çıkmaya, kitlelere mal olmaya başladı.

Zindanlar sorunu zaten uzun iç savaşın başından beri proletarya ve halkların gündemindeydi. Bu dönemde ise belirgin bir sorun olarak öne çıktı. Bunun nedeni sınıflar arasındaki güçler dengesinin güç ilişkilerinin emek lehindeki, proletarya ve halklar lehindeki değişimidir. 1996'da yaşanan Ölüm Orucu sonrası zindanlarda ortaya çıkan durum, sınıflar arasındaki güç ilişkilerinin bu alana yansımaysıdı. Bu dönemden itibaren zindanlarda yaşananları en iyi ifade edecek cümle, kimsenin bu durumdan memnun olmadığı ve durumun değişmesinin kaçınılmaz olduğudur.

Sermaye ve faşist devletin zindan politikası iflas etmiştir. Mevcut durumu kabul etmemekte, değiştirmek istemektedir. Daha önce 12 Eylül faşist cuntanın bir zindan politikası vardı: Devrimcileri, öncüyü tutsak alıp zindana kapatmak, proletarya ve halkları öncüsüz bırakarak devrimin gelişiminin önüne geçmek, devrimi engellemek diye kısaca özetleyebileceğimiz bu politikayla tekelci sermaye belirli bir sonuç da almıştı. Ancak bu politika artık bitmiş, iflas etmişti. Yeni yeni tutuklanıp zindana kapatılan gençler ister varoşlardan, emekçi mahallelerinden, ister öğrenci gençlikten gelsinler; içeride uzun yıllardan beri tutsak olan devrimci kadrolar tarafından eğitiliyor, bilgi ve deneyim birikimi onlara aktarılıyor ve kısa bir süre sonra ideolojik-politik olarak daha gelişkin, daha ileri birer devrimci olarak yeniden dışarıya çıkıyorlardı. İşte bu sermaye sınıfı ve egemenler açısından kabul edilemez bir durumdur. Tekelci sermaye ve faşist devletin değiştirmek istediği budur.

Devrim cephesi ve devrimci güçler içinde durum kabul edilmemekte, değişim istenmektedir. Proletarya ve halklar uzun yıllardan beri en iyi evlatlarını devrimci mücadeleye vermekte, örgütlü devrimci mücadelenin devam etmesini sağlamaktadır. Bu devrimci mücadelede tutsak düşenler uzun yıllardan beri zindanlardadır. Proletarya ve halklar devrimci mücadelenin gelişimine, devrimin yükselişine bağlı olarak; güçler dengesindeki yeni duruma uygun olarak artık bu durumu kabul etmemekte, tutsakların özgürlüğünü istemektedir.

Toplumdaki emekçi yığınlar, ezilenler de egemen sınıf olan burjuvazi de, durumdan memnun değildir, değişmesini istemektedir. Bu değişimin nasıl olacağı zorlu mücadelelerle belirlenecektir.

1996 ölüm orucu zaferle sonuçlanmış, tutsakların talepleri kabul edilmişti. Hemen sonrasında faşist devlet; zindanları yeniden kontrol altına almak, tutsakları ezmek, teslim almak üzere planlara ve girişimlere başlamıştı bile. Aynı yıl, Eylül ayında Amed zindanında 10 tutsak kalaslarla kafatasları parçalanıp kemikleri kırılarak katledildi. Sonrası geldi, Bergama, Ulucanlar ve diğerleri...

Sermaye ve faşist devletin zindanlara yönelen her saldırısına karşı pek çok zindanda tutsaklar maltaları işgal edip, gardiyanları rehin alarak cevap veriyor; bu saldırılar aynı zamanda dışarıda da daha geniş emekçi kesimlerin karşı çıkışına emekçi sınıfın tutsakları sahiplenmesine ve eyleme geçmesine yol açıyordu.

Türk tek elci ser mayesi ve faşist devleti devrimi yene meye çe ğini; iç savaşı kaybetmeye başladığını an layınca em peryalistler den yardım istedi. Suriye ve Esad'a ya pılan ulus lar ara sı bas kıyla A.Öcalan Suriye'den çıkarıldı. Rusya, Yunanistan, İtalya ve "Özgür Batı Avrupa" başta olmak üzere hiçbir lke Öcalan'ı kabul etmedi. Başta ABD olmak üzere em peryalistlerin planıyla götürüldüğü Kenya'da tut sak edilerek şubat 1999'da Türkiye'ye teslim edildi.

O dönemin başbakanı Bülent Ecevit, Abdullah Öcalan'ı kendilerine niye teslim ettiklerini anlayamadığını söyle se de amaç açtı. Daha önce Latin Amerika lkelerinde ve başka yerlerde yaptıklarını yapıyorlardı. Bir çok defa, bir gerilla hareketinin liderini yakaladıklarında ya da öldür düklerinde gerilla hareketinin güç kaybedip dağıldığını, et kisini kaybettiğini görmüşlerdi. Yine aynı sonucu almayı bekliyorlardı. Ama bu sefer planları tutmadı. Zira gerilla hareketi olarak başlayan hareket, bir avuç gerillayla sınırlı kalmayı çoktan aşmış, bir halk hareketine büyü müştü. Ser maye bu adımıyla halkın moralini bozmayı, onları devrimci mücadeleden uzaklaştırmayı ve devrimi yenmeyi amaçla mıştı. Ama olmadı, bu amaçlarına ulaşamadılar. Bunun ne denlerinden birisi hareketin halk hareketi düzeyine çıkmasıydı. Bir diğ er neden ise yüre ğine özgürlük ateşi düş en bir halkı hiç bir gücün durduramayacağı ger çe ğiydi. Üçüncü bir nedense soykırımı, bir halkı tamamen yok etmeyi ayrı tutarak belirtelim, bir halkı yenmenin stratejisi yoktur. Bir orduyu, bir askeri birli ği, gerillayı yenmenin stratejisi olsa da bir halkı yenmenin stratejisi yoktur.

Türk tekelci sermayesinin yapısal krizinin derinleştiği, tam ilhak politikalarının derinleştiği bu süreçte, Cumhuriyet tarihinin en büyük deprem felaketlerinden biri yaşandı. Birbiri ardına Bolu ve Düzce merkezli 2 ayrı deprem olmakla birlikte Marmara depremi olarak tarihe geçen bu deprem, Türkiye sanayisinin en yoğun olduğu bir bölgeyi yerle bir etti. Gerçek rakam çok daha fazla olmasına rağmen, resmi rakamlarla 17 binden fazla insan hayatını kaybetti. Bu depremle Türkiye sanayinin üçte biri de yıkıldı. Deprem ardından kapitalizmin yarattığı insani felaket geldi. Deprem bölgeleri "güvenlik" zihniyetiyle ordu ve polis tarafından sıkı denetim altına alındı: Devlet dışındaki bütün yardım organizasyonları engellendiği gibi, yardıma giden gönüllüler de gözaltına alınarak, felakete uğrayan halka yardım etmeleri engellendi. Uluslararası yardım kuruluşlarından gelen malzemeler karaborsada satışa çıkarılıp vurgun yapılırken, yine bu kuruluşlardan gelen mali yardımların önemli bir kısmına hükümet tarafından el konuldu. Daha sonra hâzinede para olmadığı için, bu paralarla başta polisler olmak üzere, devlet memurlarının maaşlarının ödendiği ortaya çıktı.

90'lı yılların sonuna gelirken artık iç savaşı kaybettiğini gören, birleşik devrim karşısında güçten düşüp çaresiz kalan Türk tekelci sermayesi, çareyi emperyalizme tam teslimiyette buldu. Önce AGİT'te (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) sorun ele alındı, hemen ardından da AB aday üyeliği süreciyle birlikte, birleşik devrimi bertaraf etmeyi, Avrupa'ya, AB'nin inisiyatifine bıraktı. Bu çerçevede ordu ve polis teknik bakımdan daha gelişkin olarak donatılıp yeni-

den eğitilirken, bir yandan da "demokrasi", "çok kültürlülük" gibi sahte umutlarla hem fiziki hem de ideolojik bir saldırı başladı. Tekelci sermaye ve devlet önce kontrolünü tamamen kaybettiği zindanlara yöneldi. Dönemin başbakanı Ecevit, "cezaevlerini kontrol altına almadan sokakları kontrol altına alamayız" diyerek, aslında üretici güçleri ve toplumu ellerinden kaçırdıklarını itiraf ederken, sokaklarda egemenliği giderek güçlenen devrimi geriletmek amacıyla zindanlarda kontrolü yeniden ele geçirmelerinin zorunlu olduğuna da işaret ediyor; zindanları hedef tahtasına oturtuyordu.

Nitekim, o güne kadarki en kapsamlı ve doğrudan sınıfsal saldırı olarak F tipi saldırısı gündeme geldi. Bu saldırı, tutsak alınıp zindana kapatılan öncüyle kitleler arasındaki bağı koparmayı; öncüyü yalnızlaştırıp teslim almayı ya da yok etmeyi, kitleyi öncüsüz bırakıp devrim ve zafer yürüyüşünden uzaklaştırmayı, birleşik devrimi tasfiye etmeyi amaçlıyordu. Tekelci sermaye daha önce bu planı Almanya, İtalya, Japonya gibi emperyalist ülkelerde uygulamış ve sonuç almıştı. Ancak bu topraklarda işe yaramadı. Zira emperyalist ülkelerde tekelci sermaye, kitleleri devrim yolundan alıkoymak için onları sadece öncüsüz bırakmakla yetinmedi. Bunun yanında ekonomik taleplerini de karşılayabilecek koşullara ve ekonomik güce sahipti. Ancak bağımlı ülke olan Türkiye'de emekçi yığınların ekonomik taleplerini karşılamalarının olanakları yoktur. Tam tersine devrim, her geçen gün daha da sefalete itilen, yoksullaşan emekçi sınıflardan, ezilen ve sömürülenlerden beslenerek gelişip güçlenir.

Tekelci sermaye ve devlet, bu kapsamlı ve doğrudan sınıfsal saldırıyı daha ilk adımında politik olarak kaybetti. 19 Aralık 2000'de 20 zindanda birden tutsakları politik kimliklerinden soyup teslim almak hedefiyle saldırdı. NATO'nun ikinci en büyük ordusu, özel birlikleri, zırhlıları, tankları, helikopterleri yetmemiş olacak ki, buldozerleri, kepçeleri, iş makineleriyle zindanları kuşatıp herkes uykudayken 19 Aralık 2000'de sabaha karşı saldırdı. Ama nafile. Devrimci tutsaklar teslim olmaktansa ölümü seçti: Bütün zindanlarda NATO'nun en güçlü ikinci ordusuna karşı yüreklerini namluya sürdüler; çıplak elleri, çıplak bedenleriyle kavgaya girdiler. En eşitsiz koşullardaki bu savaş, 4 gün 4 gece sürdü.

Bu süreçte proletarya ve halklar, daha önce hiç olmadığı kadar büyük bir güçle harekete geçti, öncüyü sahiplendi. Bütün kentlerde sokağa çıkıp gösteriler yaptılar. Büyük kentlerin meydanlarında emekçi mahallerinde, polisle çatıştılar; hükümette yer alan tekelci faşist partilerin parti binalarına saldırdılar. Sokak savaşları dört bir yanda yükselirken, zindanları kuşatanları kuşatmaya aldılar.

4 gün 4 gece süren bu destansı zindan savaşlarında 28 devrimci tutsak yaşamını yitirdi, yüzlercesi de yaralandı. Ordu, hapishanelerin duvarlarını iş makineleriyle yıkarak ancak girebildi zindanlara. Nice işkencelerden sonra götürüldükleri F tipi zindanlarda, önceden yapılan planlamaya uygun olarak ölüm oruçlarına başlandı. Faşist devlet eylemleri bitirmek amacıyla ölüm orucu ve açlık grevi yapan tutsakları geçici olarak tahliye etti. Çıkanların bir kısmı ölüm orucunu dışarıda emekçi mahallelerdeki ev-

lerde sürdürdüler. Zindanlardaki tutsaklar da gönüllü feda eylemcileriyle ölüm orucunu yeni ekiplerle sürdürdüler.

2. yılın sonunda ortalama solun önemli bir bölümü grev kırıcılığı yaparak eylemi bıraktı. İki devrimci örgütün devam ettiği ölüm orucu eylemi 7 yıl sürdü. 128 devrimci tutsak ölüm orucu savaşlarında lmszleşirken, yüzlercesi de sakat kaldı. Tekelci sermaye ve faşist devlet ne yaptıysa devrimci tutsakları teslim alamadı. Birleşik devrimi tasfiye etmek amacıyla, emperyalistlerin planlaması ve doğrudan desteğiyle açılan F tipi zindanlar amacına ulaşamadı. Bu zorlu muharebeleri kazanan yine devrimciler, proletarya ve halklar oldu, birleşik devrim oldu.

Uzun yıllardan beri yaptığı her Şeyi devrimin baskısı altında yapan tekelci sermayenin 19 Aralık 2000'de zindanlara saldırırken, korkusu boşuna değildi. Kısa süre sonra yaşanan 2001'deki derin kriz ve eylemler bu konuda haksız olmadıklarını gösterdi. 2001 yılı sadece zindanlar açısından değil, işçiler, kamu emekçileri, yoksul ve orta köylülük de dahil, bütün emekçi yığınlar ve küçük mülk sahipleri için hareketli, eylemlerle dolu bir yıl oldu. Derin bir kriz dalgası bütün toplumu pençesine aldı.

2001'de derin bir kriz dalgası bütün toplumu pençesine aldı. Küresel krizin daha da derin vuran dalgasıyla buluşan Türkiye'nin krizi, küçük mülk sahipleri için tam bir yıkım getirdi. İşletmeler kapanıp iflaslar peş peşe gelirken, küçük ve orta sermaye ellerindeki üretim ve geçim araçlarını yitirdi. Sermayenin daha çok elden daha az ele doğru akışı hızlandı. Ankara'nın orta yerinde meclisin hemen önünde dönemin başbakanı B. Ecevit'e fırlatılan yazar kasa, durumun vahametini istatistiklerinden çok daha iyi açıklıyordu. Kırsal kesimde, tarım sektöründe yaşananlar çok daha vahimdi. AB aday üyeliğiyle birlikte tarımda istihdam edilen, kırsal alanda yaşayan nüfusun düşmesi, düşürülmesi gerektiği açıktan ifade edilmiş, tam ilhak politikaları hızla uygulanmaya başlamıştı.

Önce zaten iyice azaltılmış olan ve az sayıda üründe uygulanan sübvansiyonlar kaldırıldı. Gümrük birliği anlaşmasıyla tarım sektörü serbest ticarete açıldı. Trakya, Ege, Karadeniz, İç Anadolu bölgeleri olmak üzere bütün çiftçiler, küçük üreticiler, ABD'nin ve AB'nin tarım tekelleriyle, Bayer'le, Monsanto'yla, Cargill'le serbest piyasada rekabete girdiler. Sonuç daha baştan belliydi: Elleri ne var ne yok her şeylerini yitirmeye başladılar. O dönemde gerçekleşen yığın eylemlerinin küçük ve orta boy çiftçilerin, köylülerin eylemlerinin nedeni buydu. Bölge mitingleri, yol kesmeler, ürettikleri ürünleri Ankara'ya getirip meclisin, bakanlıkların önünde yerlere dökmeler aldı ba-

şını gitti. Bölgesel mitingleri merkezi mitingler izledi. Edirne ve Ege'de yapılan bu mitingler tam hasat zamanına denk geldi. Buna rağmen Karadeniz'den, Akdeniz'den İç Anadolu'dan, Ordu, Kayseri, Konya, Niğde, Isparta ve daha pek çok kentten çiftçiler, ürünü tarlada bırakıp bu mitinglere katıldılar.

Mayıs 2001'de Kamu Emekçileri Sendikaları hakkında çıkarılmaya çalışılan yasa gündeme gelince, kamu emekçilerinin haftalar, aylar süren eylemleri başladı. KESK'in Ankara eylemleri günlerce sürdü. Onbinlerce emekçi Kızılay'da oturma eylemi yaptı: Ankara trafiği kilitlendi. Bir hafta sonra yine Ankara'da toplanmaya çalışan emekçilerin Ankara'ya girişi engellenmeye çalışıldı. Binlerce emekçi jandarmayla çatışıp barikatları aşarak kente girdi. Jandarma ateşine karşın barikatları aşan kitle, polisle çatışa çatışa ilerleyerek Kızılay'ı ele geçirdi. Gözaltına alınan 2000'den fazla emekçiye rağmen kitlenin Kızılay Meydanı'nı ele geçirmesi karşısında hükümet ve valilik geri adım attı. Kitlenin Kızılay'a girmesine "izin" verdi.

Bergama'da köylüler, siyanüre ve altın madeni şirketine karşı eylemlerini sürdürdü. Uzun yıllardan beri süregelen Bergama köylülerinin yaşam alanlarını savunma mücadelesinde bu kez de jandarma yolları kesince, çatışma çıktı.

Haziran ayında zindanlarda süren ölüm oruçları için Taksim Meydanı'nda kitlesel gösteriler yapıldı. 22,23,24 Haziran'da Ankara'da kamu emekçilerinin eylemleri devam etti. 25 Haziran'da Başbakanlığa yürümeye başlarken polis yollarını kesti, çok sert çatışmalar çıktı.

29 Haziran'da toplanan MGK, hükümeti ayaklanma olasılığına karşı uyardı, tedbir almaya çağırdı. Onlar bu uyarıyı yaparken kamu emekçilerinden sonra Ankara'da hekimler ve sağlık emekçileri, İstanbul'da işçiler eylemdeydi.

Ağustos'ta bankalar krizi patlak verdi. Hükümet 5 bankaya el koyup hesapları dondurma kararı aldı. Bu bankalarda parası olan binlerce insan sokağa çıktı, eylem yaptı. Temmuz'da taksi şoförlerinin büyük kentlerde grevi vardı, şehir içi ulaşım felç oldu. Yine Temmuz'da Beykoz Deri-Kundura Fabrikası kapatıldı. İşten atılan işçiler sokağa döktü, yolları kesti: Bütün İstanbul trafiği durdu.

Kasım'da durum hiç farklı değildi. Onbinlerce öğrenci İstanbul, Ankara, Diyarbakır, İzmir, Antalya ve diğer kentlerde YÖK'e karşı sokaklara çıktı. Bazı kentlerde polisle çatıştı.

DİSK ve KESK'in pek çok kentten başlattığı Ankara yürüyüşüne katılan emekçileri, İstanbul'da büyük bir kitle karşıladı. Trakya'dan yola çıkan işçi ve emekçiler yine binlerce işçi ve emekçi tarafından gösterilerle uğurlandı.

5 Kasım'da polis Küçük Armutlu'da Ölüm Orucu yapılan evleri boşaltmak için bir saldırı düzenledi. Barikatlar kuruldu, akşam geç saatlere dek sert çatışmalar yaşandı. Ölüm Orucu eylemini sürdüren feda savaşçılarının kaldığı evler yandı, 4 kişi öldü. Polis ertesi gün yeniden saldırdı, yine barikatlar yükseldi, çatışmalar akşama dek sürdü.

Kısa kısa başlıklar halinde verdiğimiz emekçi sınıflardan değişik kesimlerin eylemleri bazen şurada, bazen burada kesintisiz olarak sürdü. Üstelik bizim burada saydıklarımızdan

çok daha fazlasını sayamadığımızı da belirtelim. Meraklısı günlük gazete arşivlerini şöyle bir üstün körü tarasa bile devrimin yükselişini; bu saldırılar altında sermayenin aczini açıkça görecektir.

Türk tekelci kapitalizminin çaresizce içinde kıvrandığı yapısal krizinin, emperyalist-kapitalist sistemin dünya bunalımının buluşmasıyla ortaya çıkan yıkım, işçi emekçi kitlelerin kesintisiz süren eylemlerinin asıl nedenidir. Giderek yükselen ve sermayeye karşı kesintisiz bir saldırı boyutuna varan bu eylemler, devrimci mücadelenin gücünü ve etkisini göstermesinin yanı sıra sermayenin krizini daha da derinleştiriyordu.

Bu kriz, o dönem hükümet ortağı olan tüm partileri 2002 seçimlerinde sıfırlayıp, parlamento dışına itti. Ekonomik kriz, büyük bir hızla politik ve toplumsal kriz durumuna büyüyerek kitleleri sokağa dökerken, komünistler başta devrimci güçlerin, öncünün hazırlıksız yakalanması ve sürece müdahalede yetersiz kalmasıyla, bu krizden sermayenin bir başka kesimi yararlandı.

Bir ABD projesi olan "*İlmüli İslam*" modeli hükümeti kuruldu, dinci faşizm iktidarı ele geçirdi.

2002’de dinci faşist hükümeti işbaşına getirecek olan erken seçimlerden önce yaşananlar, devrimci dalganın yükselişini hazırlayan ve hızlandıran ayaklanmaların, yerel isyanların yavaş yavaş genel ayaklanmayı hazırladığını, bir ayaklanmanın mayalanmaya başladığını işaret ediyordu. 2002’nin ilk büyük kitle eylemi Diyarbakır, Batman, Siirt’te yapılan “*kayıplara karşı*” gösteriler oldu. Kitlelerin sokağa çıkmasını, kent merkezlerine yürümelerini engellemek amacıyla kurulan polis barikatları sert çatışmalarla aşıldı; yürüyüş ve gösteriler yapıldı.

Bu eylemleri Newroz eylemleri izledi. Yüzbinlerin oluşturduğu kitleler pek çok kentte meydanlara çıktı. Büyük mitingler ve gösterilerle yapılan Newroz kutlamalarında tutsakların özgürlüğü ve F tipi zindanların kapatılması istemleri haykırıldı. 1 Mayıs’ta pek çok işyerinde işçiler şartelleri kapatıp iş durdurarak 1 Mayıs gösterilerine katıldı; bütün kentlerde eyleme geçen emekçi kitlelerden milyonların talepleri arasında F tipi zindanların kapatılması ve tutsakların özgürlüğü öne çıkan talepler oldular.

Ağustos ayında KESK’in Ankara’da organize ettiği merkezi eylem için pek çok kentten gelen emekçilerin Ankara’ya girişi polis-jandarma barikatlarıyla engellenmeye çalışıldı. Onbinlerce emekçi çatışa çatışa barikattan aşip kente girdi. Sıhhiye meydanına çıkan 15 bini aşkın emekçi davul zurnayla halay çekip düşman çatlattı, haklı taleplerini haykırdı. KESK, 6 Eylül’de bütün kentlerde iş bıraktı.

Pek çok okulda öğrenciler derslere girmeyerek öğretmenlerini desteklerken, okullarda ve devlet dairelerinde işler durma noktasına geldi.

2002 erken seçimlerinden hemen önce, 9 Eylül’de devletin yaptırdığı bir anketin sonuçları açıklandı. Bu ankete göre seçmenlerin yüzde 34’ünün oy vermeyeceği anlaşıyordu. Zaten seçim sonuçları da bunu doğruladı: 12 milyon seçmen sandığa gitmedi. Bilinçli ya da bilinçsiz 12 milyon seçmen -ki toplam seçmen sayısının yaklaşık olarak üçte biri demektir- sorunların çözümünü parlamentodan beklemiyor, sandıkla, seçimle ilişkisini kesiyor demektir bu. Hemen ekleyelim, 12 milyon, 2002 seçimlerinde birinci parti olan ve ilk kez hükümet kuran dinci-faşist partinin aldığı oydan daha fazlaydı. Anlatılanlardan açıkça görüleceği gibi kitle hareketi seçim öncesinde ve sonrasında kesintisiz olarak sürüyor, devrimci dalga yükselişini sürdürüyordu. Bu dönemde, kendilerine “öncü” diyen ortalama solun önemli bir kesimi ise devrimin yenildiğini söyleyerek Ölüm Orucunu bırakıp eylem kırıncılığı yapıyordu. Devrimi, kendi pankartlarının arkasında toplananlarla sınırlı sanan oportünist ortalama solun ideolojik, politik sefaleti açığa çıkıyordu.

2002 seçimlerinden sonra “yeni hükümete fırsat verme” adına UKH tek taraflı ateşkesi uzattığını ilan etti. Kürdistan’da çatışmalar en alt düzeylere indi. Sadece ordu ve polis operasyonlarına bağlı olarak sürdü. Türkiye kesiminde de işçi sınıfı ve emekçilerin eylemlerinde geçici bir düşüş görüldü. Bunun nedeni, “ilk defa” hükümet olduklarını, işleri yoluna koyacaklarını söyleyen dinci-fa-

şist partinin icraatlarını görmek, gözlemek, anlamaktı demek yanlış olmaz. Zaten 2004'ten itibaren kentlerde ve kırlarda yeniden tırmanmaya başlayan olaylar, çatışmalar ve devrimci mücadele bunu kanıtlıyordu.

2002'de oportünist ortalama solun önemli bir kısmı Ölüm Oruçlarını bıraksa da, zindanlardaki Ölüm Oruçları kesintisiz devam etti. 2004'te işçi ve emekçi sınıfların, halkların mücadelesinde yeniden bir yükseliş başladı. Mart ayında önemli bir eylem olan Lastik İşçileri'nin (Goodyear, Pirelli, Brisa) grevleri ertelendi. İşçiler sokağa indi. "Yeni" hükümetin bu ilk grev ertelemesi, işçilerin önemli bir bölümünün hükümetten beklentisini bitirdi, kafalarındaki tereddütleri sildi: "Yeni" hükümetin işçi sınıfına düşmanlığı netlik kazandı.

Nisan'da özelleştirmelere, Tüpraş'ın satışına karşı işçiler "sessiz" protesto yaptılar. Ancak işçiler, hükümetin yanı sıra sendikalara ve sendikacılara karşı da öfkeli ve tepkiliydi. Zira sendikalar işçileri son aşamaya kadar oyalayıp engellemiş, satış tamamlanırken de yasak savma mahiyetinde olabilecek en geri eylemle onları bir kez daha aldatmıştı. İşçiler, sendika barikatlarının aşılması gerektiğini yavaş yavaş anlıyor, bilince çıkarıyorlardı.

İşçi sınıfı hareketlenirken UKH'de bir deklarasyon yayınlarak 6 yıldan beri devam eden ateşkesi Mayıs 2004'ten itibaren bitirdiğini açıkladı. İmralı'nın kararıyla yurtdışına çekilmeye çalışan gerilla, geri çekilme sürecinde devletin saldırılarıyla, 500 kayıp verdiğini açıkladı. Ateşkesin sona ermesiyle birlikte gerilla, Erzurum, Hatay, Adıyaman, Hakkari ve Dersim'i de kapsayan çok geniş bir

alandaki eyleme geçti. Kayıpları nedeniyle misillemeler, karakol baskınları yaptı, alan tutmaya başladı. TSK, binlerce askerle operasyona çıktı: Sadece Van ve Dersim’de iki kentle sınırlı operasyonlarda 5 binden fazla askerin operasyona çıktığı açıklandı.

2004’e asıl damgasını vuran eylem ise NATO’ya karşı devrimci kitle eylemleri oldu. NATO zirvesinin İstanbul’da toplanmasına karşı günlerce süren NATO ve emperyalizm karşıtı devrimci kitle eylemleri gerçekleşti. 2000’li yılların başında NATO, 21. yüzyıl için “*Ayaklanmalar Yüzyülü*” saptaması yapmıştı. Emperyalist kapitalist sistemin çöküş sürecine girmesi ve ABD hegemonyasının dağılmaya başlamasıyla birlikte 9 Eylül 2001’de ABD, Küresel İç Savaşı başlattı. NATO bu gelişmeler karşısında kendi kendisini yeniden organize etmeye ve küresel iç savaş olarak başlamış olan 3. Dünya Savaşı’nda emperyalist kapitalist sistemin karargahı ve cephe gücü olarak konuşlandırmaya hazırlanıyordu. Bu amaçla İstanbul’da toplanan zirve toplantısı boyunca, zirvenin yapıldığı Lütfi Kırdar’a giden bütün yollar trafiğe kapatıldı. Kitleler, Okmeydanı’ndan Beşiktaş’a, Tarlabası’ndan Nişantaşı’na kadar bütün bölgeyi ablukaya aldı, günlerce polisle çatıştılar.

Bir protesto gösterisi olarak başlayan NATO karşıtı eylem bir anda tam bir ayaklanma boyutuna vardı. Bu kendiliğinden ayaklanmanın da açıkça ortaya koyduğu gibi Türkiye’de yaşayan uzun iç savaş artık ayaklanmalar aşamasına gelmişti. Bu zirveden sonra da olaylar hiç durulmadı: Yol-İş, Deri-İş, Belediye-İş iş bıraktı. İşten atmalar karşısında pek çok kentte işçilerin, emekçilerin gösterileri, sokak eylemleri sürdü. Eğitim-Sen hakkında açılan kapatma davasına karşı, onbinlerce eğitim emekçisi Ankara’da eylemlerini sürdürdü. Viranşehir’de köylüler AKP-MHP binalarını bastı. Pendik Aydos’ta gecekondu yıkımlarına karşı çıkan yıkım ekiplerini mahalleye sokmayan halk, zabıta ve polise karşı ölümüne bir kavgaya girdi. Aynı şey kısa süre önce Antalya’da da yaşanmıştı. Bu sefer Antalya’dan farklı olarak kurulan barikatların arkasında sadece Aydos halkı yok; İstanbul’un pek çok semtinde aynı sorunu yaşayan emekçi mahallelerinden gelenler de vardı. İç savaş, kendi doğasına uygun olarak evlerinin yıkılması tehdidi karşısında kalan Alibeyköy, Gülsuyu, Armutlu gibi pek çok mahallede yaşayan gecekondu sakinlerinin örgütlenip kavgayı ortaklaştırmalarını getirmişti. Aynı ortak hedef için Aydos’a gelen ve aynı ortak düşmana karşı kavgaya girenler, çatışmalar boyunca Aydos halkını yalnız bırakmadılar.

Aydos’taki gecekondu çatışmaları bitip barikatlar kaldırılmadan, YÖK’e karşı öğrenci eylemleri başladı. Bu sefer radikal eğilim burada da öne çıktı. Öğrencilerle polis arasındaki çatışmalar çok sert geçerken, öğrenci gençlik pek çok yerde molotoflarla polisi püskürttü.

AB aday üyeliği ve tarımda yıkım devam etti. Tütün, incir, üzüm, kayısı üreticileri perişan. İki yıldan beri ödeme yapılmıyor. Tekstil ve Metal gibi temel sektörlerde işçi eylemleri yoğunlaştı. Kürdistan'da gerilla, yaygınlaşan eylemlerle savaşı sürdürüyor, DEHAP dahil sosyal reformizmin demokrasibilik oyunu tutmuyor.

Metal ve tekstilden sonra Tuzla tersanelerinde yoğun eylemler yaşandı. Hemen ardından SSK ve Köy Hizmetlerinin tasfiyesine karşı dinci-faşist partiye yakın duran Hak-İş ve Memur-Sen gibi sendikalara rağmen 150 bin işçi Ankara'da eylem yaptı. Aynı zamanda Adana'da Çukobirlik'in kapatılmasına karşı işçi eylemleri sürüyor. Bellona işçileri "*artık yeter*" diyerek Kayseri'de eyleme geçiyor. Velhasıl birbirinden kopuk ama yaygın ve sürekli olarak eylemler sürüyor.

Yer yer isyan ve ayaklanma boyutlarına varan eylemler, büyük öfke patlamalarına varıyor. Öfke birikiminin büyüklüğü nedeniyle bu eylemlerde radikal çizgi öne çıkmaya başlasa da ayaklanma henüz yerel sorunlar için ve yerel ayaklanmalar olarak yaşanıyordu. Bu nedenle devlet güçleri bir gün şurada, bir gün burada patlayan yerel, kısmi isyan ve ayaklanmaları bastırmakta zorlanmıyorlardı. Bütün tek tek olaylarda belirgin olarak genel bir ayaklanma mayalanıyor, güç biriktiriyor, ivme kazanıyordu. Her zaman yaşanan ve sıradan sayılan gecekondu yıkımı gibi bir olayda bile ortaya çıkmaya başlayan ölümüne kavga; tarıma destek için ödenen fon paralarının ödenmeyip su ve elektrik borçlarına karşı dondurulması girişimine karşı köylülerin AKP-MHP binalarını basması, polis ve jandarmayla ölümüne kavgalar, kitle eylemlerinde radikal çizginin öne çıkışının açık kanıtları ola-

rak yaşandı. İşçi eylemlerinde de açığa çıkmaya başlayan sınıfın kendi özgücüne duyduğu güven çok önemliydi. Proletarya ve halkların şu ya da bu sorun nedeniyle yaptıkları eylemlerde ortaya çıkan radikal tutumlarının tekil olaylarla sınırlı olmayıp, genel bir durum olma eğilimi göstermesi, uzlaşmayı ve geçici ara çözümleri reddedip sorunlarını kalıcı ve köklü olarak çözme isteği ve arayışını ortaya koyuyordu.

Bu durum, kendiliğinden eylemlerdeki bilinç sıçramasının görülmesi açısından olduğu kadar, tek tek isyan ve ayaklanmaların içinde genel ayaklanmanın nasıl mayalanıp olgunlaştığının anlaşılması açısından da önemli. Oportünist küçük burjuva hareket bu olaylarda direniş çizgisinden başka bir şey görmeyip, savunma anlayışında ısrar etse de proletarya ve halklar arasında gelişip güçlenmeye başlayan bu eğilim, gelişmenin yeni bir sıçramaya doğru olduğunu; devrimci mücadelenin bir üst düzleme geçişinin sancılarını, yaşadığını gösteriyordu.

2005'e işçi sınıfı fabrika işgalleriyle başladı: Önce SEKA, sonra TEKEL. İzmit SEKA fabrikasının kapatılmasına karşı uzun bir süredir mücadele veren işçiler, artık sona geldiklerini anlayınca fabrikayı işgal ettiler. Fabrikaya kapanan işçileri boşaltmak için polis saldırısı başladı. İşçi aileleri fabrika kapısına yığılıp polisi engelledi. Polis bu sefer hem işçilere hem de ailelerine saldırdı. İşçilere ve işçi ailelerine yönelen polis şiddetine karşı İzmit halkı harekete geçti. Bir süredir SEKA işçilerine sempati duyan ve onları yürekten destekleyen geniş bir halk kesimi fabrikayı ve polisi ablukaya aldı; kuşatanları kuşattı. Bu durum karşısında polis geri çekilmek zorunda kaldı.

Sadece fabrikanın kapanmasını ve işten atılmayı önlemek isteyen işçilerin eylemi, bir anda politik bir eyleme dönüştü. Polis şiddeti geniş halk kesimlerinin, emekçilerin, proletaryanın etrafında nasıl kenetlendiğini, yani proletaryanın öncü rolünü bir kez daha pratikte açık olarak gösterdi.

SEKA'da yaşanan olaylar yeni değildi. 1997'ye kadar uzanan bir geçmişi var. 97'de SEKA'nın özelleştirilmesi gündeme ilk geldiğinde işçiler eyleme geçerek verdikleri zorlu mücadelelerle bunu engellemişlerdi. İşçilerin kararlılığı karşısında fabrikanın satışı ve kapatılması kararını geri çeken hükümet, bu tutumuyla işçilerin ve işçi ailelerinin de sempatisini toplamış; böylelikle işçilerin burjuva partilere desteğini de yeniden kazanmıştı. Oysa 2005'te artık bunu yapabilecek durumda değillerdi. Emperyalizmin tam ilhak politikaları geri adım atmalarını engellediği için sonuna kadar gitmeleri gerekiyordu.

Özelleştirmelere karşı aynı dönemdeki bir diğer eylem TEKEL işçilerinin eylemi oldu. Dönemin başbakanı RTE'nin Adana ziyareti sırasında bir grup tekel işçisi başbakanın konvoyunun yolunu keserek eylem yapıp, özelleştirmelerin durdurulmasını istediler. Eylemci işçilere saldıran polis hepsini gözaltına aldı. Haberi duyan Malatya TEKEL işçileri aynı gün bir kaç saat içinde Malatya'daki TEKEL sigara fabrikasını işgal ettiler.

Başlı başına bu eylem bile işçi sınıfının ne kadar örgütlü davrandığını, örgütlenme ve eylem kapasitesinin ne kadar yüksek olduğunu gösterdi.

SEKA ve **TEKEL** fabrikalarının işgal edildiği aynı günlerde Kürdistan'da ard arda gelen serhıldanlar önemli. Bunlardan ilki Siirt'te. Bir gerilla cenazesini karşılayan kitleler, kenti bir anda 90'lı yılların serhıldan günlerine götürdüler. Kürt halkında görülen bu muazzam toplumsal patlayıcı birikimin altında elbette ki, ulusal baskının, en yiğit evlatlarının katledilmesine duyulan öfkenin payı var. Ama sokaktaki kitlelere bakıldığında bu öfke birikiminin nedeninin sadece bu olmadığı; bunda en az ulusal sorun kadar sınıfsal nedenlerden, yokluk ve yoksunluktan kaynaklanan öfkenin de belirleyici olduğu anlaşılıyordu.

Baş döndürücü bir hızla gelişen olaylar, tekelci sermayenin korkusunu depreştirdi. Savunma güdüsüyle hareket eden devlet güçleri, polis, yeniden bombaya, silaha, copla ağırlık vermeye başladı; devlet terörüyle çare aramaya başladı. Belirli bir soluklanma payıyla birlikte, hükümetin söylediklerinin, vaat ettiklerinin, yaptıklarının ne olacağını görmek isteyen proletarya ve halklar kısa sürede bunların tam tersini yaptığını gördüler. Sorunların çözümü bir yana, daha çok üst üste binmesi, yığılıp kördüğüm olmasıyla birlikte proletarya ve halklar da eskisinden daha hızlı ve kitlesel olarak mücadeleyi yeniden yükseltmeye başladılar.

Fabrika işgalleri, serhıldanlar; büyük bir coşkuyla, kabuğuna sığmayan, sokaklara taşan bir öfkeyle karşıladı proletarya ve halklar Mart ayını ve Newroz'u. Mart ayına

her zaman kızılın yakıştığı, damgasını vurduğu tarihsel bir gerçektir. Ama bu yıl, 2005 Mart'ı daha bir görkemli, daha bir kızıldı. ABD'nin Irak saldırısıyla gündeme gelen savaş karşıtı gösteriler, tüm dünyada olduğu gibi bu topraklarda da sokakları hareketlendirdi. Bu hareket 8 Mart'a yansıdığı kadar sonrasında da tırmanarak devam etti. Newroz'dan hemen önce mecliste savaş tezkeresinin reddedilmesi coşkuyu daha da artırdı. Bu tezkerenin reddedilmesi daha sonraki yıllarda ABD-Türkiye ilişkilerine olumsuz yansıdı; ama bu, proletarya ve halklar tarafından sevinçle karşılandı, moral yükseltti. Bu durum hemen sonrasında yaşanan Newroz'da sokağa yansıdı. Sadece Kürdistan'da değil, Newroz, Türkiye'de de milyonların katılımıyla kutlandı. Siirt ve Hakkari'den sonra Mersin'de de tam bir serhıldan rüzgarı esti. Devlet coşkuyla sokağa çıkan Newroz'u kutlayan çocukları hedef aldı: Uğur Kaymaz'dan sonra bu sefer de bayrak provokasyonu yaratılarak Mersin'de çocuklara ateş açıldı.

Aslında bunun işaretlerini Genel Kurmay Newroz'dan hemen önce vermişti: *"Sarıkamış şehitleri, Gaziler haftası"* vb. diyerek düzenlediği etkinlik ve toplantılarda tam bir şovenizm fırtınası estirilmişti. Zaten bayrak provokasyonundan sonra Trabzon'da yaşanan linç gösterisi de bunu gösteriyordu.

1 Mayıs'ta devletin bütün kışkırtmalarına karşın pek çok kentte yüzbinler sokaklara döküldü. İstanbul'da 1 Mayıs öncesi yapılan toplantılarda işçilerin önemli bir kesimi 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanması yönünde eğilim ortaya koydular. Çoğunluğu oluşturmalarına rağmen sendikalar

bunun önüne geçtiler. Yine her yıl olduğu gibi küçük burjuva hareket sendikaların peşine takıldı; Taksim’de kızıl bayrağı yalnızca Leninistler dalgalandırdı.

2005’in Kürdistan açısından dikkat çekici olaylarından biri de Batman’daki serhıldandır. Günlerce süren, Batman’la sınırlı kalmayarak önce Diyarbakır’a ardından da İstanbul’a sıçrayan bu serhıldan, diğerlerinden biraz farklıdır. Kürt işçi ve emekçilerinin, Kürdistan proletaryasının en yoğun olduğu üç kentin serhıldanıdır bu. Kürdistan’da sanayinin en yoğun olduğu, petrol ve ağır sanayi kenti Batman, Kürdistan’ın en büyük kenti Amed ve Kürdistanlı işçilerin en yoğun olduğu kent İstanbul. Bu serhıldanla ilgili basına yansıyanlar ise adeta ordunun Kürdistan’da neler yaptığının itirafı gibidir. Dönemin hava kuvvetleri komutanına bir gazeteci, olayların arkasında PKK’nin olduğunu söyleyerek yorumunu istiyor. Tek cümlelik bir yorumla “*Demek ki, işler tersine dönmüş*” diye cevaplandı bu soru. İşte bu, Kürdistan’da yaşanan pek çok katliamın, cinayetin arkasında JİTEM’in ve Hizbullah’ın varlığının itirafıydı. Çünkü Genel Kurmay, özellikle Batman’ı, Kürdistan’da ağır sanayinin en gelişkin olduğu bu kenti olayların dışında tutmak için uzun zamandan beri çaba gösteriyordu. Bu amaçla Hizbullah’ın karargahını bile bu kente yerleştirmiş; işçi sınıfından ve emekçi kesimlerden öne çıkan bir çok devrimciyi, doğal önderi bu cinayet şebekesine satırlarla katlettirmişti. Buna bir de yaşanan serhıldanın PKK’nin eylemsizlik kararı aldığı bir dönemde yaşanması dikkate alındığında, generallerin bu itirafının ardındaki asıl neden ya da ne demek istedikleri daha açık anlaşılacaktır.

Aynı yıl Ağustos ayında MİT hükümete bir rapor sundu. Bu raporda Kürt sorununun artık siyasal bir sorun durumuna geldiğini, sadece iç politikada değil, dış politikada da dikkate alınması gereken bir sorun olduğunu söylüyordu. Oysa tekelci sermaye ve devlet, Kürt-Kürdistan sorununu her zaman terör ve terörizm sorunu olarak görmeye, göstermeye çalışmıştı. Bunun nedeni ise, bir halkın özgürlük mücadelesini, kendi kaderini tayin hakkını politik bir sorun olarak kabul etmemesidir. Bunun için de “*Masum sivillerin öldüğü bir terör sorunu*” gibi ele alıyor, herkese de böyle göstermeye çalışıyordu.

Aynı günlerde Başbakan RTE'nin Diyarbakır'da ve Hakkari'de yaptığı açıklamalar da önemli. Diyarbakır mitinginde sorunun adını “*Kürt Sorunu*” diye ifade eden RTE, Hakkari mitingindeki konuşmasında ise bu sorunun çözümünde “*Anayasal Kimlik*” önerisini dillendiriyordu. O zaman artık emekli olsa da devletin son 50 yılına damgasını vurmuş olan S. Demirel “*Artık toplumun değişmesi, dönüşüm göstermesi, demokratik bir siyaset anlayışının benimsenmesinin zorunlu olduğunu*” söylüyordu. Artık herkesi Türk kabul eden ve bunu dayatan sistemi ameliyat masasına yatırmaya, “*Anayasal Kimlik*” konusunu tartışmaya açıyorlardı. Bu noktaya gelmeleri, aslında tekelci sermayenin ve devletin iç savaşı kaybettiğinin bir itirafıydı. Devlet, bir manevra arayışı içine girmişti.

Bunun ilk adımı Şemdinli'de atıldı. Genel Kurmay 2. Başkanı olan Org. Işık Koşaner, “*Adına ister Kürt sorunu deyin, isterseniz başka bir şey deyin, sorun artık terör sorunu olmaktan çıktı. Siyasi mücadele gerekiyor, siyasi mü-*

cadele çinse bir siyaset belirlenmesi lazım. Asıl burada geç kalınıyor” diyordu. Söylenenler açıkltı: Dağdaki savaşla sonuç alamıyoruz. Şehirleri de kontrol altına almak, sorunun siyasallaşmasını önlemek şart. Ancak bu, devletin terör, baskı ve tehdit sopasını elden bıraktığı anlamına gelmiyordu.

Diyarbakır Belediye Başkan Osman Baydemir’in ABD Dışişleri yetkilileriyle yaptığı bir görüşme üzerine Cumhurbaşkanı Abdullah Gül şöyle diyordu: “Görevini aşmasın”. Yani üstü kapalı falan da değil, açıkça “Haddini bil” diyordu. Genel Kurmay ve Abdullah Gül’ün söylediklerini iyi okuyan mahkemeler devreye girdi: “Sayın Öcalan” di-yene bastılar cezayı.

Bu süreçte şovenizm, diğer azınlıkları da hedefe koymaya başladı. Bir yandan din elden gidiyor histerisi öne çıkartılırken bir yandan da misyonerlik yapılıyor diyerek katillerini piyasaya sürdüler. İlk kurban Trabzon’da Rahip Santaro oldu. Bu cinayet Hrant Dink’e uzanacak yolun başlangıcıydı.

2007 Mayıs'ında süresi dolacak olan Cumhurbaşkanlığına kimin getirileceğine dair fırtına bir yıl öncesinden koptu. Bu fırtına, tepedeki çatlağın bir görünüm biçimiydi. Emperyalizm, yeni evrede bağımlı ülkelerde uyguladığı tam ilhak politikalarına uygun yeni iktidar blokları oluşturmaya başlamıştı. Hükümeti, parlamento çoğunluğunu elinden kaçıran eski iktidar bloğu, buna bağlı olarak kimi ayrıcalıklarını kaybediyordu. Tekelci sermayenin egemenlik aygıtından başka bir şey olmayan bugünkü devlet içinde iktidardaki ağırlığını yitirse de bürokrasiden orduya kadar önemli bir kesimle ilişkileri, ortak çıkarları var. Hükümeti ve parlamento çoğunluğunu ele geçiren sermaye grubu, bunların yerine kendi kadrolarını yerleştirecektir. Bu nedenle iktidar bloğunun dışına itilen kesimle, yeni iktidar bloğunu kurmaya girişen kesim arasındaki mücadele oldukça sert ve uzun geçecekti. İşte kopan fırtınanın arka planında bunlar vardı.

Tepede ortaya çıkan yönetenlerin krizi, aslında bir "eski yöntemlerle" yönetememe krizidir. Bu krizin derinleştiği, devletin en önemli kurumlarının bu nedenle açığa çıkan çatışmaya başladığı bir döneme girilmektedir. Devrimin zaferi için gereken koşullardan biri daha olgunlaşmaya başlamıştır.

Hem ABD hem de AB emperyalizmi, Türkiye'yi Orta-doğu'nun bir karşı-devrim üssü haline getirmek istiyordu. Bunun için ilk yapılması gereken iç savaşın bitirilmesi ve birleşik devrimin tasfiye edilmesiydi. Bunun önündeki en

ciddi engel ise Kürdistan’da gerillanın varlığıydı. Birleşik devrimin daha ileri olduğu Kürdistan’daki ideolojik kırılmanın farkında olan emperyalistler, bir kaç küçük ödünle Kürt sorununu çözer gibi yaparak “gerillayı dağdan indirmek” ve Kürdistan devrimini tasfiye etmek amacıyla harekete geçti.

Tekelci sermayenin planı bu olsa da gerçek durum farklıydı. Eylül’de yaşananlar bunu gösterdi. İstanbul’da 1 Eylül mitingine saldıran polis silah kullandı. İstanbul emniyet müdürü tescilli faşist C. Cerrah, korumalarıyla birlikte kitlenin içine dalıp terör estirirken polis ve asker de kitleyi kuşattı. Cerrah’ın bütün kışkırtmalarına karşın kitle provokasyona gelmedi. Bu, toplu bir katliamı engelse de kitlenin gaza boğulmasının önüne geçemedi. Bu saldırı yeniden düzenlenip meclisten geçirilen TMY’ye dayandırılıyordu. Bu yeni TMY’ye göre her türlü yasal gösteri ve miting terör eylemi sayılabilecek, katılımcılar terörist ilan edilerek ona göre muameleye tabi tutulabilecekti. Yani bu yasayla devlet terörünün her biçimine yasal kılıf hazırlanmıştı. Sermaye bu yasayla artık iç savaşın üzerindeki bütün örtüleri de kaldırılıyordu. Taşra kentlerinde linçler alkışlanıp teşvik edilirken, metropollerde açıktan katliam yapabileceğinin işaretlerini veriyordu. Akyazı, Bergama, Trabzon ve başka yerlerde polis gözetiminde linç ayinleri düzenlenirken, büyük kentlerde mitinglere saldırılmaya başlanmıştı. Sermaye kendi ırkçı faşist tabanına bu yolla moral vermeye, cesaret aşılamaya çalışırken, Kürt halkına da, “*değil metropollerde, size kendi topraklarınızda bile rahat vermeyeceğim*” diyordu. İlk

adımları Amed'de bombalarla çoğunluğu çocuk 10 kişinin katledilmesi oldu. Bütün kanıtlara ve onlarca görgü tanığına rağmen faşist basın da bunu PKK yaptı diyerek görevini yerine getiriyordu. Hatta çarpıtma ve yalanda o kadar ileri gitti ki, bu devlet katliamını protesto gösterisi yapan kitleleri, “*teröre lanet*” gösterisi yapıyorlar diye gösterdi.

Devlet bunları yaparken Amed halkının Mart ayında olduğu gibi ayaklanacağını bekliyor hatta istiyordu. Amacı, kıskırtarak ayaklanmasına neden olduğu kitleleri yeni TMY'ye dayanarak kırımdan geçirmek, kalanları da terörist diye zindanlara doldurarak halkın moralini bozmaktı.

2007 yılı yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Bu topraklarda yaşayan kadim halklardan birinin, vurula kırıla bir avuç kalmış Ermeni ulusal topluluğundan biri olan Hrant Dink bir devlet suikastıyla katledildi. Buna tepki gösteren yüzbinler bir anda “*Hepimiz Ermeniyiz*” şiarıyla sokağa döküldü. Osmanbey'de, Agos gazetesinin önünde altı delik ayakkabısıyla yüzüstü yatan Hrant Dink'in bu görünüşü, hiç bir çağrıya, hiç bir organizasyona gerek kalmaksızın, saatler içinde 200 binden fazla insanı oraya topladı. Hrant Dink'in katli yüzyıllık yaraya neşter vurdu; yüzyıllık önyargıları kırdığı gibi, kitleler tarafından ortaya konan güçlü destek de, soykırımdan geçirilmiş baskıyla, terörle sindirilmiş, yalnız bırakılmış Ermeni ulusal topluluğunun özgüvenlerini kazanmalarına yol açmıştır.

Uzun yıllardan beri çok sert süren sınıflar mücadelesi iç savaş noktasına geleli çok olmuştu. Hrant Dink'in devlet

tarafından Marquez'in, Kırmızı Pazartesi'sinde anlattığı cinayetten daha açık biçimde öldürülmesi, yıllardır biriken öfkeyi bir kitle patlaması olarak sokağa döktü; sola kayan kitleleri yüreklerinden ve beyinlerinden yakalayarak devrim saflarına çekti.

Marx, *"Devrim karşı-devrimi örgütleyerek ilerler"* diyor. Bunun tersi, yani karşı-devrim, belli koşullarda, devrimin daha da ilerlemesine yol açar önermesi de doğrudur. İşte 20 Ocak 2007'de milyonları aynı öfkeyle, aynı coşkunu duygularla sokağa döken, karşı-devrimin bir süreden beri sokak hakimiyetini ele geçirmek, moral üstünlük kurmak için estirdiği terör oldu. Şovenizmle zehirlenip militarizm sosuna bandırılan işsiz güçsüz, serseri takımı lümpenlerden derlenen linç guruhlarıyla, yine bu kesimden derlenip yetiştirilen polisiyle ve anti-komünizmi ezelden bilinen ordusuyla devlet de dahil resmi-sivil bütün gerici faşist güçlerin egemen olabilmek için estirdiği terör geri tepti; yüzbinler, milyonlar sokaklara aktı. Devrimle karşı-devrim kozlarını artık sokaklarda, açıktan paylaşmaya hazırlanıyordu.

Bu kitle patlamasıyla birlikte toplumsal kutuplaşma daha da derinleşti. Yeni yeni kitleler politik hayata uyandı. Bu durum hem Newroz'da hem de daha sonraki olaylarda özellikle 1 Mayıs'ta açıkça görüldü. Newroz sadece Kürdistan'da değil, İstanbul Ankara, İzmir gibi metropollerin yani sıra pek çok kentte de yüzbinlerin katıldığı kitlesel gösterilerle kutlandı. Büyük kentlerin varoşlarında günlerce süren etkinlikler yapıldı.

Politik hayata yeni yeni uyanan, gerçek toplumsal konumlarıyla devrimin tabanı olan dev bir kitle, uzun yılların yerleştirdiği önyargıları henüz aşamamıştı. Kendi yaşam biçimleri ve toplumsal konumları yeni iktidar bloğu tarafından tehdit edildiği için gerçek içeriğini ve politik anlamını tam kavramamış olsalar da uyanmaya başlamışlardı. Zaten Marx'ın da dediği gibi, devrim tarih sahnesine girerken elindeki bayrak hiçbir zaman kendi bayrağı değildir. Yeni yeni uyanan kitleler, o “saf” vatanseverlik duygularıyla Genelkurmay'ın peşine takılıp Cumhuriyet mitinglerine katılsalar da kısa sürede sola kaydılar. Bunun en açık kanıtı, daha sonra üzerinde duracağımız 2013 Haziran Halk Ayaklanmasıdır. Bir devrim için en uygunsuz olan şey uyanmak istemeyen kitlelerdir. Kitleler bir kez politik hayata katıldığında, gerçeklerin hızla farkına varır, politik konumlarını ona göre belirlerler.

Devrimin sınıf ilişkileri bu aşamada iyice canlanmış ve hareketlilik kazanmaya başlamıştı. Toplumdaki, bütün sınıf ve katmanlar sürekli hareket halindedir. İç savaş, gelişmeleri bugüne kadar sessizce bir kenardan izleyenleri de kaçınılmaz olarak içine çekmeye başlamıştır. Devrim, olağanüstü karmaşık biçimde kitleleri harekete geçmeye zorlamaktadır. Bu çekimin nedeni, giderek sertleşen ve derinleşen toplumsal çelişkilerdir.

1 Mayıs 2007'ye gelirken genel durum buydu. 1 Mayıs yaklaşırken ileri işçilerin önemli bir bölümü Taksim'e çıkmak, 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanı'nda kutlamak gerektiğini açık tartışmaya, savunmaya başlamışlardı. Sendikalar ve on-

ların peşinden giden uzlaşmacı sosyalistler, bir yıl önce işçi sınıfı içinde öne çıkan bu eğilimi görmezden gelerek, Taksim'e gitmek umuduyla Saraçhane'de toplanan kitleyi Taksim yerine Yenikapı'ya götürmüşlerdi. Bu sefer işçilerin kararlılığı karşısında sırtlarını Taksim'e dönemediler, 1 Mayıs 1977 katliamının 30. yılı nedeniyle Taksim'de ısrar etmek zorunda kaldılar. Türk-İş ise Kadıköy'de miting kararı aldı.

1 Mayıs'ta polis, Taksim'e girişi engellemek için akşamdan Taksim meydanını ve Taksim'e çıkan bütün yolları kapattığı gibi, sabahtan itibaren de Şişli, Mecidiyeköy, Zincirlikuyu, Barbaros Bulvarı, Beşiktaş, Galata Köprüsü, Unkapanı, Tarlabaşı gibi Taksim'e çıkan ana arterleri ve ara yolları da keserek bütün İstanbul'da hayatı felce uğrattı. Buna rağmen işçiler ve emekçiler sabah erken saatlerden başlayarak dört koldan Taksim'e yürümeye başladılar. Ara sokaklar dahil Taksim'e çıkan bütün yollarda sokak çatışmaları yaşanıyordu. Pek çok kentten İstanbul'a getirilen onbinlerce polisle işçi ve emekçiler arasındaki çatışmalar saatlerce sürdü. Öğrenci gençlik işçi sınıfının yanında omuz omuza kavga veriyordu. İşçi sınıfı ve emekçilerin çatışa çatışa Taksim'e çıkıp Kızıl Meydan'ı ele geçireceğini anlayan hükümet ve valilik geri adım attı: "*Makul sayıda*" insanın Taksim'e girmesine "*izin*" verdi. Polisin geri çekilmesiyle birlikte, zaten Taksim'e girmeye başlamış olan binlerce insan bir anda Kızıl Meydan'a akın etti. Onbinlerce işçi ve emekçi Taksim'i ele geçirmişti. Birkaç bin kişinin ancak gittiği Kadıköy'deki "*yasal*" miting bir fiyasko yaşarken, Taksim 1 Mayıs Alanı, Leninistler, işçiler ve emekçiler tarafından fethedildi.

Bu eylem Leninist Partinin “Taksim’de Israr Devrimde Israr dır” Şiarıyla yıllardır sũrdũrdũęũ politikanın iřũi ve emek- ciler tarafından benimsendiğinin kanıtı oldu.

Bu topraklarda devrimci mũcadele de kriz de yeni değildi. Yıllardan beri bir tũrlũ atlatılamayan, kronikleşen kriz koşul- larında tekelci sermaye, toplumu yŕnetemez durumdaydı. O gũn bu gũndũr, ekonomik, politik, toplumsal egemenliği elin- den kaçıran sermaye, yŕnetemedięi toplumla savaşıyor. Bu sa- vaşta, tekelci sermayenin egemenlik aygıtı olan faşist devlet tam bir iç savaş aygıtı oldu. Ordusu, polisi, korucusu, adli bũ- rokratik mekanizması ve hũkũmetleriyle tam bir işbirliği ve uyum vardı.

Çoklu koalisyonlara rağmen işleyen bu mekanizma, dev- rimin baskısıyla, artık işleyemez hale gelmişti. Devrimin gide- rek artan baskısı, devlet kurumları arasında çelişki ve çatışmalara yol açmaya başlamıştı. 2007 Cumhurbaşkanlığı se- çimleri parlamentoda krize yol açtı. Bu çatışmalı sũre iki ta- raftan birinin ũstũn gelmesine ve diğerini tasfiyesine kadar gidecekti.

Parlamentar çoğunluğu elinde bulunduran dinci-faşist parti, bunu parlamento yoluyla yapamayacağını biliyordu. Ordu ve bũrokratik yapıda kendi kadrolarına dayanmadan bu olmazdı. Bu sũrete, daha sonra FETŖ diyecekleri dinci grup dahil, bũtũn tarikatlar ve dinci gruplarla ittifak kurdular. Ordu içindeki farklı burjuva gũlerin -eski iktidar bloğu- tasfiyesine ABD ve NATO da destek verdi. Ergenekon, Balyoz vb. operas- yonlarla bu tasfiye sũrecine girildi.

Bu tasfiyeler kapalı kapılar ardında, masa başı planla- rıyla olamazdı, olmadı. Şemdinli iddianamesinde “bazı ha-

kimleri hizaya getirmek” için bombaların kullanıldığı yer almıştı. Şimdi bombalar Kürdistan’da değil, Ankara’nın göbeğinde patlamaya başladı. Ulus Çarşısı’ndaki patlama, ordunun eski konumunu ele geçirme isteğinin, yani topyekün iç savaş düzenine geçilmesi ve her şeyin ordunun emrine verilmesi isteğinin ifadesiydi.

Bu bombadan hemen sonra ordu, kitleleri yardıma çağırıldı. “Terörü Telin” deyince, Çağlayan-Tandoğan-Gündoğdu mitinglerine katılan yüzbinleri yedekleyebileceklerini sandılar. Ancak böyle olmadı. Onca şoven kampanya, ulus çarşısında hayatını kaybeden emekçi sınıftan insanların tekelci faşist basında ve tv’lerde günlerce tefrika edilen dramları da buna yetmedi. Genel Kurmay bildirilerinde yüzbinler göreve çağrılrsa da kimse gelmedi. Toplumsal tabanını genişleterek hem tasfiyeleri durdurmayı hem de gelişen devrim karşısında kendi gücünü tahkim etmeyi uman Genel Kurmay hayal kırıklığı yaşadı. Çünkü devrimle karşı-devrim arasındaki mücadele keskinleşiyor, toplumsal kutuplaşma derinleşiyor, saflar belirginleşmeye başlıyordu. Devrimin gelişip güçlenmesi, karşı-devrimi daha uç noktalara doğru itiyor, karşı devrim kampında parçalanmalara yol açıyordu. Ama bu süreçte artık devrimle karşı-devrim arasındaki hesaplaşma yerel, bölgesel, mevzi çatışmalarını aşmaya başlamış, büyük ayaklanmalara doğru ilerlemekteydi. Devrimle karşı-devrim, adeta meydan muharebesine hazırlanan ordular gibi güç biriktirmeye, büyük güçleri harekete çekmeye başlamıştı.

Karşı devrim cephesi durumun ciddiyetinin farkında ydı. Bunu attığı her adımda, aldığı her tedbirde gösteriyordu. Devrim cephesinde durum biraz daha farklıydı. Kürt halkı bir ordu gibi disiplinli ve örgütlü davranmaya başlamıştı. Hatta kendi öncüsünü bile adeta ileri gitmeye zorluyordu. Türkiye'deyse reformizm sadece yasal partilerde değil, en radikal, en militan geçinen küçük burjuva örgütlerde ve partilerde de kök salmıştı. Bunlara göre devrim küçük çarpışmalarla adım adım ilerler; hak ve özgürlüklerin sınırları genişletilip yeni mevziler kazanılır. Bu süreçte de halkın büyük bölümü örgütlenir, ancak bundan sonra sıra iktidarın ele geçirilmesine gelebilirdi. Oysa gerçekte devrim, sıçramalarla, patlamalarla ilerliyor.

Devrim, büyük bir hızla geniş emekçi yığınları etkileyerek harekete geçirip, Hrant Dink'in katledilmesinde ve cenaze töreninde yüzbinleri yürütürken; kitleler çatışa çatışa Taksim'i ele geçirirken küçük burjuvazi için her şey güllük gülistanlıktı. Ancak tekelci sermaye ve burjuva toplum, bu durumdan hiç hoşnut değildi, kendilerine dehşet dolu saatler yaşatan, kabus görmelerine neden olan bu militan ve savaşkan kitle eylemlerine aynı sertlikte karşılık vermesi gerektiğinin farkındaydı. Bunu yapabildiği oranda moral üstünlüğü yeniden kazanabilirdi. Bu amaçla düğmeye basıldı. Genel Kurmay'ın ağırısından hemen sonra Sakarya'da linç gösterileri, asker cenazelerinde sağa sola ateş açmalar, DTP binalarına saldırılar gündeme geldi. Savaş şimdi her kente her sokağa yayılmaya, adeta topnye-

kün savaşa götürülmeye, böylelikle sokak egemenliği ele geçirilmeye çalışılıyordu. Karşı devrimin saldırılarını yoğunlaştırdığı devrimi kuşatma girişimleri, kaçınılmaz olarak devrimin de kendi güçlerini toplayıp cevap vermesi sonucunu doğuracaktı.

Uzun iç savaşın yaşandığı pek çok ülkede olduğu gibi bizde de kimi zaman devrim, kimi zaman karşı-devrim moral üstünlük sağlayabiliyordu. Bazen biri bazen diğeri ilerleyebiliyor ya da gerileyebiliyordu. Yani devrim, sürekli ileriye doğru giden düz bir hat izlemez, inişli-çıkışlı, patlamalı-sıçramalı bir gelişme gösterir.

Küçük burjuvazi bu topraklarda nüfusun belirli bir bölümünü oluştursa da, aslında kendi kitlesel gücünden fazlasını etkiler. Kapitalizmin kendi işleyiş yasaları sürekli olarak küçük mülkiyeti ortadan kaldırdığı için küçük burjuvaziyle işçi sınıfı arasında Çin Şeddi yoktur. Bu geçirgen sınır nedeniyle, küçük burjuvazinin kendi sınıfsal konumundan kaynaklanan yalpalamaları işçiler üzerinde etkili oluyor. Mesela Ordu'da 2006'da fındık üreticilerinden oluşan 70 bini aşkın bir kitle adeta bir ayaklanma gerçekleştirdi. Kürdistan'daki serhıldanları aratmayan bu süreçte şehirlerarası yollar kesildi, gaz bombaları, panzerler karşısında geri adım atmayan kitleler, saatlerce polisle çatışta. Hükümete ve AKP'ye duyulan öfke öyle büyüktü ki, milletvekilleri aylarca Ordu'ya gitmeye cesaret demedi. Seçimler yaklaşırken hükümet az biraz fındığa zam yaptı ve bir yıl önce ayaklanma yaşanan kentte AKP yine birinci parti oldu. İşte bu, küçük burjuva karakterin özüdür. Elindeki üretim ve geçim araçlarını yitirme riski karşısında duyulan nefret

ve kudurgan bir öfke; ayaklanma ile teslimiyet arasında gidip gelen bir ruh hali. Bu ruh halinin işçi sınıfını etkilememesi düşünülemezdi.

Seydişehir bunun en açık örneği oldu. 2005 yılında Seydişehir Alüminyum işçileri kenti alt üst etti. Öfke öylesine büyüktü ki, fabrika yöneticilerinin evleri, arabaları, AKP il ve ilçe binaları tahrip edildi. Ayaklanma günlerce sürdü, ne polis durabildi önünde ne de başka bir güç. Biriken enerji akıtıldıktan sonra olaylar duruldu. Bir süre sonra seçim yapıldı; sandıktan yine AKP birinci parti çıktı.

Küçük burjuva hareketin politik tavrı da çok farklı değil. 1995 Gazi Ayaklanmasından ve 2007'deki devrimci kitle patlamalarından sonra büyük bir coşkuyla ileri atıldılar. Ancak olaylar durulup kitleler sokaktan çekildiğinde umutsuzluk uçurumundan yuvarlanıp devrimin yenilgisini ilan ettiler. İşte bu da küçük burjuva özün devrim cephesindeki görünümüdür.

Bu durum birleşik devrimin çözmek zorunda olduğu bir handikaptır. Çünkü bir devrim, karşı devrimin saldırılarından daha ziyade, kendi öncüsünün kararsızlığından, yalpalamalarından zarar görür. Öncü içine düştüğü kararsızlıkları ve yalpalamalarıyla işçi sınıfının hedefini görmesini engeller, saflara sızmış küçük burjuva etkiyi besler, bilinçlerde bulanıklık yaratır. Bu tutumuyla sınıflar mücadelesinin en kritik anlarında sınıfın burjuva toplumdaki koparak büyük bir cüretle ileri atılmasını engeller. “Öncü” ona, “gerçekçi” ama küçük adımlar atmasını öğütleyerek kendi küçük burjuva tereddütlerini işçi sınıfına da bulaştırmıştır.

Bu kısa ara değerlendirmeden sonra yeniden olguları incelemeye dönebiliriz. 2007’de gerilla, Dağlıca’daki (Oramar) askeri üssü bir baskınla ele geçirdi; silahlara ve mühimmete el koyduktan sonra üssü ve çevre mevzileri tahrip etti. Bu baskın, TSK’nın kalan son prestijini de sıfırladı. Halk, Genel Kurmay’ın kayıplarla ilgili açıklamalarına dahi inanmıyordu. Genel Kurmay, yerlerde sürünen itibarını kurtarmak amacıyla Güney Kürdistan’daki bazı gerilla bölgelerine ve Kandil’e bir operasyon düzenledi, dağı taşı bombaladı. Ancak bununla zevahiri kurtaramayacağını bildiği için ağzında “*son teröriste kadar*” sakızıyla yüzbinden fazla askeri Kürdistan dağlarına sürdü. Ama ortada çok ciddi bir sorun vardı; bu kadar askere rağmen ne yapsalar ne etseler gerillayı ortaya çıkaramıyorlardı. Gerilla, kendisinin belirlediği zamanda ve yerde ortaya çıkıyor, vurduktan sonra yeniden sırra kadem basıyordu. Bu durum askerin moralini bozuyor, savaşıma azmini ve kazanacağına dair inancını silip süpürüyordu. Kürdistan dağlarında aylarca süren bu operasyon da, Kandil’e giden uçakların sortileri de esasında, en zor dönemini yaşayan TSK’nın itibarını kurtarmayı, burjuva topluma moral vermeyi amaçlıyordu. Bunlara ek olarak, bütün yaz süren bu operasyonlarda verilen ağır kayıplar nedeniyle kendilerine yöneltilen eleştirileri bertaraf etmeyi de istiyorlardı. Bir diğer amaçları da, son zamanlarda hükümetin sıkça sözünü ettiği “*silah bıraktırma*”ydı. Bunun için TSK, gerillaya ağır bir yenilgi yaşatmak istiyordu.

2007 sonunda TEKEL işçileri yeniden eylemlere, fabrika işgallerine başladılar. Özelleştirme ihalesine katılan

şirketlerin temsilcileri tesislerin durumunu görmek, incelemek üzere Cevizli TEKEL'e geldiklerinde karşılarında işçileri buldular. İşçiler fabrikayı işgal etmişlerdi. Samsun ve Adana TEKEL işçileri de fabrika işgali için harekete geçtiklerinde polisle karşı karşıya geldiler. Panzerler ve çevik kuvvet yolları kesmiş, işçilerden önce davranmışlardı. Bu, kavganın çok sert ve amansız geçeceğinin işaretiydi. İşçiler o güne kadar yaşadıklarından, benzeri süreçlerde sendikaların taktiğini öğrenmişlerdi. Sendikalar önce sınıfın öfkelerini kontrol altına alıyorlar, alabildiğine sınırlı, baştan savma eylemlerle enerjiyi boşa akıtıyorlar; ihale yapıp işi işten geçtikten sonra da, hukuktan, adaletten, mahkemelelerin iptal edeceğinden söz eden kuru kuruya konuşmalarla bağırıp çağırıyorlardı. İşçilerin elini kolunu bağlayıp umutlarını tüketince de onları yüzüstü bırakıp kenara çekiliyorlardı. Ama bu sefer işçiler yaşadıklarından çıkardıkları derslere dayanarak kontrolü sendikaya bırakmadılar; inisiyatif kullanarak sendikalara rağmen harekete geçmeye başlıyorlardı. İç savaşın uzun ve çok sert geçecek çatışmalarından birinin daha fitili ateşlenmişti.

2008'in 19 Ocak'ında Hrant Dink'i anmak için Agos gazetesi önünde yüzbini aşan bir kitle toplandı. Kitle, tek yürek tek bilinçle “*Katil Devlet Hesap Verecek!*” sloganını haykırırken, küçük burjuva uzlaşmacı sosyalistlerin boş hayallerine kapılmadığını gösteriyordu. Kitlelerin kendiliğinden bilinci reformizmin değil, devrimin etkisinde olduklarını gösteriyordu. Anma etkinliği bittiğinde sosyal reformistlerin kürsüden “*sessizce dağılım*” anonsuna rağmen kitleler, sloganlarla, polis barikatlarını aşı aşı Taksim Meydanı'na, oradan da İstiklal caddesine dek eylemlerini sürdürdüler. Polisle çatışmayı göze alacak kadar kararlı yüzbinleri Agos'un önünde toplayan, toplumda birikmiş patlamaya hazır öfkeden başkası değildi. Bu eylemde dikkat çekici olan sosyal reformistlere rağmen kitlelerin Leninistlerin çağrısına kulak vermesiydi. Bunun nedeni, Leninistlerin, kitlenin ruh halini anlaması olduğu kadar kitlenin kendiliğinden bilincinde yerleşmeye başlayan devrimci fikirlerdir.

2008 perdeyi Ergenekon'la açtı denebilir. Tepedeki çatışma birinin diğerini tasfiyesi aşamasına varmıştı. ABD ve AB emperyalistleri, bu tasfiye sürecinde ortaya saçılanlara bakıp “*Türkiye bağırsaklarını temizliyor*” diyerek destek verdiler. Kendilerine ait o konformist dünyada yaşamakta ısrar eden uzlaşmacı küçük burjuva sosyalistler ve ortalama sol ise yine gerçeklere gözlerini kapatarak “*derin devletin*” ya da “*Gladio*”nun tasfiyesinden söz etmeye başlamışlardı. Oysa benzer hayallere daha önce Susurluk sürecinde ve Hiz-

bullah operasyonunda da kapılmış, ama kısa sürede hayal kırıklığı yaşamışlardı.

Ergenekon operasyonu ile tepede başlayan tasfiye süreci, aynı zamanda devrime karşı bir çevirme hareketiydi. Zira karşı devrimin onca katliamı, baskısı, terörü, proletarya ve halkların saflarında devrimci mücadeleye ve radikal yöntemlere doğru bir yönelime neden olmuştu. Kitle hareketindeki bu eğilim, tekelci sermayenin ve hükümetinin kendilerine olan güvenlerini yitirmelerine neden oluyordu. Politik çevirme, devrimin taleplerini, kitlelerin istemlerini karşılamış gibi, proletarya ve halkların en temel sorunlarını çözermiş gibi yaparak kitleleri aldatmak; devrimci mücadeleden uzaklaşmalarını sağlamak, böylece devrimi güçten düşürerek tasfiye hedefini güdüyordu. Ancak devleti elinde bulunduran tekelci sermaye güçleri, birbirlerinin gırtlığına çökerken bu politikaları çok da fazla uygulayamıyorlardı.

İktidarı elinden kaçırıp eski iktidar blokunun henüz tasfiye edilememiş üst düzey bürokratları bir hamle daha yaptı: AKP'yi kapatma davası açıldı. Bu dava, artık kozların kesin olarak paylaşılacağına göstergesiydi. Nasıl biterse bitersin güçlerden biri diğerini tasfiye edecekti. İktidarın tepesindeki bu kavganın ekonomik plandaki nedeni tam ilhak süreciyse, politik plandaki nedeni de devrimi yenme, tasfiye etme yol ve yöntemlerindeki farklılıklardı. AKP'yi işbaşına getiren emperyalistler ve işbirlikçilerinin bu konudaki yöntemi, baskı ve şiddetten daha çok siyasal çözüm yolunu kullanmaktı. Kürtçe tv kanalı, Kürtçe'nin seçmeli ders yapılması gibi “açılımlar” bu dönemde gündeme geldi. Hiç-

bir taviz vermeden devrimi askeri-polisiye yöntemlerle yenme yolunu benimseyen diğer kesim bu adımları “*ihanet*” olarak görüyor, TSK’yı da bu suçta ortak olmakla itham ediyorlardı.

Sermaye, kendi sınıfsal çıkarlarını bütün toplumun çıkarları gibi gösterip, bunu kabul ettirebildiği oranda kendi egemenliğini de daha rahat sürdürür. Cumhuriyet tarihi boyunca şovenizm ve din, sermayenin en başat argümanları oldular. Burada din, proletarya ve halkların inançlarıyla çakıştığı için değil, tam tersine onların toplumsal konumlarına dair bir içeriğe sahip olduğu için etkili oldu.

Tam ilhak süreci, toplumdaki geleneksel ilişki biçimlerinin büyük bir hızla çözülmesine neden oldu. İşte bu her şeyin çözülüp dağıldığı, ama yerini neyin alacağını henüz belli olmadığı bu “geçiş” sürecinde dini söylemler ve şovenizm, toplumun kurulu düzenini de alışıldık yaşam biçimlerini sürdürme umutlarıyla örtüştüğü için dinci-faşist parti, toplumun belli bir kesimini etkisi altına alabildi.

2008 emperyalizmin dünya ölçeğinde bunalımının derinleştiği bir yıl oldu. Emperyalizmin kaptanları gelmekte olanı durdurabilmek için ellerinden geleni yaptılar. Faizleri indirdiler, yükselttiler, piyasaya para sürdürdüler, hiç biri olmadı. Sonunda sihirli formül diye ABD hükümetinin emrine 850 milyar dolar verdiler, bu da bir işe yaramadı; aynı gün bankalar çöktü. Borsayı zor kurtardılar. ABD, tarihinin en büyük bunalımını yaşarken, çöküşün farkında olan Obama, “*önceliğimiz kapitalist sistemi tamir etmek*” diyordu. Emperyalizmin önde gelen ekonomi otoriteleri “*Marx haklıydı*” demeye başladılar. Hatta bazıları “*kapitalizmin sonu*” bile

dediler. Bu sözler bunalımın derinliği hakkında bir fikir vermeye yeter. Emperyalist kapitalist sistemin savunucuları eğer kendi sonlarını tartışmaya başladıysa, bunun nedeni, yeni ve daha ileri bir topluma geçişin bütün koşullarının olgunlaşmasıdır. Böylesi bir değişimi engellemek için emperyalist ülkelerde bile sermaye, neredeyse 20 yıldan beri ekonomik zorla egemen olamadığı için siyasi zora daha sık ve sistemli olarak başvurdu. Oysa emperyalistler ellerindeki ekonomik ve politik güç sayesinde uzun yıllardır kendi ülkelerinde sınıflar mücadelesinin sertleşmesini önlemiş, iç savaşın önüne geebilmişlerdi. Şimdi ABD’de ileri-demokratik çevreler daha sık faşizmden söz etmeye, i kargaşalar ve toplumsal patlamaların gündeme geleceğinden bahsetmeye başladılar.

Sistemin küresel bunalımı, emperyalist merkezlerde bile yıkım yaratırken, bağımlı ülkeler bundan kaçınamaz. Yunanistan gibi bazı ülkeler iflas noktasına gelirken, “*yükselen piyasalar*” denen Türkiye’nin de içinde bulunduğu bazı ülkelerde moratoryum bekleniyordu. Türkiye’de durum 2001’den daha kritikti, zira bu sefer bunalım sadece Türkiye’de değildi, bu bir dünya bunalımıydı.

Türkiye burjuvazisi ölüp ölüp dirilirken, bir kez daha en güçlü destek sendikalardan geldi. 2001’de “*hepimiz aynı gemideyiz*” teranesiyle işçi sınıfının önüne barikat kuran burjuva sendikalar ve sendikacılar, bu sefer de “*krizin faturasını patronlar desin*” gibi hoş ama boş bir sloganla aynı Şeyi yaptılar. Sendikaların peşine takılan uzlaşmacı küçük burjuva sosyalistler ve oportünist sol da aynı sakızı çiğnemekte beis görmedi.

Oysa bu koşullarda uzlaşmanın, orta yol bulmanın imkanı yoktur. Bunalımdan çıkmanın iki yolu vardır: burjuva çıkış ve proleter çıkış. Birinci yol ağır bir sömürü, iflaslar, işsizlik, faşizm demektir; açlık ve sefalet demektir, ikinci yol bir toplumsal devrimle kapitalist özel mülkiyete son vermek ve emeğin kurtuluş yolunu açmaktır. Proletarya ve emekçi yığınlar artık bunu kendi deneyimleriyle öğrenmeye, sendikal mücadelenin yetmediğini kavramaya, daha ileri gitmenin yollarını aramaya, tartışmaya başladılar.

Başbakan RTE *“kriz bizi teğet geçecek”* diyordu; ama işçi ve emekçilerin payına düşen işsizlik, açlık ve sefaletten başkası olmadı. İstanbul, Kocaeli, Bursa, İzmir gibi büyük sanayi kentleri başta olmak üzere işçiler sokaklara döküldü. Bunalım derinleşip uzadıkça diğer emekçi kesimlerin desteğini de yanı başında bulan işçilerin en önünde metal işçileri vardı. Sanayinin yoğunlaştığı bu büyük kentler aynı zamanda kent küçük mülk sahiplerinin ve beyaz yakalıların da yoğun olduğu kentlerdir. Bu kesimler daha önce Cumhuriyet mitinglerinde boy göstermişlerdi, bu sefer bunalım onları da işçi sınıfının yanına itti; işçi sınıfıyla omuz omuza öfkelerini hükümete ve politik iktidara yöneltmeye başladılar.

Egemenler krizle uğraşırken, gerilla Kürdistan'da ağır darbeler indirmeye başlamıştı. Eylül 2008'te Besele'deki askeri üsse yapılan saldırıda çatışmalar günlerce sürdü. Gerilla üs bölgesini ele geçirdi, silah ve mühimmata el koydu; üssü ve mevzileri de imha ettikten sonra çekildi.

Besele'de ölen askerlerin bayraklara sarılı sıra sıra tabutlarının yine şovenizm ve militarizmi besleyerek kendi konumlarını güçlendireceğini düşünen generaller yanıldılar. Bu sefer evdeki hesap çarşıya uymadı. Besele'de kendi kaderine terk ettikleri askerlerin cenazeleri sırasında generaller, asker ailelerinin ve halkın tepkisiyle karşılaştılar. Militarizm balonu hava kaçırmaya başlamıştı. Besele'de çatışmalar sürerken olsun, cenaze törenlerinde olsun ortaya çıkmaya cesaret edemeyen omzu kalabalıklar, 15 gün sonra televizyona çıkıp bağırıp çağırmaya, halka parmak sallamaya başladılar. Ama kimse tınmadı. Çünkü iç savaş artık yalan perdesini yırtmaya başlamıştı.

Generallerin konumları sarsılmaya, iktidar içindeki gücü ve etkisi zayıflamaya başladı. Kürt ve Kürdistan sorunu çözülmeden birleşik devrimi yenemeyeceğini, savaşı kaybetmeye başladığını gören tekelci sermaye, bu sefer sorunu çözer gibi yaparak devrimi tasfiye etme yoluna yöneldi. Adalet Bakam, İmralı'ya yeni tutsakların götürüleceğini açıkladı. Hakkari Üniversitesi, Kürt Dili ve Edebiyatı bölümünü açmak için YÖK'e başvurdu. Bunu Artuklu ve başkaları da izleyecekti.

Bu adımların atılmasında Avrupa ve Amerikan emperyalizminin önemli etkisi oldu. ABD Dışişleri yetkililerinden Fuller açıkça, “*Türkiye Kürt sorunu tarafından rehin alınmış*” diyor ve ekliyordu: “*Mutsuz bir Diyarbakır Türkiye’yi bölgede güçsüz hale getirir.*” ABD’nin amacı, Türkiye’nin bölgede güçlü bir karşı devrim üssü olmasıydı. Bu nedenle Kürt sorununun çözülmesini, birleşik devrimin tasfiye edilmesini istiyordu. Ancak emperyalistlerin göremediği bir şey vardı: Bunca kan ve vahşetten sonra Kürt halkının mutlu olabilmesi kırıntı bile sayılmayacak bu tavizlerle olamazdı. Mutluluk olsa olsa bir devrimin zaferiyle başlayabilirdi.

TC’nin mayasında yer alan şovenizm ve militarizm, asimilasyon, ilhakçılık ve anti komünizm, bir dizi devrim olmadan halkların özgürce yaşamalarına izin vermez. Bu belirlememiz, daha sonra yaşananlarla kesinleşti.

2008’in sonunda dinci faşist parti, bugün de devam eden bir kavganın daha fitilini ateşledi: Kıdem tazminatı. İşçilerin işten atılmalarının önündeki en önemli engellerden biri olan kıdem tazminatını hem miktar olarak düşürmeyi hem de işverenin üzerinden alıp bir fona devrederek, hükümetin kullanımına açma projesiydi bu. Bu girişim işçilerin büyük öfkesini çekti.

Özellikle KİT’lerde ve büyük sanayi tesislerinde çalışan işçiler, emekli olurken alacakları bu parayla bir iş kurmanın ya da ev almanın hayaliyle avundular yıllarca. Bu sayede uzun yıllar devrimci, sosyalist fikirlerden uzak durdular, genel hareket içinde daha tutucu ve pasif konumda oldular. Şimdi dinci faşist parti buna el atmakla yeni bir kavganın daha fitilini ateşledi.

2008'in dikkate değer bir olaylar dizisi de pek çok cami de ardı ardına bombaların patlaması oldu. Bir hafta içinde ondan fazla cami ya bombalandı ya da kundaklandı. Camilere yapılan bu saldırıların ilk amacı emekçi kitleleri bölüp parçalamak, birbirine düşürmektir. Bu açık. Ama asıl dikkat çekici olan, bu saldırıların “karşı ayaklanma” stratejisinin bir parçası olmasıdır. Bu strateji her yerde olduğu gibi bu topraklarda da rüşveti, kışkırtmaları, katliamları ve sözüm ona politik reformları içerir.

Tekelci sermaye yüzbinden fazla Alevi kitlenin devrimci sloganlarla yaptıkları Ankara çıkarmasından sonra bu kitlenin daha ileri gitmesini, devrimcilerle buluşmasını engellemek için cami kundaklamalarını tezgahlarken, aynı anda Alevi Dedelerine maaş rüşvetini de gündeme getirdi.

Ortada göz göre göre gelmekte olan bir ayaklanma vardı. Bunu önder geçinen küçük burjuva hareket göremese de tekelci sermaye görüyordu. Bunun önüne geçebilme için elindeki bütün araçları kullandı. Sermaye toplumsal bir ayaklanmanın salt polisiye tedbirlerle durdurulamayacağını iyi biliyordu. Burjuva sendikaların ve uzlaşmacı sosyalistlerin önünü açmakla da durdurulamadığını görünce, sıra “açılımlara” geldi: Alevi açılımı, Roman açılımı, Kürt açılımı...

Sadece bunlarla da kalmadı. Krizin şiddetli darbeleri altında kalan sefalet içindeki yoksul emekçi kesimlere yönelik kömür ve gıda yardımları da olağanüstü artış gösterdi. BM ve DB tarafından fonlanan bu gıda yardımlarını dağıtan hükümet, bu yolla alt sınıfın bir kesimini de kendisine bağlıyordu.

2009'da devlet 1 Mayıs'a diğer kentlerden taşıdığı binlerce polisle, barikatlarla hazırlandı. Taksim'e çıkan bütün sokakları tuttu. Sokak sokak, çatışa çatışa polis barikatlarını aşan işçi ve emekçiler güçlü bir zafer elde etti. Son üç yılın 1 Mayısları düzen açısından, İstanbul'un kontrol altına alınmasının neredeyse imkansız olduğunu gösterdi. Devlet, makine, araç gereç ve teknik donanımın yanında büyük bir polis gücüyle de ana arterleri ve belirli merkezleri kontrol altına aldı. Ama onu kat kat aşan, kitlesel gücüyle devrim, kontrol altındaki noktalardan değil, her sokaktan Taksim'e doğru aktı. Her sokak başına araç gereç makine vb. yığılması imkansız olan devlet güçleri yüzlerce parçaya bölündüğünde, devrim güçleri düşmanın zayıf noktalarını gediklerini, çatlaklarını kolayca bulup Taksim'e çıktı.

Barikat kurup ardına geçen düzen güçleri olurken, gerilla tarzı saldırılarla hareket eden devrim güçleri oldu. Kendisini öncü ilan eden oportünist hareket ise bu sırada Okmeydanı'nda barikat kurup barikatçılık oynadı.

2009'da Kürt açılımı öne çıktı. İlk açıklama Cumhurbaşkanı A. Gül'den geldi. Bir yurtdışı gezisinden dönerken uçakta *"en önemli sorun Kürt sorunudur. Fırsatı kaçırmayalım. İyi şeyler olacak."* dedi. Demesine dedi de, Kürt halkı bu *"iyi şeyler"*in kendileri için hiç de iyi olmadığını deneyimlerinden biliyordu. Şimdi taviz vermek zorunda kalan karşı devrimdi. Devrim güçleri, proletarya ve halklar, karşı devrimden söke söke aldıkları tavizlerle kendi konumlarını güçlendiriyorlardı. Hem karganın ağzındaki cevizi almayı hem de o cevizlerle karganın kafasını kırmayı öğrenmeye başlıyorlardı.

Tekelci sermaye ve faşist devlet iki arada bir derede kaldı. Bir yanda devrimin baskısıyla vermek zorunda kaldığı tavizler, bir yanda bu tavizlerin düzen cephesinde yarattığı hayal kırıklığı. Hükümet bu süreçte bir yandan karşı devrim güçlerini toplayıp düzeni tahkim etmeyi, bir yandan da birleşik devrimin en önemli gücü olan Kürt halkını silahsızlandırmayı amaçlıyordu. Ama özellikle silahsızlandırma yolunda çok ciddi engeller, tuzaklar vardı. İlk patlama Mardin, Mazı Dağı'nda oldu. Devlet güçleri önceden planlanmış bir operasyonla 44 köylüyü katletti. Bu katliama karşı öfke dolu eylemlerin kontrolden çıkma riskini farke eden egemenler, yaptıklarını inkar ettiler. Abdullah Gül'ün "iyi şeyler"i bunlardı. Buna karşı Kürt halkının barut fıçısına dönmüş öfkesini kontrol etmek zordu. Sadece Kürdistan'da değil, İstanbul gibi metropollerde de en küçük bir kıvılcım bu öfkeyi patlatabilirdi. Bu yüzden katliam inkar edildi; savcılık soruşturmaları, takibatlar ve adliye koridorlarında uyumaya, unutulmaya terk edildi.

Kürtçe Tv. Kürtçe'nin seçmeli ders olması, üniversitelerde Kürt Dili bölümleri vb. tavizler gündeme gelince doğal olarak herkes Kürt açılımını konuşmaya başladı. Bu noktada CHP, 12 Eylül Anayasasının geçici 15. maddesinin kaldırılmasını önerdi. Bu madde kaldırılırsa 12 Eylül'ün faşist generalleri yargılanabilecekti. Aslında bu adım politik çevirme hareketinin bir adımıydı ve tüm uzlaşmacı sosyalistler, reformistler balıklama atladı bu önerinin üzerine. Onlara göre bu madde kaldırılırsa bir daha darbe yapamazlarmış!..

Sanki 12 Mart generalleri, 12 Eylül generalleri anayasal güvenceye dayanıyorlar gibi, bu madde olmazsa darbe olmazmış. Bu öneriyle politik çevirme, hedef şaşırtma amacına ilk adımda ulaşmış gibiydi. Ama bu öneri aynı zamanda ordu, asker, sivil bürokrasi içindeki tasfiyelerin süreceğinin de işaretiydi.

Devrimci kabarış devletin zirvesindeki çatlağı iyice büyüttü. Politik kriz ortamından yararlanıp birbirinin ayağını kaydırmaya çalışan sermaye grupları birbirlerinin yaptıklarını ifşa etmeye başladılar. Bir taraf "*Deniz Feneri*"ni ifşa ederken, diğer taraf faili meçhul cinayetlere kurban gidenlerin atıldığı ölüm kuyularını ortaya döktü. Devrimin ufukta belirmesi bile en kutsal söylemlerin ardına gizlenmiş soygunların, yalanların, çıkarların, birer birer ortalığa saçılmasına yetmişti. Bu dönemde başlayan tartışmalardan biri, Gülen cemaatinin devleti ele geçirmeye çalıştığı iddiasıyla başladı, iktidar bloku, şimdi kendi içinde tasfiyelere hazırlanıyordu. Oysa bilinen şey, TC. eskiden beri cemaatleri, diğer müslüman ülkelerle ilişkilerde kullanır.

Türkiye ve Kürdistan birleşik devrimi ne zaman eş zamanlı yükseliş içine girdiyse Türk egemenleri politikalarında değişiklik yaptılar. Şimdi yine politika değişikliği gündemdedeydi ama bu sefer zirvedeki çatışmalar ve tasfiyelerle süren bir değişiklik olacaktı.

6-7 Ekim, Türkiye ve Kürdistan devriminin kendisini bütün dünyaya kanıtladığı günler oldu. IMF ve DB yöneticileri, dünyayı aralarında paylaşan birkaç yüz tekelin sözcülerinin bir araya geldiği zirve toplantısı bu sefer İstanbul’ da yapılyordu. Dünyanın her yerinde emekçi yığınların öfkesini üzerine çeken bu toplantılar, İstanbul’da da proletarya ve halkların öfkesinden kaçamadı. İki gün boyunca on binlerce emekçi, toplantıları engellemek için harekete geçti; yolları bloke etti, saatlerce polisle göğüs göğüse çatıştı. IMF ve DB, ABD’nin dünyaya egemen olmak için kullandıkları kurumların başında yer alması nedeniyle küresel iç savaşta da emekçilerin önde gelen hedefleri arasında yer alırlar.

2009, hızlı tarihe uygun, olayların çok yoğun yaşandığı bir yıl oldu. Olayların biri bitmeden diğeri başlıyordu. Bunlardan birisi de Öcalan’ın çağrısına uygun olarak bir grup gerillanın silahsız olarak giriş yapması oldu. Varılan anlaşmaya uygun olarak gerillalar tutuklanmadı. Bu, Kürt halkında müthiş bir coşku ve heyecan yarattı. Milyonlarca kitle, “Barış elçilerine” Silopi’ den Amed’e kadar eşlik etti. Bu karşılaşma, sadece 2009’un değil, birleşik devrimin yarattığı en önemli ve büyük olaylardan biri olarak tarihe geçti.

İki gün boyunca Hakkari’den Amed’e kadar adeta bir zafer havası yaşayan milyonların coşkusu, egemenlerin başından aşağı dökülen kızgın yağ gibiydi. Tepedeki kapışma,

açılımı imkansız hale getirebilecek kadar şiddetliydi. Hükümet, frene bastığını, açılımı ağırdan alacağını açıkladı. Verilen bu molanın nedeni, egemenler katındaki altüst oluşun bozduğu dengeleri yeniden oturtmak içindi.

Birleşik devrimin Kürdistan ayağını etkisizleştirmek ve en etkili gücü olan Kürt halkını silahsızlandırmak... Bir sonraki adım süregelen iç savaşı kazanarak tasfiye etmek... Bu amaçla hareket eden sermaye ve düzen güçlerinin attığı her adım, tam tersi sonuç veriyor, iç savaşın daha da yaygınlaşmasına neden oluyordu.

Bu topraklarda iç savaş, uzun yıllardan beri bir türlü çözülemeyen, üst üste binen çelişki ve çatışmaların şiddet yolundan başka çözümü kalmadığı için ortaya çıkmıştır. Tekelci sermaye ve hükümetinin uygulamaya başladığı açılım politikasının her adımda iç savaşın daha da görünür yapması bundandır.

Haziran ayında ifşa edilen ama üstü örtülen “eylem planı” Ekim ayında yeniden gündemleşti. Bu sefer planı ifşa eden bizzat Genel Kurmay Karargahında görevli bir subaydı. Bu “eylem planı” DTP’ye, hükümete ve Gülen cemaatine karşı alınacak tedbirleri kapsıyordu. İçinden sadece DTP’ye karşı olanı hayata geçirildi: Aralık 2009’da DTP kapatıldı, eşbaşkanlarına siyaset yasaklandı ama bundan öncesi var. Sonbahar egemenler açısından Dante’nin tanımladığı cehennemden berterdi.

Kasım’da Kadıköy’de yapılan Alevi Mitingi’ne 500 binden fazla emekçi katıldı. Kadıköy sokaklarını dolduran yüz binler adeta Kürt halkının coşkusuna eşlik ediyordu. Birleşik devrim Hakkari- Amed güzergahından sonra İstanbul’da da güç gös-

terisi yapıyordu. Tarihinin en yüksek oy oranıyla iktidar olan dinci faşist parti, daha iki ay bile geçmeden sokakların kontrolünü tamamen yitirmiş; inisiyatif devrim güçlerine geçmişti.

Amed'den İstanbul'a sokakları, meydanları dolduran milyonların gücü, Ankara'nın o soğuk suratlı binalarının içindeki bütün düzeni, işleyişi bozdu. Tekelci sermaye sadece toplumu değıl, kendi iç iktidar yapısındaki kontrolünü de yitirmeye başladığını gördü. Genel Kurmay'ın "eylem planı" bu ortamda yeniden gündemin başına yerleşti. Az önce söyledik, bu planın uygulanan kısmı sadece DTP'nin kapatılmasıyla ilgili kısımdı. Diyarbakır'da toplanan DTK, kapatma kararı üzerine meclisten çekilin dedi. Bu adım atılsaydı, devrim, parlamenter frenlerden de kurtulacaktı. O dönem DTK eşbaşkanı olan Emine Ayna, "taban bize, ne işiniz var mecliste, dağı gelin diyor" sözleriyle buna işaret ediyordu. Ancak, küçük burjuva uzlaşma siyaseti nedeniyle, bu karar hayata geçmedi, yola BDP ile devam kararı verildi.

UKH sokakları ele geçiren, adeta büyük bir ayaklanmaya hazırlanan halk eylemlerini burjuva egemenliğı yıkma yönünde değıl, Türk egemenleriyle pazarlık yönünde değılendirmeyi seti. Bu kararıyla bir kez daha sermayeyi ipten aldı.

Daha birkaç yıl öncesine kadar sadece gecekondu yıkımlarında görülen kararlılık, şimdi neredeyse bütün emekçileri sarmıştı. Proletarya ve halklar her yerde savunmadan çıkmış, saldırıya geçmişti. Kitleler kent meydanlarını, caddelerini işgal ediyor, burjuva sınıfın dehşetine dehşet katıyorlardı. Durumu tersine çevirmek isteyen egemen Türk sermayesi ve devleti, her eyleme; polisi, panzeri, gaz bombasıyla saldırıya başladı. Ardı arkası kesilmeyen tutuklamalar ve polis

vahşeti tırmanışa geçti. Proletarya ve halklar zaferin kokusunu almış, büyük bir kararlılıkla saldırıyorlardı, burjuvazi ise bu kararlılığı kırmak için şiddetini yoğunlaştırıyordu.

Kürt halkı aylardan beri gece gündüz sokaklardaydı. Örgütlü bir halkın, tankı, topu, tüfeğiyle tepeden turnağa silahlı devlet aygıtına, adeta kendi karakollarına, kışlalarına nasıl hapsedileceklerinin dersini veriyordu. Alevi emekçileri devasa bir gösteriyle sahneye çıktı ama burada durmadı; on yıllardır kendilerini bir oy deposu olarak gören tekelci sermayenin partisi CHP'nin karşısına da ideolojik- politik koptu gidebilecek bir öfkeyle dikildi. Aynı günlerde 81 ilde birden gerçekleşen memur grevi yapıldı. Kamu emekçilerinin bu grevi, son kırk yılın en kitlesel ve en etkili grevi oldu. Daha bu eylemler bitmeden eczacıların grevi başladı. Kendilerini ilaç tekellerinin basit birer dağıtıcısı durumuna düşüren yasa girişimine karşı greve çıktılar.

"İşçiler nerede" demeye kalmadı, Tekel işçileri Ankara'yı bastı. Devlet, bir önceki yıl Ankara girişinde gaz bombaları, panzerler, tazyikli su ve polis şiddetiyle işçileri şehre sokmamış, geri döndürmüştü. Yine aynı şeyi yapmayı denedi, ama bu sefer olmadı. İşçiler kararlıydı. Ne Ankara'nın ayazında üzerlerine sıkılan tazyikli sular, ne polis şiddeti onları durdurabili; çatışa çatışa girdiler Ankara'ya. Ankara'nın orta yerine, meclisin burnunun dibine çadırlarını kurdular; haftalar, aylar süren eylemleri bir mıknaş gibi bütün mücadeleci kesimleri kendisine çekti. Eyleme geçecek cesareti ve morali olmayanlara cesaret ve moral verdi. İstanbul itfaiyecileri, demiryolu işçileri derken madenciler de eyleme geçti, burjuva sınıfa ve burjuva egemenliğe meydan okumaya başladılar.

Newroz'dan itibaren devlet, özellikle şehirlerdeki hareketi bastırmak amacıyla harekete geçti. Kürt halkının temsilciliğini, sözcülüğünü yapan ne kadar kişi-kurum varsa hepsi, polis operasyonlarının hedefi oldu. Onbinden fazla insan gözaltına alınırken altıbinden fazlası da zindanlara kapatıldı. Bu saldırıların amacı ikili iktidar durumuna son vermek, hiç olmazsa şehirlerde kontrolü yeniden ele geçirmektir. Bu operasyonların yoğunlaşmasından bir süre sonra meclislerin bir iktidar organı gibi çalıştırılmaması; bunun yerine "demokratik alan"da faaliyet yürütmesi nedeniyle, ikili iktidar durumu neredeyse tamamen ortadan kalktı.

Bir halkı ezmek ve intikam almak dürtüsüyle harekete geçen devlet, sadece sokaklarda değil, zindanlarda da aynı mantıkla hareket ediyordu. Pozantı'da bulunan çocukların kapatıldığı zindanda, Kürt çocuklarına birer birer tecavüz ettiler, ettirdiler. Aylarca süren tecavüz işkenceler / bütün pisliliğiyle ortaya saıldığındaysa, devlet kurumları, hapishane idaresi ve savcılar, sanki zindanda tecavüz olağan bir Őeymiř gibi davranıp işi pişkinliğe, utanmazlığa vurdular.

Roboski katliamı, KCK operasyonları ve Pozantı rezaleti, Kürt halkına, geri çekildikleri anda, güçlü konumlarını yitirdikleri anda kendilerini neyin beklediğini paramparça edilmiş bedenlerinde, zindanlarda, tecavüz edilerek onurları çiğnemenen çocuklarında gördü.

Kürt halkının Roboski'yle başlayan Newroz'da zirve yapan kitlesel atılımı, Türkiye proletaryası ve emekçilerini cesaretlendirdi. 31 Mart'ta yapılan Alevi mitingine katılım,

düzenleyenlerin beklentilerini çok çok aşmıştı. 19 Nisan'da sağlık emekçilerinin iş durdurma ve sokağa çıkma eylemleri adeta isyan boyutuna vardı. Hemen ardından yerlisiyle yabancıyla tekelci sermayenin kısıkcı altındaki Bursa proletaryası, Türk Metal denen faşist sendikadan kitleler halinde Disk Birleşik Metal-İş'e geçmeye başladı. Onyıllardır sermayeyle faşist sendikannın işbirliği içinde kurduğu barikatlar bir anda yıkıldı. Proletarya bu adımıyla, mücadele isteğini ve kararlılığını açıkça gösterdi.

Birleşik devrimin Kürdistan ve Türkiye'de bir eşzamanlı yükseliş içine girdiği her dönemde, her şeyini yitirme korkusu yaşayan Türk tekelci sermayesi, birleşik devrimin iki ayağından hiç olmazsa birini zayıf düşürerek etkisizleştirmek amacıyla harekete geçti. Bunu başardığı oranda iktidarını, egemenliğini sürdürebileceğini, aksi durumdaysa her şeyini yitirebileceğini biliyordu.

Güney Kürdistan'da bir yandan başını Barzani'nin çektiği ve ulusal çıkarlar adına emperyalistlerle geliştirilen işbirliği, bir yandan da sınıfsal çelişkilerin üstünü örten ulusal baskı perdesinin kırılmasından sonra derinleşen sınıfsal etkiler nedeniyle gelişmeye başlayan toplumsal kurtuluş mücadelesi açıkça kendini göstermeye başladı. Bu konuya 2011 yaz aylarında dikkat çeken Öcalan, Kürt halkını emperyalist oyunlara karşı uyanık olmaya çağırdı. Öcalan'ın bu çağrısından hemen sonra, yıllar sürecektir ağır tecrit de başladı.

2012 Haziran'ında Suriye, kendi hava sahasına giren bir Türk savaş uçağını vurdu. Uçağın düşürülmesi, Türkiye'nin yalanla, kibirle, hamasetle dolu kof bir balon olduğunu çırılçıplak açığa çıkardı. Bunu en açık ifade eden The Guar-

dian; “Suriye krizi Ankara’nın bölgesel süper güç olma girişimlerinin akılsızlığını ve zayıflığını ortaya çıkardı” diyordu. Dünya bir yana, yurt içinde de düzenin en çok güvendiği miliyetçi şoven çevreler yüksek sesle “Bu ordu mu bizi koruyacak?” diye sormaya başladılar. Uçağın düşürülmesinden sonra ne olur ne olmaz diye devlet, Suriye konsoloslğunun güvenlik tedbirlerini arttırdı. Ancak ne konsolosluk önünde ne de sokakta konuyla ilgili olarak hiç kimse hiçbir şey yapmadı. Bu durum bile yalnız başına “Oyun kuran ülkeyiz”, “küresel gücüz” diye böbürlenene RTE’nin sözlerinin ne kadar boş olduğunu göstermeye yetiyordu. RTE’nin ve hükümetin karizması çizilmişti.

Türkiye proletaryası ve emekçiler asıl kitle patlamasını 1 Mayıs’ta yaptılar. Taksim’i dolduran 1 milyona yakın kitlenin yanı sıra diğer kentlerde de milyonlar eylemlere katıldı. Taksim’i dolduran kitlelerin çok büyük bir kısmı siyasi parti ve örgütlerin kortejlerinde değil, kendiliğinden ve doğrudan Taksim meydanına gelenlerden oluşuyordu. Ancak bu kesimler, devrimci coşkusuyla olsun bilinç düzeyiyle olsun hiç de diğerlerinden geri değildi. Bu kitle, uzun yıllardan beri devam eden devrimci mücadelenin şekillendirdiği devrimin kitleliydi. Denizlerden bu yana geçen 40 yılda devrimci mücadelenin bir ucundan tutmuş, şu ya da bu nedenle kenara çekilmiş, ama devrime inancını ve umudunu yitirmemiş kitlelerin yanı sıra, devrimci mücadelenin, uzun iç savaşın ağır bedelleri göze alamasa da yaşananlara karşı duyarsız kalmayan kesimler de vardı bu yüzbinlerin içinde. Bunların üzerine, mücadeleye yeni yeni uyanarak kendilerinden öncekilerin ayak izlerini takip edip gelenleri de eklemek gerekiyor.

1 Mayıs'a katılan milyonların yanında uzun yılların ağır uykusundan uyanıp yeni yeni harekete geçmeye başlayan büyük bir kitle daha vardır. Ki bu kitlenin asıl gövdesini işçiler oluşturuyordu. Bunların bir kısmı, az önce belirttiğimiz gibi Türk Metal'in faşist çetelerini çiğneyen Bursa proletaryasıydı. Bir başka kesim de Antep'te harekete geçen 150 binden fazla Başpınar OGS işçileriydi. Hiçbir sendikaya güvenmeden, doğrudan komite ve konseylerde örgütlenerek fiilen iş bırakıp eylemlere başladılar. O güne dek gelişmeleri en arkadan sessizce izlemekle yetinen bu kitle, birden bire en öne fırladı. Bu durum, devrimin nasıl sıçramalı bir gelişme gösterdiğinin, göstereceğinin açık bir kanıtıdır.

Diyalektik gelişme yasalarına uygun olan sıçramalı gelişme salt bu topraklara özgü bir durum da değildir. Kapitalizmin dünya bunalımının bütün dünyada yol açtığı devrimci durum ve buna bağlı olarak gelişen küresel iç savaş nedeniyle pek çok ülkede yaşanan bir olguydu. Bu kitlelere burun kıvrıp küçümseyerek "*kendiliğinden*" denip geçilemez. Zira kitleleri harekete geçiren nedenler, açıktan yaşanmaya başlanan politik çatışmalar ve toplumsal kutuplaşmalardı. Daha dün Tunus'ta, Mısır'da hiçbir örgütlü yapıya dayanmadan bir anda meydanları dolduran ve onlara yılın diktatörlerini deviren kitlelerdi. Sayısı milyonları aşan bu kitleleri sadece buralarda değil, İspanya'da, Yunanistan'da da gördük. Üstelik bu ülkeler sınıf uzlaşmacılığının alabildiğine yozlaştırdığı bir zamanların öncü partilerine ve sendikalara rağmen harekete geçerek meydanları doldurdu, değişim taleplerini bütün dünyaya ilan ettiler.

Bu dönemde bütün Ortadoğu'yu etkileyen en önemli ge-

lişme Rojava Kürdistan'da yaşandı. Suriye'nin uzun yıllar önce ilhak ederek egemenlik altına aldığı Kürdistan toprağının en büyük kentlerinden biri olan Kobane'de halk, sessiz sakin harekete geçti. Kendi silahlı güçleri olarak YPG'yi örgütleyen Kürt halkı, 19 Temmuz'da şehrin giriş ve çıkışlarını denetim altına aldı. Silahlanmış halk güçleri Esad'a bağlı bütün devlet kurumlarını ele geçirip denetim altına aldıktan sonra adliyeye ve askeri kışlaya yöneldi. Silahlanmış halk tarafından kuşatılan askerler bir tek kurşun bile atmadan silahlarını teslim ettiler. Kobane'de başlayan devrim hızla yayıldı: Kürt halkı çok kısa sürede 11 kent ve yüzlerce köyde iktidarı ele geçirdi.

Türkiye'de politikanın başat konusu olarak gündeme gelen başkanlık sistemi sorunu da 2012'de gündeme geldi. Aslında bu sistem bir süreden beri de facto uygulamadaydı. Devrim karşısında güç kaybeden, köşeye sıkışan tekelci sermaye, eski devlet mekanizmasıyla her şeyi kaybetmeye, elinden kaçırmaya başlayınca, yeni bir sisteme ihtiyaç duydu. Bu, daha hızlı karar alıp uygulayabilen, daha da merkezileşmiş bir sisteme ihtiyaç duyuyordu. Bu amaçla faşizmin güçlendirilmesi, tahkim edilmesi için harekete geçti. Bu başkanlık sistemi dedikleri sistem Mısır, Tunus, Sudan gibi bağımlı ülkelerde uzun yıllardır uygulanıyordu. Bu ülkelerde halk uzun süreden beri devletin en tepesine çöreklenmiş Mübarek, El-Beşir, Bin Ali gibi faşist diktatörleri devirmek için mücadeleye veriyordu. Bu diktatörlerin birer birer devrildiği bu dönemde, bütün gücün tek bir kişide toplandığı aynı türden başkanlık sistemini şimdi RTE de istiyordu.

Tunus'ta Bin Ali, Mısır'da Mübarek gibi uzun yıllardır

devletin en tepesinde oturan halk düşmanı diktatörler, halkların büyük öfkesi karşısında tutunamayarak bir kaç hafta içinde ard arda yıkılıp giderken, aynı süreç şimdi bu topraklarda da işlemeye başlamıştı. Şişkin egosuyla, yaratılan “tek adam” miti, toplumun çeşitli kesimleri arasında varolan birbirine zıt çıkar ve söylemleri “hükümet karşıtlığı” ortak paydasında buluşturarak, devrimin potansiyel tabanını daha da genişletecekti.

Bunun ilk dışa vurumu 29 Ekim’de oldu. Kapitalizmle ve düzenle hiçbir sorunu olmayan ama hükümet karşıtı olan büyük kitleler polisle karşı karşıya geldi. Bu kitleler daha önce 2007’de de sahneye çıkmış yaşam tarzlarını tehdit eden başka bir yaşam tarzı denebilecek henüz soyut bir şey vardı. Şimdi ise hedef tahtalarında hükümet ve bütün yürütme gücünü elinde toplayan tek adam, RTE vardı. Bu kitlelerin ezici çoğunluğu ya kentlerin küçük mülk sahipleriydi ya da bu zihniyet çerçevesinde hareket eden kesimlerdi. Yaşam tarzları, alışkanlıkları ve önyargılarıyla kent küçük burjuvazi-siydi yani. Politik olarak istikrarlı olmayan bu kitle, bazen Doğu Perinçek gibi faşistlerin peşine takılırken, bazen de devrimimizin buzkıranı Denizler için gösterilere katılır; bazen devrim saflarına savrulurken bazen de düzen saflarına savrulurlar, politik arenada en sağdan en sola savrulup dururlar. Bugün göklere çıkardığını yarın yerin dibine batıran bu kitlenin hedefinde şimdi RTE vardı.

2013 yılının başında Türkiye ekonomisinin en büyükleri, tekellerin ve bankaların en üst kademedeki yöneticileri Uludağ’da bir zirve yaptılar. Kendi aralarında bile konuşmaktan çekindikleri büyük korkularını gizleyen bu zevat, kameralala-

rın karşısına çıktıklarında “*barış bizi uçuracak*” yalanıyla umut vaat ettiler. Onlara göre Kürtlerle barışılacak, sermaye Kürdistan’a yatırımlar yapacak, işsizlere iş verecek, her şey çok güzel olacak... mış, mış, da mış, mış!...

Bu barışın ne menem bir şey olduğunu bir yana bırakalım, bu yalanları sıralayanlar bile söylediklerine inanmıyorlardı. Beklentilerinin başında, Kürdistan’daki savaşa akan harcamaların düşmesi, bu paraların da kendi kasalarına doğru akmasıydı. Birden, Kürdistan’da ucuz iş gücü politikasıyla karlarına kar katmaktı. Uzun yıllardan beri süren bu sert savaşın sefaletten daha sefil bir yaşama mahkum ettiği Kürt halkının bu yalanlara karnı toktu. Kürt halkı “*barış*”tan sadece politik özgürlük değil, ekonomik özgürlüklerinin de kazanıldığı bir yaşamı anlıyordu. Oysa ufukta henüz politik özgürlüklerin bile izi görünmüyordu.

Barış görüşmeleri daha başlamadan, henüz sözü edilirken Amed’de toplanan DTK bu konuyu gündemine aldı; nisan başında tarım işçilerinin durumunu mercek altına alan bir konferans düzenledi. Van’dan, Amed’den, Urfa’dan tıklım tıklım doluştukları tren katarlarıyla Ege’ye, Karadeniz’e Trakya’ya, Marmara’ya, Çukurova’ya, Akdeniz’e taşınan tarım işçilerini olsun, inşaat işçilerini olsun bu sefilin sefili yaşam dışında bir şey getirmeyen asgari ücretin bile altındaki bu ücrete çalışmaya mahkum eden şey, işte bu sert savaşın kendisiydi. Savaşın yarattığı vahşet, baskı olmasa, Kürdistan’da bu ücrete çalışacak hiç kimse yoktu. Hayatlarında herhangi bir sendikanın eşiğinden içeri adım atmamış olan Amed’deki tuğla işçilerini eylemi bunu çok güzel anlatıyordu. Bütün tuğla fabrikalarının patronlarını birden dize

getirmek için sadece 4 gün yetmişti onlara. İlk gün bütün fabrikalar, ücret artışı ve çatışma koşullarının iyileştirilmesi hedefiyle iş bıraktı. İkinci gün oluşturdukları komite ve konseylerle taleplerini belirleyip, temsilcilerini seçtiler. Üçüncü gün, seçilen temsilciler patronlarla görüştü. Dördüncü gün talepler kabul edildi ve eylemler sona erdi.

Barışın sağlanacağı ve müzakerelere başlanacağı umudu, Kürt halkının özgüvenini daha da artırdı. Bu ortamda karşılanan 2013 Newroz'u Amed ve Van başta olmak üzere bütün Kürdistan'da devasa kitlelerin katıldığı görkemli gösterilerle kutlandı. Aynı yıl İstanbul'daki Newroz kutlamalarında katılan milyonu aşkın kitlenin coşkusu, görkemi görülmeye değeri. Hem Amed'de hem de İstanbul'da Newroz kutlamalarında kürsüye çıkan Kürdistan gençliğinin temsilcileri ise bu barış sözlerinin Kürt halkı için hazırlanan bir tuzak olduğuna ve özgürlük mücadelesinin tavsatılmaması gerektiğine dikkat çektiler.

Kürdistan'da durum böyleyken, bu "barış"ın Türkiye'sine de bakalım. Reyhanlı'da dinci faşistlerin patlattığı bombalarla onlarca insan hayatını kaybetti, yüzlercesi de yaralandı. Reyhanlı halkı, bu vahşi katliama karşı tepkilerini göstermek için sokağa çıktığında, karşısında devletin ve dinci-faşist hükümetin polisini, panzerini, gazını buldular. Öğrenci gençliğin bu katliamı protesto için Ankara'daki gösterilerine ise polis çok daha büyük bir vahşetle saldırdı.

İşte iç savaşın ortasında burjuva sınıfın vadettiği "barış" buydu. Ve bu "barış" kitle katliamlarına yol açan bombalarla, en vahşi polis saldırıları, baskı ve devlet terörüyle kuruluyordu.

Dinci-faşist hükümet, uzun yıllar süren sert mücadelelerden sonra 1 Mayıs gösterilerine açmak zorunda kaldığı Taksim meydanını da bu “barış”ın bir parçası olarak proletarya ve halklara yeniden kapattı. Hem de nasıl bir kapatma!... Türkiye’nin her yerinden İstanbul’a polis yığıldı. Resmi rakamlara göre 125 bin kişilik polis ordusu Taksim’e çıkışı engelleyecekti. Daha sabahın erken saatlerinden itibaren bütün İstanbul’da yaşam felç oldu; Beşiktaş, Şişli, Mecidiyeköy, Zincirlikuyu gaza boğuldu; Üsküdar-Beşiktaş, Kadıköy-Karaköy vapur seferleri iptal edildi; bu da yetmedi, tıpkı 15-16 Haziran’da yaptıkları gibi Galata Köprüsü’nde Unkapanı Köprüsünü de açarak yaya ve araç trafiğini engellediler. Kabataş, Beşiktaş, Şişli, Pangaltı, Tarlabaşı, Gümüşsuyu ve her yönden Taksim’e açılan yollar polis bariyerleriyle, tomalarla araç ve yaya geçişine kapatıldı; metrolar ve tünel çalıştırılmadı. Emekçi yığınların Taksim’e çıkma çabası, yüzlerce yaralıya bini aşkın göz altına rağmen saatlerce sürdü. Sonuçta, bütün bunlara karşın Deniz’in yoldaşları devrimin bayrağını yine dalgalandırdılar Taksim’de. İşte devletin “barış”ı buydu: Proletarya ve halklara saldırılar, ve baskı ve terör devam ediyordu.

Mayıs ayının son günlerinde Gezi parkındaki ağaçların kesilmesini engellemek isteyen bir avuç insan polis saldırısına uğradı. Ancak çadırlara saldıran polis, bu saldırının hem kendilerinin hem de dinci-faşist hükümetin başına ne işler açacağını hayal bile edemezdi. Olan oldu, bu saldırı bardağı taşıran son damlaydı. Çadırların yakılması, ağaçları korumak isteyen insanların coplanması; Leninist Parti’nin bir süreden beri işaret ettiği genel ayaklanma için gereken genel bahane oldu. 31 Mayıs’ta on binlerce kitle her yönden Taksim’e doğru saldırıya geçti.

Polisler kısa sürede ekip arabalarını, hatta silahlarını bile taksim meydanında bırakıp kaçtılar. 31 Mayıs'ta başlayan ve Haziran'da devam eden ayaklanma 81 kenti kapsayarak genişledi.

Gezi Haziran Halk ayaklanmasına dair pek çok kitap, resim albümü, roman, anı, röportaj ve değerlendirme yayınlandı. İsteyen okuyucu, Yenim Dönem Yayıncılıktan çıkan “*Yeni Evre'nin Devrimleri*”nde konuyla ilgili daha geniş ve kapsamlı değerlendirmemizi okuyabilir. Bu nedenle bu süreci kısa geçiyoruz.

Ayaklanmanın ilk büyük dalgasının yarattığı Taksim Kömünüyle birlikte Haziran ortalarında ayaklanmacılar mahallelere ve park forumlarına çekildi. Ama milyonlarca kitle yol sonuna kadar her fırsatta yeniden sokaklara döküldü; ayaklanmayı yeniden ayağa kaldırmak için fırsat kolladı. İnsanlar, her gün bir başka gerekçeyle İstiklal Caddesinde toplanıp yürüyüşler yaptı. ODTÜ ormanlarındaki ağaç kesimi, Mamak'taki cami-cemevi projesi, hatta Beyoğlu sokaklarındaki merdivenlerin boyanması bile çatışmalara neden oldu, ayaklanmanın yeniden canlandırılması için değerlendirildi. İlk dalgaya kıyasla zayıf olsa da Eylül'de ikinci bir ayaklanma dalgası yaşandı. Ancak bu dalgayı ilkinden ayıran en önemli fark, olayların Taksim, Kızılay gibi kentle bütünleşen ana meydanlarda değil, Tuzluçayır, Mamak, Dikmen gibi görece daha kenar semtlerde yaşanmasıydı.

Bu farkın altını çizelim. Taksim gibi Kızılay gibi, büyük merkezi meydanlar, bir kentin yaşamında belirleyici öneme sahiptir, bu anlamıyla ayaklanmanın, devremin nefes aldığı yerlerdir. Ana meydanları ele geçiren ayaklanma ve bu meydanlarda toplanan güç, kentin yaşamında belirleyici konuma gelirken, aynı zamanda kentin her yerindeki ayaklanma güçleri açısından bir

çekim merkezi olarak ayaklanmanın ve ayaklanmacıların görünür hale gelmesini sağlar; direncini ve moralini yükseltir.

Çelişkinin derinliği nedeniyle kavga amansız ve sert geçse bile ayaklanmanın tek bir darbeye sonuç alması beklenemez. Ayaklanma uzun iç savaşın bir parçası, uzantısı olarak gerçekleşti ve uzun bir döneme yayılması normaldi. Birleşik devrim, üst üste binen tarihsel-toplumsal çelişkilerin birikip ağırlaşmasından ve karmaşıklaşmasından doğmuş; toplumsal dokunun her yerine derinlemesine ve genişlemesine kök salmıştır. Tekelci sermaye ve düzen güçlerinin devrimci halk kitlelerinin karşısına yüksek teknik kapasiteyle çıkmaları onlara bir avantaj sağlıyordu. Bu yüzden devrimin tek bir darbeye sonuç alması beklenmiyordu.

Kasım ayında ayaklanmanın artçı sarsıntıları yer yer devam etse de, ayaklanma görece geri çekildi. Bunu fırsat bilen küçük burjuva uzlaşmacı hareket ve siyasal reformistler yeni bir hamle yaptı: UKH ile birlikte yeni bir parti kurdular. Küçük burjuva ittifak partisi olarak kurulan HDP, niyetlerinden bağımsız olarak, ayaklanmacı kitleleri yeniden burjuva parlamentarizminin dar sınırlarına çekmeye çalışacaktı. HDP'nin kuruluş kongresine gelen iki ayrı mesaj bunu ele veriyordu. İlki, ayaklanmacıların bütün öfkelerini üzerine çeken ve büyük kitlelerin nefretini kazanmış olan dinci-faşist partinin başı ve başbakanı RTE'ydi; ayaklanmacıları *"seçim sandıklarında hesaplaşmaya"* çağırıyordu. İkinci mesaj ise, İmralı zindanında bulunan Öcalan'dandı: *"71 devrimciliği devlete karşıydı. Şimdi esas olan devletle müzakeredir."* diyordu. İşte HDP'nin ana rotasını bu mesaj çizdi. Küçük burjuva ittifak partisi, daha ilk günden başlayarak ayaklanmayı sürdürmenin, parlamenter

kalıplara sokmanın bir aracı oldu. Ancak bu plan çoğu kez hayatın gerçekleriyle çelişti. Çünkü gerçekler devrimcidir.

Haziran ve Eylül fırtınasından öğrenen işçi sınıfı, düzenin en çok güven duyduğu gerici-faşist sendikalarına karşın fabrika işgaline başladı. İs-demir, Yatağan, MKE, Fen-İş, Zonguldak TKİ, Türk Metal ve Çelik-İş gibi iki gerici -faşist sendikaya rağmen bir anda eyleme geçti, sokaklara döküldü. Birçok kentte polisle çatışmalar yaşandı. Bu büyük işletmeleri örnek alan onlarca küçük işletmede de işçiler ard arda eylemlere başladı.

Ekim'de “*demokrasi paketi*” diye açıklanan içi-boş pakete karşı gösteri ve çatışmalar günlerce sürdü. Aynı şey, Ankara belediye başkanı M. Gökçek'in, öğrenciler bayram tatili nedeniyle okulda olmadıkları sırada, bir gece içerisinde ODTÜ ormanlarından 5 bin ağacı kesmesiyle de yaşandı. Ancak bu patlamalar hareketi genele yayamadı. Ayaklanma yeniden ayağa dikilmek için aradığı genel bahaneyi rüşvet-yolsuzluk skandalında buldu. Ayaklanma bir kez daha, dalga dalga bütün kentlere yayıldı. Haziran günlerinde olduğu gibi kentlerin ana meydanlarını ele geçirip karargah olarak kullanamadı, ama bazı yönlerden ondan daha avantajlı durumdaydı. Ayaklanma çağrısını bu sefer Taksim Dayanışması değil, park forumları, mahalle meclisleri, yani komite ve konseyler yapmıştı. Ve yine Haziran'dan farklı olarak, sokağa çıkan kitlelerin elinde, daha ilk günden “*Hükümet İstifa, İktidar Halka!*” pankartları vardı. Bütün kentlerde ayaklanmacıların bu net iktidar hedefi bile, Haziran'ın o görkemli günlerinin bir eleştirisi, onu aşmanın, aşma çabasının işaretiydi.

Kürdistan'da UKH, politikasının merkezine her ne kadar uzlaşma ve barış hedefini alıp, her adımını buna göre belirlese de, Kürt halkı sokakları hiç boş bırakmadı. Bu durum yerel seçimlerde bile değişmedi. Çünkü kendi deneyimiyle sokaklarda egemen olmanın önemini kavrayan Kürt halkı, güçlü olanın sokakları kontrol ettiğinin bilincindeydi. Bu nedenle faşist polisi de askeri de karakollarına, kışlalarına kadar kovalamaktan, sokakların, meydanların kontrolünü elinde bulundurmaktan hiç vazgeçmedi. Bunun içindir ki Kürdistan sokaklarından göğüs göğüse çatışmalar, polisin gaz bombaları, silah sesleri hiç eksik olmadı.

Ortadoğu'da gericiliğin, karşı devrimin merkezi üssü olma misyonuyla başa getirilen bu hükümet, proletarya ve halkların öfkesinin odaklandığı merkez olarak devrimin hedefi haline geldi. Geniş yığınların öfkesinin odağı olan RTE'ye karşı sermaye, bir saray darbesi için zemin yoklamaya başladı. Egemenler arasında bir çıkar çatışması her zaman zaten vardır. İşte bu, bir saray darbesi amacıyla değerlendirilebilirdi. Olağan zamanlarda sessiz-sedasız süren bu çatışma, devrimin güçlenmesiyle açıktan yaşanmaya başladı. İktidar içindeki her grup kendi konumunu güçlendirmek için rakibini, rakiplerini devrimin önüne atmakta tereddüt etmedi. O güne dek tam bir uyum, ittifak içinde hareket eden dinci faşist hükümet içindeki cemaatler arasında süren bu çatışma, egemenlerin kendi içi savaşına kadar büyüyecekti.

Devrimci kitlelerin olaylar karşısında gösterdiği tepki bu kitlelerin siyasi olgunluğunu da gösterir. Haziran Halk Ayak-

lanmasında kitlelerin önüne “*biber gazı yasaklansın*” talebini koyanlar, ayaklanmanın ikinci dalgasında adeta ortadan kayboldular. Hak ve özgürlüklerin sınırlarını genişletmekten başka bir perspektifi olmayan reformizm ve ortalama sol, aslında siyasi ömrünü tamamladı ve bu yüzden Aralık günlerinde görünmez oldular. Daha bir kaç ay öncesinde “*biber gazıyla*” sınırlı olan bu çevreler, Aralık günlerinde ayaklanmacıların karşısına “*hükümet özür dilesin*” diye çıktılar. Oysa halk kitleleri (yani kendiliğinden hareket) “*öncüsünden*” ilerideydi, bayraklarında “*iktidar halka*” yazıyordu. Bu hedef devrimi sonuna kadar götürme çağrısıydı adeta. Ancak hedef net olsa da, onları bu hedefe götürecek araçlar öyle değildi. Ayaklanmacılar, mücadele araçları ve yöntemleri hususunda aynı netliğe henüz erişememişlerdi.

Ayaklanmacıların bayrağındaki “*iktidar halka*” belgisi, proletaryaya yönelik açık bir çağrıydı. Burjuva sınıf dışında kapitalist toplumda gelecek vizyonuna sahip tek sınıf proletaryaydı. Eğer proletarya işin başında değilse, devrim, eski iktidarı yıksa da, kapitalizmi ortadan kaldırıp yeni bir toplum kurma vizyonu için proletaryaya ihtiyacı vardı. Bu çağrı onaydı.

Proletarya Haziran günlerinde kendi sınıf örgütleri ve kendi sınıfsal mücadele araçlarıyla değil, mahallelerdeki halk kitleleriyle birlikte yer aldı. Bu nedenle, toplumun ve tarihin en devrimci sınıfı neredeyse görünmez olmuş halk kitleleri içinde erimişti. Aralık günlerinde kitlelerin çağrısına cevap olamasa da, bu işe hazır olduğunu gösteren ilk adımları atmaya başladı. Gebze OGS işçileri, işyerinden topluca mahallelere giderek inisiyatifi ele almaya başladı. Bir ağır

sanayi kenti olan İskenderun’da da sokaklara işçi sınıfı damgasını vurmaya başladı. Ayaklanmacıların bayrağındaki “İktidar Halka” belgisi, yavaş yavaş da olsa işçi sınıfı inisiyatifi ele almaya başlayınca egemenlerin korkuyla titremelerine yetti. Bu korkuyla kimi tavizler vermeye başladılar. Devrim, daha ilk adımında BDP’lilerin serbest bırakılmasını sağladı. Tutsakların özgürlüğü sorunu, birleşik devrimin öncelikli hedeflerinden biri olarak bir kez daha öne çıktı.

Yüzbinlerce emekçi, 2014’ün 19 Ocağında Agos’un önünde yine buluştular. Anma bittikten sonra ise yüzlerini kararlılıkla Taksim’e döndüler. Sabahın erken saatlerinden itibaren Taksim’e akan insan seli karşısında çaresizce izlemekten başka bir şey yapamadı. Dinci-faşist hükümetin yılbaşı kutlamalarına bile kapatmaya çalıştığı Taksim, bir kez daha emekçiler ve emeğın dostları tarafından ele geçirildi. Hazirandan bu yana her fırsatta Taksim’e yönelen kitleler Haziran günlerinde “Bu daha başlangıç” dediklerini ve mücadeledeki kararlılıklarını bir kez daha, Kızıl Meydan’dan dünyaya ilan ettiler.

Tekelci faşist basın, devrimci kitle hareketinin Taksim’i yeniden ele geçirmesinin anlamını hemen kavradı ve hiç bir şekilde Taksim’i dolduran yüzbinlerin görülmesine izin vermedi. Tekelci faşist basın anlaşılrsa da, küçük burjuva hareketin aynı sessizlik fesadına ortak olması açıklanmaya muhtaçtır. Bu tutumuyla küçük burjuva hareket devrim korkusunu açığa vurarak kitleler nezdinde kendi kendisini iyice rezil etti.

8 Şubat’ta Taksim ve İstiklal Caddesi adeta 31 Mayıs’ı yeniden yaşadı. Gazetecilerin “Gençlik patlaması” diye aktar-

dığı olaylarda, gösterilerde yer alan yüzbinlerce öfkeli genç karşısında polis, o kadar teknik donanımına, tomalarına, gaz bombalarına, plastik mermilerine rağmen çaresiz kaldı, büyük çoğunluğu gençlerden oluşan bir milyona yakın kitle, saatlerce Taksim'de ve İstiklal'de gösterilerini sürdürdü.

Türk egemenleri, Öcalan'ın kendilerine teslim edildiği 15 Şubat tarihinin kendilerinin kabusu haline geleceğini akıllarına bile getirmemişlerdi. Ama akıllarına gelmeyen başlarına geldi. 15 Şubat her sene büyük kitle eylemleriyle, isyanlarla, protestolarla yaşanan bir tarih oldu. 2015 Şubat'ında da Kürt halkı büyük bir isyan gerçekleştirdi. Pek çok yerde polisin geri çekilmek zorunda kaldığı eylemler günlerce sürdü. Bu eylemler, Kürt halkının, dinci-faşist hükümetinin çözüm ve demokrasi yalanlarına zerre kadar inanmadığının, değer vermediğinin açık kanıtıydı. Hükümet ve kolluk güçleri, eylemleri durdurabilmek için çok sert müdahalelerde bulundu. Bu müdahaleler, çatışmaları daha da sertleştirmekten başka bir sonuç vermedi. Ama bu müdahaleler, hükümetin, demokrasi yalanlarının arkasına gizlemeye çalıştığı dinci-faşist karakterini bütün açıklığıyla ortaya serdi.

Kürt halkının günlerce süren ve pek çok kenti kapsayan 15 Şubat kalkışması karşısında şiddet işe yaramayınca hükümet reform vaatlerine sarıldı: TMY'yi tartışmaya açtı. Bunu, tutsakların özgürlüğü konusunda kitlelerdeki beklentiği düşürmek için yapsa da, bu değişimi gerçekleştirmedi. Tepede süren iç çatışmalar hükümeti iyice güvensizlik içine sürüklemiş ve güçten düşürmüştü. Her ne kadar güçlü görünmeye çalışsa da, reform yapacak takati bile kalmamıştı.

Şubat ayı hükümet için tam bir kabus oldu, ama bu daha başlangıçtı. RTE ile Bilal arasındaki telefon konuşmaları internete düşünce yüzbinler, milyonlar her yerde “*iktidar halka*” belgisiyle sokakları, meydanları doldurdu. Erdoğan ailesinin rüşvet ve yolsuzluklarla edindiği servetin büyüklüğü, kitlelerin öfkesini ve nefretini de katlamıştı. Bu sokaklara yansiyordu. 2014 seçimlerinde açık açık yapılan hileler ve rezilliklerin kitlelerde yarattığı “*seçimle gitmeyecekler*” fikri, yolsuzluk ve rüşvetle edindikleri servet ortaya dökülünce iyice pekişti.

Ayaklanmacıların yanı sıra geniş emekçi yığınlarda bu fikrin doğup gelişmesi önemli. Bu, burjuva parlamentarizmine duyulan boş inanın yıkılmaya başladığının ve bir zihniyet değişiminin işaretiydi. Bu değişim olmadan ayaklanmacılar sonuna kadar gidemez.

Ve 8 Mart!... Kadınların her şeyine karışan, gülmesine, giyinmesine, çalışmasına, kaç çocuk doğuracağına, saçına, başına her şeyine laf söyleyen, kürtaşı bile yasaklamaya kalkan dinci-faşist hükumete ve adamlarına hakettikleri cevabı kadınlar sokakta verdi. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününde pek çok kentte sokağa çıktılar, mitingler yaptılar. Sadece İstiklal caddesindeki Gece Yürüyüşüne bir milyona yakın kadın katıldı. Haziran günlerinde geceler ve günler boyunca sokaklarda meydanlarda özgürce yaşamı tadan kadınlar yine söyleyeceklerini sokaklarda söylediler.

Ve 12 Mart'ta dev, büyük gövdesiyle bir kez daha ayağa kalktı. 16 kiloya düşen Berkin Elvan'ın ölümü, ayaklanmacılara aradıkları genel bahaneyi verdi. Haziran'dan beri ardı

arkası kesilmeyen ayaklanma dalgaları zirveye çıktı. Buz gibi donduran Mart ayazında, toplu taşıma araçları çalıştırılmadığı halde, sadece İstanbul'da üç milyondan fazla insan sel oldu Okmeydanı'na aktı. 14 yaşındaki bir çocuğun 16 kiloya düşen bedeninin dayanılmaz ağırlığıyla saatler içinde işçiler, emekçiler ve öğrenciler her yerden akın akın harekete geçti. Liseliler, üniversiteliler okulları boykot ederken, işçi ve emekçiler iş durdurmalarsa da, işe gitmediler. Cenaze toprağa verildikten sonra kitleler yüzünü bir kez daha Taksim'e çevirdi. Bu, açık bir çatışma demektir. Bu insanlık düşmanı, bu dinci-faşist alçak katillerle aynı havayı solumak bile zor geliyordu artık insanlara. Çatışma amansız ve sertti. Çatışmalar sadece İstanbul'da ve zaten çatışmaya alışkın ve hazır olan Ankara, İzmir gibi kentlerle sınırlı kalmadı; onlarca kente yayıldı. Berkin'in ölüm haberi duyulur duyulmaz Kastamonu, Balıkesir, Denizli, Muğla, Tarsus, Edirne gibi uzun yıllardır süren ağır faşist baskılarla "tarafsızlaştırılmış" emekçi kentlerinde onbinler bir anda sokağa fırladılar. Kürdistan zaten sessiz kalamazdı, kalmadı: Hakkari, Muş, Amed, Şırnak gibi pek çok kentte halk büyük bir öfkeyle sokaklara, barikatlara çıktı. Her iki ülkede de sokaklara çıkan proletarya ve halklar kanını akıtmaya hazırdı. Kitleler, küçük burjuva hareket gibi mağduriyet edebiyatı yapıp, adalet diye sızlanmayı değil; büyük bir cüret ve cesaretle insanlık düşmanı faşist işkenceci katillerin karşısına dikilmeyi, gırtlığına çöküp hesap sormayı istediğini, buna hazır olduğunu gösteriyordu. Polisin uyguladığı vahşet, her yerde ayaklanmacıların öfkesini daha da artırıyor, geri çekilmek bir yana, daha büyük bir cüretle saldırılarına neden oluyordu. Haziran

günlerinde polis şiddetini yoğunlaşmasıyla mahallelere, park forumlarına çekilen kitleler şimdi vahşetini kat kat artıran faşist polis sürüleri karşısında bir adım bile gerilemeden günler, geceler boyu çatıştı. Devrimci bir halkın yapması gereken her şeyi yaptı.

Burada devrimin gücünü gören burjuva güçler, burjuva sınıfın kendi iç savaşında bu güçten yararlanabilmeyi hesaplayarak ayaklanmacılara yaltaklanmaya başladılar. Ergenekoncu diye tutuklananlar, Ergenekon savcıları, hatta Fethullah Gülen'in kendisi Elvan ailesine taziyelerini iletiler. Bu yaltaklanma bile devrimin gücünü açık kanıtıydı.

Kitlelerin devrimci atılımı, devrimin gönülsüz dostu oportünistleri de kavga ateşinin içine çekti. Aylardan beri kitlelere, iktidar dışında her şeyi hedef olarak gösteren; ayaklanmacıları seçime-sandığa ikna etmek için kırk dereden su getiren, kent bostanları kuranlarıyla oportünist hareketin tamamı, Berkin'in son nefesiyle ateşlediği ayaklanmanın ortasında buldular kendilerini.

Newroz'da Kürt halkı meydanlara sığmadı. Amed'de 2,5 milyonu aşıyordu kutlamaya katılan kitle. Van'da 1 milyondur. İstanbul Kazlıçeşmede yine bir milyonluk bir kitle vardı. Türkiye ve Kürdistan'da on milyondan fazla insan Newroz kutlamalarına katıldı. Coşku dolu kitleleri ateşleyen, esas olarak Rojava devrimi olmuştu. Hemen yanibaşlarında, Hatay'dan Nusaybin'e kadar uzanan sınırın öte yanında Kürtler, artık kendi kaderlerini ellerine almaya, kendi geleceklerini elleriyle kurmaya başlamışlardı. Bu girişim en az Rojava Kürdistan kadar Bakure Kürdistan halkını da coşturmuştu. Bu coşku sadece Kürdistan'la sınırlı

kalmamış, İstanbul, İzmir gibi Kürt halkının yoğun olarak yaşadığı metropollere de taşmıştı.

2014 1 Mayıs'ında tekeli sermaye ve dinci-faşist hükümet Taksim'i yine yasakladı. Çünkü onlar Taksim'e çıkacak milyonların anlamını iyi biliyorlardı: Haziran'dan sonra çatışarak ele geçirilen bir Taksim, hükümetin ve hükümet partisini sonu olurdu. Hükümet, bütün hazırlıklarını buna uygun olarak yaptı. Sadece Taksim meydanı ve yakın çevresine 50 bin polis yığıldı. Burjuva sınıf ve hükümeti, teknik donanımı, disiplinli ve örgütlü gücüyle emekçi sınıfların karşısına çıkarken ölümüne bir kavgaya hazırlanmıştı. Hükümet adına konuşan bir sözcü: *"Taksim'e mi gelmek istiyorsunuz? Ben bunu hükümeti devirme hareketi olarak göreceğim ve gücümü ona göre yığacağım"* sözleriyle bunu açık açık ifade etti.

Gezi'nin yıl dönümünde dinci-faşist hükümet, 1 Mayıs'tan çok daha fazla güç yığıldı, Taksim ve İstiklal caddesine. Berkin'in ölüm haberiyle zirve yapan ayaklanma adım adım geri çekildi. Son bir yılda Taksim Dayanışma birçok defa kitleleri Taksim'e, İstiklal caddesine çağırdı. Katılım her defasında daha da azaldı. Ayaklanmacılar, özellikle 1 Mayıs ve 31 Mayıs'tan çok önemli bir ders aldılar. Büyük önyargıları, yanılırları ve naif duygularıyla hareket eden kitleler, devletin organize gücü karşısında *"orantısız zeka"*nın bir şey yapamadığını gördüler, düşmanı alt etmek için en az onun kadar disiplinli ve organize bir güç gerektiğini kavradılar.

Ayaklanmaya neden olan ekonomik, politik, toplumsal çelişkiler derinleşip genişledi, daha da sertleşerek, keskinleşti. Yeni ve daha büyük bir ayaklanmanın koşulları olgunlaşmış birikmeyi sürdürüyordu. Yaşananlar, kitleleri öyle kritik bir noktaya getirdi ki, önlerinde iki seçenek bıraktı: Ya zora dayalı devrimi göze alacak, ölümüne, çılgın bir atılım yapacaktı ya da devletin gücü karşısında her seferinde istediğini elde edemeden geri çekilecekti. İkinci yolun sonu, kaçınılmaz olarak kitlelerin enerjisinin boşa akması; yorgunluk ve ayaklanmanın sönmesidir.

Ayaklanmadan sonra tekelci sermaye seçim sandığını bir kez daha koydu ortaya. Küçük burjuva uzlaşmacı hareket, ayaklanmacıları sandığa ikna etmek için bütün gücünü ve olanaklarını kullandı: 10 Ağustos'ta cumhurbaşkanlığı seçimleri yapıldı. Seçimler beklenen sonucu verdi. Ancak bu seçimlerde küçük burjuva ittifakının adayı Selahattin Demirtaş, sadece Kürdistan'dan değil, Türkiye'nin bütün kentlerinden belli bir oy alarak HDP'nin seçim barajını aşabileceğini gösterdi. Bu durum, uzlaşmacı sosyalistlerin seçime ve sandığa olan ahmakça inancını daha çok güçlendirdi. Her seferinde bir öncekinden daha açık ve rezil hilelerle dolu seçimlerin son denemesi olan 10 Ağustos'tan çıkarılması gereken sonuç: Tekelci sermayenin ve faşist devletin egemen olduğu koşullarda seçim sandıklarıyla bir şeylerin değişebileceğini düşünmek tam bir ham hayaldir. Bu dersi anlamayanlar, bir yıl sonra 7 Haziran'da bunu çok daha ağır biçimde öğreneceklerdi. Değişimin ve toplumsal çelişkilerin tek çözüm yolunun

parlamento dışı eylem ve toplumsal devrim olduğunu artık kitleler kendi deneyimleriyle öğreniyordu.

Lenin, Ekim Devrimi Dosyası'nda *"Parlamentar seçimler verileriyle yığın hareketlerine ilişkin veriler arasındaki bir karşılaştırma yığınlar üzerindeki etki ve onları savaşıma sürüklemek bakımından proletaryanın gücünün, parlamento dışı savaşında parlamentar savaşındakinden çok daha büyük olduğu yolunda Batı'da bir çok kez yapılan gözlemi Rusya için de doğruluyor. İç savaşla ilgili çok önemli bir gözlemdir bu."* diyor. Lenin'in bu gözlemini, bizde yaşananlar da aynen doğruladı. Öncesi bir yana, daha bir kaç ay önce, Berkin'in cenazesi için nefes kesen poyraza ve polis vahşetine rağmen sadece İstanbul'a üç milyonu aşan bir kitle sokakta, eylemdeydi. Bu kitle, o buz gibi havada 10 saati aşan yürüyüş ve çatışmalarla taraflarını ve kendi gerçek güçlerini göstermişlerdi. Seçimlerden kısa bir süre önce HDP, İstanbul'daki Newroz ve seçim mitinginde Kazlıçeşme'ye bir milyona yakın bir kitle topladı. Amed'de toplanan kitle 2,5 milyonu aşıyordu. Türkiye ve Kürdistan'daki Newroz kutlamalarına 10 milyondan fazla insan katılmıştı. Üstelik bir çok yerde yaşanan çatışmalara, gözaltılara, rağmen. Seçimlerde ne oldu? Bu sayının üte bir ine bile ulaşamadılar. İşte Lenin'in yukarıda aktardığı gözlemi doğrulayan rakamlar bunlardı.

Geniş kesimlerde egemen olan kanaate göre bu seçimler o güne dek yapılan en hileli seçimlerdi. Burjuva partilerin ve kendi kendilerini sandığa mahkum eden uzlaşmacı sosyalistlerin bütün çabalarına rağmen sandığa gitmeyen 9 milyon bunun kanıtıydı. Bu 9 milyona, oylar sayılırken, oy kullanmayanların yerine kullanılan en az 3 milyon daha ek-

lenmeli. Bu bile bizim oportünistlerimizi akıllandıramadı.

2014'ün en önemli olayı Ekim'de yaşandı. Bu, Haziran Halk ayaklanmasında eksik olanı gösteren 6-8 Ekim'deki Kobane ayaklanmasıydı. Hükümetin İŞİD çetelerine açık açık her türlü desteği vermesi yetmezmiş gibi, bunun üstüne bir de RTE'nin "Kobani düştü düşecek" diye sevinmesi, barut fıçısını ateşledi. Halk yığınları, özellikle gençlik, İŞİD'i destekleyen dinci-faşist çetelere, sivil faşistlere ve polise karşı silaha sarıldı. Pek çok kentte mahalle ve sokaklarda, silahlanan halk güçleri devriyeler çıkardı, barikatlar kurdu. Ayaklanmanın asıl ağırlık merkezi Bakure Kürdistandı, ancak İstanbul, İzmir, Adana, Mersin gibi büyük kentlerde de bu düzeye yakın olaylar yaşandı. Kızıltepe, Cizre, Nusaybin gibi pek çok kentte polis sokağı çıkamadı, emniyet binaları ve karakollara sıkıştı kaldı. Diyarbakır cezaevinin nöbetçi kulesine bile bayrak çeken halk güçleri karşısında polis sokaklardan çekildi, devlet kurumlarını, bina ve tesislerini korumaya çalıştı. Amed, Van, Mardin, Bitlis, Siirt, Varto ve daha pek çok kentte devlet kontrolü tamamen kaybetti. Dinci-faşist hükümet, kontrolü yeniden ele geçirmek için sokağı çıkma yasağı ilan edip orduyu devreye soktu.

İki gün, üç gece süren ayaklanma, Kobane'deki direnme savaşına ve savaşçılara ihtiyaç duydukları desteğin verileceğı kesinleşince geri çekildi. Ancak silahlı ayaklanma deneyimi halk açısından önemliydi; bundan sonrası için hayatı ve kritik sorunlarda başvurabilecek bir yöntem olarak hafızalarda yer etti. Kobane ayaklanması, Haziran Halk ayaklanmasına katılan bütün sınıf ve katmanları açık tutum almaya zorladı.

Tabi ki Kobane ayaklanmasının bir de öncesi vardı. İŞİD çeteleri Kobane'ye saldırdıkları andan itibaren Bakure Kürdistan halkı, Türkiye'li devrimci demokratik güçler, Rojava Devrimi'ni ve bu devrimin kalbi Kobane'yi korumak için seferber oldu. Kobane'nin karşısına Suruç'a karargah kuran onbinlerce kitle, Kobane savaşçılarıyla birlikte oturdu, birlikte kalktı, birlikte nefes aldı, birlikte yaşadı. Dinci-faşist çetelerin, Türk askerinin açık desteğiyle Kobane'ye sızıp saldırı yapmaları bardağı taşıran son damla oldu. Ayaklanma, Kobane'ye destek verilmesini sağladı. ABD helikopterleri ve uçakları havadan silah ve mühimmat desteği sağlarken, Türkiye'nin açtığı yoldan da ağır silahlarıyla birlikte KYB-KDP peşmergeleri Kobane'ye geçti. Kobane'de güçler dengesi değişti; aylar süren kuşatma kısa sürede dağıldığı gibi, İŞİD'in sonu da burada başladı. Bunda, özellikle kadın savaşçıların önemli payı vardır.

Sermaye güçleri, silahlı ayaklanma karşısında ne yapacaklarına karar vermek için hemen devletin zirvesini topladı. Burada iki karar alındı: İlki sokağa çıkma yasağı ve orduyu devreye sokmaktı, ikincisi de *"Kurtar bizi Öcalan"* diye İmralı'ya koşmak oldu. Öcalan'ın yazdığı mektup geceyarısı Demirtaş'a ulaştırıldı. Öcalan'ın mektubu ve Demirtaş'ın etkisiyle ayaklanma geri çekildi. İmralı, dinci-faşist hükümeti bir kez daha kurtardı.

Öcalan'ın Demirtaş'ın ve KCK'nın çağrıları, sadece 6 saatlik bir sessizlik sağlayabildi. 9 Ekim sabahı silahlı ayaklanma yeniden patladı: Amed'de silah dükkanları yağmalandı; ara sokaklardaki karakollara saldırılıp silahlara el koymaya çalışıldı. Cizre başta olmak üzere Van ve Nusay-

bin’de yeniden silahlar konuşurken Bingöl’de İl Emniyet Müdürü’ne suikast düzenlendi. Antep ve Adana’da sivil faşistlere karşı silahlı eylemler yapıldı. İstanbul’da bile bazı mahallelerde silahlar ortaya çıkmaya başladı.

Burada altı çizilmesi gereken yan, halkın, silahlar karşısında geri çekilmeyerek silahla karşılık vermesidir. Halk, uzaşmacı-reformist hareketin yaptığı gibi mağduriyet edebiyatı yapmadı, göze göz, dişe diş bir savaşa girdi.

Daha bir gün öncesine kadar konuşmayan, söyleyecekleri sözleri kırk sefer düşün en RTE ve Davutoğlu, HDP ve DTK’nın şiddetten uzak durun çağrılarında ve ayaklanmanın geri çekilmesinden sonra, hiç vakit kaybetmeden askeri ve polisi silah kullanmaya çağır dılar; yüzünü örten herkesi terörist sayan bir yasa hazırlığından bahsetmeye başladılar.

Bu yaşananlardan sonra HDP’de kümelenen küçük burjuva ittifaka seslenen Nazan Üstündağ *“Bütün bunlardan sonra siz seçim çalışması mı yapacaksınız?”* diyordu. Üniversite içinden bir başka akademisyen de durumu *“sosyolojinin sonu”* diye tanımlıyordu. Bu, politikanın artık alışıldık yöntemlerle, biçim ve kriterlerle yapılamayacağı; sonucun her yerde zor yöntemleriyle belirleneceği anlamına geliyordu. Aynı akademisyen, bu saptamasına *“politikaya halkın el koyduğunu”* da ekliyordu. Bunun tek anlamı ise devrim demektir.

Nasıl ki Haziran Halk Ayaklanmasında sorun sadece Gezi Parkı değilse, burada da sadece Kobane değildi. Bu yüzden ayaklanma her yerde hızla silahlı biçimler aldı. Çağır ıyı yapanlar, olayların böyle bir seyir izleyeceğini hiç düşünmemişlerdi. Bu yüzden konulan hedef Kobane’ye acil yardım ve TC’nin Başure Kürdistan’dan gelen Peşmergeye yol ver-

mesiydi. Halkın kendiliğinden silaha sarılmasıyla eylemin silahlı ayaklanma biçimini alması, bu eylemi, gücüne uygun bir siyasal hedeften yoksun bıraktı. Halkın büyük bir öfkeyle karakollara, kamu binalarına saldırması, eylemin bir sıçrama yaptığını, daha ileri gidebileceğin gösteriyordu. Ama UKH bunu zamanında doğru okuyamadığı için daha önceden açıkladığı 15 Ekim'i beklemeyi tercih etti; ne bu tarihi öne çekip gerillayı harekete geçirdi ne de ayaklanmacılara yeni ve daha büyük hedefler gösterdi. Oysa devrimci iç savaş, hiç kimsenin beklemediği bir anda büyük bir sıçrama yapmış, zirveye çıkmıştı.

Ne kadar büyük bir tehlike atlattığının farkında olan tek- elci sermaye ve Türk egemenleri, ayaklanmanın geri çekilmesiyle birlikte ayaklanmacıları tamamen sindirmek, intikam almak amacıyla vahşi saldırılara girişti. Daha dün kontrolü tamamen yitirip çıkamadıkları sokaklarda şimdi sürekle avına çıkıyor, halkın cenazelerini kaldırmasına bile izin vermiyorlardı.

6-8 Ekim silahlı ayaklanmasından sonra olaylar öyle yoğunlaştı ki, 2015, her biri on yıllara bedel aylarla, haftalarla dolu bir yıl oldu. Alevilerin okul boykotu ve diğer eylemleri, oldukça etkiliydi. Hemen ardından kadınların isyanı geldi. Türkiye'nin her yerinde milyonlarca kadını sokaklara döken olayları, Özgecan'ın tecavüz edildikten sonra katledilmesi ateşledi. Sonrasında 13 milyonu aşan kitlesel Newroz ve sonrası.....

Uzun iç savaşın ayaklanmalarla sürdüğü 2015 yılı, hızlı tarihin yaşandığı bir yıl oldu.

6-8 Ekim silahlı serhıldanı Türk egemenleri ve devlet güçlerince bastırılmadı. Ayaklanma, kendi öncüsü UKH'nin engellemesiyle daha ileri gidmeden geri çekildi. Ayaklanmanın geri çekilmesiyle birlikte, devletin bastırma-antikam operasyonları başladı. Mahalleleri kuşatma altına alan özel hareketçiler ev baskınlarıyla, gözaltı ve tutuklamalarla, suikastlerle, adeta halkı yeni bir ayaklanmaya kışkırtıyorlardı. Polisi durdurmanı bir yolu olarak mahalle girişlerine hendekler kazılıp barikatlar kuruldu. Böylece hendek-barikat savaşları başlamış oldu.

Dünya devrimci mücadele deneyimleri, hendek ve barikatları daha önce de sonuç alıcı çarpışmalarda kullanıldığını gösteriyor. Bu yöntem başlangıçta bir kaç ilçede etkin olarak kullanılsa da kısa sürede pek çok kente yayıldı. Ancak bir kusuru vardı: Eski iktidarı yıkıp yeni ve daha ileri bir iktidar kurmayı hedefleyen nihai bir çarpışmanın parçası olarak değil, salt savunma amacıyla başvuru bir yöntem olarak gündeme gelmişti. Bu nedenle bir süre sonra bu işlevi yerine getirmede de yetersiz kaldı.

Polisin girişini engelleyen hendek ve barikatların arkasındaki mahallelerde hızla yeni bir yaşam filizlenmeye başladı. Tıpkı Haziran günlerinde doğam Taksim Komünü gibi güçlü bir dayanışma gelişti. Kendilerini eski toplumun yasa ve kurallarıyla sınırlamayan, karar alan ve uygulayan komiteler ortaya çıktı. Yasama ve yürütme erkini kendi

bünyesinde toplayan bu organlar, halk iktidarının birer nüvesiydi. İşte bu, fiili olarak ikili iktidar durumuydu.

Hükümet bir adım daha attı “İç Güvenlik Yasası”nı gündemine aldı. Yeni bir içi savaş yasası olan bu yasanın özü, ayaklanmaları bastırma yasası olmasındaydı. Bu yeni yasayla polis, kitle eylemlerinde tomalar ve gaz bombalarının yanında, gerek duyduğunda doğrudan ateşli silah da kullanacaktı.

Yeri gelmişken belirtelim, bu yeni bir şey değildi. Tekelci sermaye de faşist devlet de bilindiği gibi gücünü yasalardan almaz. Uzun iç savaşın bugüne dek yaşanan tarihinde bunun örnekleri çoktur. 1977 1 Mayıs’ı, 1992 Newroz’u, 1995 Gazi mahallesi, 19 Aralık 2000 zindanlara yapılan saldırılar, 2006 Amed, devletin halka karşı doğrudan silah kullandığı olaylardan ilk akla gelenleridir. Bu yasanın önemi, devletin ayaklanmacılara, ayaklanmaya karşı yapacaklarını önceden ilan etmiş olmasından ileri gelmektedir. Bir anlamda açık iç savaş ilan eden devlet, kitleler “sokağa çıkıyorsan ölümü göze alacaksın” demekteydi.

Burjuvazinin günümüzdeki lüks yaşamına, safahatıyla kar hırsına artık derin bir korku eşlik ediyor. Toplumun en tepesindeki sınıfla en alttaki sınıfın yaşamı arasındaki uçurum, aynı zamanda toplumdaki çürümenin bir göstergesidir. Bu çürüme, sadece burjuva sınıf ve lümpen proletaryayla sınırlı kalmaz, kalmıyor, bütün topluma sirayet ediyor. Bu çürüme aynı zamanda burjuva topluma duyulan öfkeyi besleyip, isyanı da büyütür. Proletarya ve halklar, yalnızca burjuva egemenliğe son vermek için değil, bu toplumun sürekli olarak kendilerini de içine çektiği çü-

rüme ve yozlaşmadan kurtulmak için de devrime yönelirler. Bunun başka yolu kalmadığını kavradıklarında, devrimin önüne hiçbir güç geçemez.

Bütün toplumu saran bu çürümenin en büyük kurbanı hep kadınlar oldu. Ama kadınlar aynı zamanda bu topluma direnen en büyük güç oldular. Yüzlerce yıldan beri kendilerini toplumsal yaşamın dışına iten, eve kapatan, sokağa çıkmalarını engelleyen bariyerleri teker teker yıkarak, biraz da olsa nefes alabilecekleri bir alan açtılar. Ancak burjuva toplum bütün çürümüşlüğüyle birlikte tacizle, tecavüzle, kıyımlarla kadınların üzerine çullandı. Kadınların içinde biriken bütün öfkeyi patlatan ateş, Özgecan'ın katledilmesi oldu. Büyük bir kitle patlamasıyla sokağa dökülen milyonlarca kadın, verdikleri mücadelenin, kendilerini saran toplumsal cendereyi kırıp daha rahat nefes almalarını sağladığını ve bu mücadelenin yaşamlarına ne kadar büyük bir zenginlik katabileceğini de gördüler.

Küçük burjuva uzlaşmacı hareket kendi söylemleriyle bilmem kaçınıc defa “*tarihin en önemli*” seçimlerine hazırlanırken, Özgecan isyanıyla sokakları dolduran kadınlar “*silahlanın*” diye haykırıyorlardı. Bu çağrıyı bugüne dek sadece Leninist Partinin yaptığı gözönüne alınınca, kendiliğinden hareketin Leninist Partinin çağrıları ve sloganlarına daha da yaklaştığı görülür.

Devrimin gelişimi ve yükselişi, halkların hayati sorunlarında orta yolcu bir çözümün olmadığını, olamayacağını proletarya ve halklara öğretti. Kürt halkı köylerin yakılmadığı, faili meçhullerin neredeyse hiç yaşanmadığı OHAL'in kaldırıldığı “*çözüm süreci*” yıllarında beyaz asimilasyonun

daha acımasızca sürdüğünü, inkarcılığın daha da yoğun olarak yaşandığını gördü. “*Toplumsal barış*” denilen o uğursuz uzlaşma politikalarının hiçbir sorunu çözmediğini, aksine ezilen ulusun bu konumunu sürdürmenin bir başka yolu olduğunu öğrendi öğreniyor. Bu süreçte küçük burjuva uzlaşmacı hareketin hedef olarak öne sürdüğü her şeyin aslında hiçbir şey olduğu iyice açığa çıktı. Uzlaşmacı sosyalistler, yıllar sürececek başat hedefleri olan “*AKP faşizminin geriletilmesi*” hedefini de o günlerde icat ettiler. İktidarı ele geçirmeyi es geçen bu hedef, burjuva sınıfla uzlaşmanın bir başka ifade biçimidir. Ve bu hedef için önerdikleri sokak, barikat vb. eylemler de bu uzlaşmacılığın üstünü örtme çabasından, kamuflajdan başka bir şey değildir.

2015 1 Mayıs’ı, devrimle karşı devrim açısından Taksim’in ne oluşunu bir kez daha açık olarak ortaya koydu. Tekelci sermaye, Haziran günlerinden sonra bir kez daha milyonların Taksim’e çıkmasının sonuçlarını görebiliyordu. Hükümetin Taksim’i boşaltmaması durumunda Taksim’dekileri takip edecek onmilyonlar karşısında sadece dinci faşist hükümet yıkılmayacak; herşeyini bu hükümete ve bu hükümetin savunulmasına bağlayan devlet bürokrasisi de hükümetle birlikte dağılıp gidecekti. Bu yüzden hükümet ve kolluk güçleri hem söylemiyle hem eylemiyle Taksim’i güçlü bir koruma çemberine aldı. Daha 1 Mayıs’tan 10 gün önce bariyerleri meydana yığdılar; hangi yolların trafiğe kapatılacağı günler öncesinden ilan edildi. Bu, zorunlu olmadıkça kimse sokağa çıkmasını demekti. Burjuva sınıf adına konuşan sözcülerde sokağa çıkacakları, Taksim’e yürüyecek olanları nasıl bir vahşetin beklediğini açık açık

ilan ettiler. “Taksim’e gelmek isteyenler hükümeti devirmek isteyenlerdir, devletin tavrı da buna uygun olacaktır.”

Sendikalar ve sendikaların peşinden giden uzlaşmacı sosyalist partiler, hükümetin bu tavrı karşısında, dostlar alışverişte görsün babından bir Taksim ağrısı yaptılar: “Başbakanın çağrısına uyuyoruz karanfillerimizle Taksim’e çıkıyoruz” dediler. Aslında “Bizim ne Taksim’e çıkma ne de iktidarı ele geçirme gibi bir amacımız yok. Biz 7 Haziran seçimlerine hazırlanıyoruz” demek istiyorlardı. Kk burjuva hareketin geri kalanları ise Beşiktaş’ta toplanıp Taksim’i zorlamayı değil polis çemberi içindeki bir grup sendikacının basın açıklamasını alkışladılar. Devrimin Kızıl Bayrağını Taksim Meydanında dalgalandıran yine tek başına Leninistler oldu. Daha sonra aynı baştan savmacı yaklaşımı Taksim Dayanışması’nın 31 Mayıs için yaptığı çağrıda da gördük. Çünkü onlar da seçime göz dikmişlerdi.

Devam edelim:7 Haziran seçimleri burjuvazinin ama onlardan daha fazla uzlaşmacı sosyalistlerin imdadına yetişti; 1 Mayıs’ı da, 31 Mayıs’ı da kazasız belasız atlattılar. Uzlaşmacı sosyalist-sol ittifak, HDP barajı aşacak diye kazanacakları oyları hesaplayarak seçim oyununun bütün kurallarına uydular. Seçimler 6-8 Ekim serhıldanından sonra Kürdistan’da bütün dengelerin değiştiğini, AKP’nin de bir tabela partisi durumuna düştüğünü gösterdi.

Burada bir kaç cümleyle belirtelim. HDP bir komünist parti olmadığı için, böyleymiş gibi eleştirmek doğru olmaz. Ama HDP içinde toplanan ve kendilerini komünist, sosyalist, marksist olarak tanımlayanlara söyleyecek bir çift sözümüz var.

Uzun iç savaşın daha önceki olayları bir yana, şu son birkaç yılda yaşanan ve aslında toplumun hafızasına kazınan birkaç olayı hatırlatarak başlayalım: Roboski Katliamının, Haziran Halk ayaklanmasının ve 6-8 Ekim Kobani serhıldanından sonra kameraların karşısına geçen HDP eşbaşkanları S. Demirtaş ve F. Yüksekdağ barışçıl mücadeleden asla vazgeçmeyeceklerini açıkladılar.

Birkaç yıl, birkaç ay değil, 1848 Alman devriminden tam 31 yıl sonra “*kanlı devrim yolundan*” gitmeyeceklerini açıklayan Alman SDP yöneticilerine Marx ve Engels “*legallite yolunu izlemeli*”, “*frene basmalı, barikatları temizlemeli ve gerekirse tek yanlı, kaba cahil kitlelere karşı ‘Şanlı Ordu’nun yanında yürümeliler. Bu baylar kastettiklerinin bu olmadığını ileri sürerlerse, o zaman neyi kastediyorlar?’*” diye soruyordu (Seçme Yazışmalar, c.2, syf. 123) Bizim bu kadar açık sözlere bir şey eklememize gerek yok.

7 Haziran’da kazanacakları oyları hesaplayanlara da Engels’in Bebel’e yazdıklarını hatırlatalım: “*Savaşım proletaryanın burjuvaziye karşı bir sınıf savaşımı olarak mı yürütülecek, yoksa en alasından oportünist bir tutumla, daha çok oy’un, daha çok yandaşın kazanılabilecek olduğu durumlarda ve yerlerde, programla birlikte hareketin sınıf karakterinin de bir yana bırakılmasına izin mi verilecek?*” Engels’in bu sorusuna oportünistlerimiz ne der, doğrusu merak ediyoruz. Buradaki ikinci yoldan giden Alman SDP’nin vardığı yer belli. Eğer bizim oportünistlerimiz de bu yolu seçiyorlarsa yolları açık olsun. Sadece devrimin sırtından insinler, yeter.

Bizim oportünistler hariç, dünyanın hiçbir yerinde böy-

lesine ayaklanmalar yaşanırken, devrimci olduğunu iddia eden bir örgütün bir seçime bu kadar güven duyup önem verdiğini hiç sanmıyoruz.

HDP bileşenleri adına eşbakanlar S. Demirtaş ve F. Yüksekdağ “*Barışçıl mücadeleden asla vazgeçmeyeceklerini*” deklere ederken ne hükümetin ne sermayenin ne de dinci-faşist grupların hiç böyle bir derdi olmadı. HDP’nin 5 Haziran Diyarbakır mitinginde büyük bir katliam yapmak istediler. Kitlenin soğukkanlı davranması ve paniğe meydan vermemesi, patlayan bombanın hemen yanında bulunan 2 insanın ölümü ve birkaç yaralı ile atlatılmasını sağladı bu katliam girişiminin.

S. Demirtaş seçim gecesi kazandıkları “*zafer*”e dair konuşurken “*uçurumun kıyısından dönüldü*” diyordu. Ama bu “*uçurum*” 6-8 Ekim serhıldanıyla başlayıp yükselme yolunda ilerleyen silahlı ayaklanma uçurumuydu ve proletarya, halkları değil, tam tersine egemen Türk burjuvazisini korkutuyordu. Aynı konuyla ilgili olarak tekelci faşist basında kimi yazarlar “*HDP parlamenter rejimi ipten aldı.*” Yorumları yaptılar. Bu doğrudu, çünkü seçimlerden önce yapılan kamuoyu yoklamaları nüfusun yarıya yakın (%48) kesiminin seçimde hile yapılacağına inandığını ve hiç adil seçim yapıldığını söylüyordu.

Seçimden sonra uzlaşmacılar ayaklanmayı parlamento taşımanın verdiği rahatlamayla parlamento kürsüsünden yapacakları belagatlı konuşmalarla dinci-faşistleri nasıl mahvedeceklerinin hayallerini kurup önerge savaşlarını nasıl kazanacaklarına dair taktikler geliştiriyorlardı. Oysa seçimleri “*kaybetmiş*” olan “*düşük hükümetin*” sözcü-

leri “bundan sonra örgütlerin bire on karşılık” göreceğini söyleyerek, savaşı sertleştireceklerinin işaretlerini veriyorlardı. Tekelci sermaye ve faşist hükümeti “çözüm sürecine” son vererek topyekün bir savaşı gündeme getirip “müzakere masasını” devirirken; bizim uzlaşmacı sosyalistlerimiz AKP ile bir koalisyona girip girmeyeceklerini tartışıyorlardı. Dinci faşist çeteler 20 Temmuz’da bir canlı bomba saldırısı düzenledi. Kobane’ye yardıma giden gönüllülerin ortasında patlatılan bomba 33 kişinin hayatını yitirmesine, onlarcasının da yaralanmasına yol açtı. Bu katliam bile uzlaşmacı sosyalistleri daldıkları tatlı rüyalardan uyandırmaya yetmedi.

Bu sırada İmralı’da yapılan görüşmeler belli bir noktaya gelmiş, ortaklaşılan noktalar bir protokole bağlanmış; Dolmabahçe’de bu protokol AKP-HDP’den oluşan bir komisyon tarafından açıklanmıştı. Komisyon bu protokolün Cumhurbaşkanı tarafından imzalanmasını ve “müzakere-nin” resmen başlamasını beklerken RTE “müzakere masasını” tekmelediği gibi protokolü de tanımadığını açıkladı. Hemen ardından seçimler iptal edilip parlamento dağıtıldı; BDP’ye tehditler yağdırılırken Kandil bombardımana tabi tutuldu, kara operasyonları hızlandı ve yoğunlaştırıldı; İmralı zindanındaki A. Öcalan ve diğer tutsaklar üzerinde yıllarca sürececek olan ağır tecrit başladı.

Her marksist tarihte bireyin rolünü öğrenmiştir. Oysa bizim uzlaşmacı sosyalistlerimiz bu noktada tarihi bireylerin hırsı ve arzularıyla açıklamaya girişerek cehaletlerini sergilediler. Onlara göre 12 Eylül’den beter gözaltı ve tutuklamalar, bombardımanlar, birkaç ayda yüzden fazla insanın

ölümüne yol açan iç savaşın bu kadar sertleşmesi “*tek adam diktatörlüğünün*” sağlanması içindi. Oysa RTE’nin “*Türk usulü başkanlık*”, uzlaşmacıların “*tek adam diktatörlüğü*” dedikleri, devlet erkinin daha da merkezileştiği, yürütmenin tek elde toplandığı topyekun faşizmin nedeni, birleşik devrimin güçlü atılımından başka bir şey değildi. Birleşik devrim proletarya ve halkların mücadelesinin devrimci kitle mücadelesi olarak sürdüğü, her biri bir öncekinden daha ileri giden, emekçi yığınların sınıf bilincini keskinleştiren ayaklanmalar dönemine girmişti. Ayaklanmaların sert darbeleri altında bunalan uluslararası sermayenin birleşik devrimi engellemek, en azından durdurup geriletebilmek için başvurduğu son çare olarak gündeme gelmişti bu. Devrimin atılımı karşısında yürütme erki güçlendirilip tek elde toplanırken, devletin özü olan bastırma aygıtı yanı sıra daha çok ön plana çıktı. Tekelci sermayenin, kaybetmeye başladığı içsavaşta durumu lehine çevirmenin tek yolu olarak topyekün faşizminden başka çaresi kalmamıştı. Proletarya ve halkların zafer umudunu pekiştirip inancını güçlendiren ayaklanmalar zincirinin bu aşamasında RTE’nin elinde toplanan yürütme erki sermayeyi ancak kurtarabilirdi. Zaten bu nedenle kitlelerin seçime- sandığa dair kalmış olan son inançlarını da yıkma pahasına ayyuka çıkan seçim hileleriyle başkanlık sistemine geçişe de göz yummuştu.

Yürütmenin merkezileşmesi ilk meyvelerini hemen verdi. 6-8 Ekim sürecinde “*havuç*” politikası ön plana çıkarıldı; birkaç saat içinde karar alıp İmralıya koştular, ayaklanmacıları durduracak mektubu Öcalan’dan alıp aynı gece Demirtaş’a ulaştırdılar.

İşte 7 Haziran seçimlerinin iptal gerekçesi asıl burada aranmalı. Çünkü tek parti hükümeti kurulamıyordu. Bu durumda olası bir AKP-CHP koalisyonu “*sopa*” politikası gerektiğinde sorun olabilir, telafisi imkansız gecikmelere yol açabilirdi. Aynı şekilde bir AKP-MHP koalisyonu da “*havuç*” politikalarında ciddi krizler yaratabilirdi. Devrimin yükselişi ve iç-savaş, işte bu nesnel koşullarda sermaye açısından “*tek adam diktatörlüğü*” zorunlu olmuştu ve 7 Haziran seçim sonuçlarını yok sayıp parlamento dağıtılmıştı. 1 Kasım’da eğer yine benzer bir sonuç çıkarsa, bu sonuçları da kabul etmeyeceğini RTE’ye açık açık söyleten de bu koşullardır, yoksa tek kişinin iktidar hırsı, tutkusu değil.

Proletarya ve halkların son birkaç aydan beri saldırıya geçen burjuva güçlere verdiği cevap, kendi güçlerini yeniden organize ederek devrimci iç savaşı yükseltmek oldu. Kazılan hendek ve barikatların ardında kendilerini korumaya alan Kürt halkı, tank-top atışlarına ve makineli tüfeklere karşı kahramanca direniyordu. İlan edilen özyönetim ve öz savunma, öncü kitlelerin sonuna kadar gitme kararlılığını gösteriyordu. Bu eğilim Cizre, Sur, Nusaybin ve daha başka kentleri de kapsayarak yaygınlaştı. Ortaya çıkan ikili iktidar durumu, birleşik devrimin gücünün en açık kanıtıydı.

Kürdistan’da bunlar yaşanırken Türkiye ne yapıyordu? 20 Temmuz Suruç katliamından hemen sonra Türkiye’nin her yerinde devrimci dalga büyük bir yükseliş içine girdi. Ancak öncünün protestodan öteye geçmeyen uzlaşmacı politikalarının, iktidar erkini tek elde toplayan dinci-faşist

partiyi ve hükümeti bu politikadan vazgeiremeyeceği açıktı. Ufukta nihai bir kapışmaya doğru giden savaşın yarattığı ağır havayı soluyan emekçiler, kendilerine protestodan başka bir hedef göstermeyen apsız öncülerin peşine takılmadılar, haklı olarak protesto gösterilerine de ilgi göstermediler.

Zafere dair inanç ve zgven geliştikce devrimci kitlelerde sonuna kadar gitme eğilimi de güçlenmeye başlamıştı. Zaten bu nedenle oportünist sol hareket L.P'den aşırdığı kimi söylemleri ve sloganları kullanmaya başladı. Zira “*devrimci durum*” saptaması yapmadan, “*şimdi devrim zamanı*” gibi söylemler olmadan kendi kitlelerini bile tutamayacaklarını farketmeye başlamışlardı.

Öncülerin “*tarihi önemde*” dediği 7 Haziran seçimlerinden hemen sonra parlamentonun hiçbir işe yaramadığını, yaramayacağını gördü. Bu sefer kendi kaderini kendi eline almak üzere öncülerini beklemeden kendi öz gücüyle harekete geçti. Başlangıçta birkaç ileyle sınırlı olan özerklik ve özyönetim girişimleri onlarca kente, oradan da bir anlamda İstanbul'a kadar uzandı. Artık iç savaşın her iki kutbu da savaşı sonuna kadar sürdürmekten söz ediyordu. Daha birkaç ay önce, seçim meydanlarındaki “*toplumsal barış*” nutuklarının üzerinden tank paletleri geçiyor, kurşunlanan, yakılan parti binaları, iç savaşın nasıl sert bir döneme girdiğini gösteriyordu. Karşı devrim tavrını, sokaklara döktüğü ipten kazıktan kurtulmuş lmpenlerden oluşan gruhları sokağa salarak gösterirken, bu gruhlar “*operasyon değil katliam istiyoruz*” çığlıklarıyla asıl niyetlerini açığa vuruyordu.

Burada kısa bir değerlendirme yapmak gerekiyor. Lenin, burjuva içsavaşla devrimci iç savaşı karşılaştırırken şunlara dikkat çekiyor: 1) Yığınların kendiliğinden hareketi, 2) hareketin amaçları, 3) kitlelerin bilinç düzeyi, 4) hareketin gücü ve 5) hareketin sürekliliği. Şimdi bu kriterler üzerinden bizdeki iç savaşı değerlendirebiliriz.

Öncelikle Kürt halkı öncüsünü beklemeden harekete geçti. Hızla yaygınlaşan hareket sadece Kürdistan kentleri ve Amed'in kadim ilçesi Sur'la sınırlı kalmadı, İstanbul'a kadar uzandı. Geniş halk kitleleri, artık özerklik ve özyönetimin ertelenemez bir aciliyet kazandığını görüyorlardı. Bu yüzden hareket "toplumsal barış" ve uzlaşmaya dair söylemleri bir kenara atıp büyük bir hız ve kararlılıkla savaşa girdi.

Burjuva iç savaşta yer alanlar ancak paralı askerler ve özel hareket timleri oldu. Korucular bile savaşa girmektense silah bırakmayı tercih ediyorlardı. Savaşa sürülen askerlerin direncini kırmak için bizzat generallerin müdahale etmek zorunda kalması bile ordu içindeki rahatsızlığı eleveriyordu. Faşist karakterleri şüphe götürmeyen TC ordusunda bile bu savaşı kabul ettirebilmek için generallerin zorlaması gerekiyordu. Artık ölen askerlerin aileleri ve halk kitleleri, cenaze törenlerinde açık açık "bu savaş niye" diyerek savaşı sorgulamaya başlamıştı.

Burjuvazi daha 5 yıl önce yüzbinleri sokağa dökerken bütün çabasına rağmen şimdi, o da polisin açık desteğiyle bir kaç yüz faşisti ancak sokağa çıkarabilmişti. Burjuva iç savaşın gerçek amaçları ortaya döküldükçe güç kaybeden egemenlerin zavallı durumu, cepheye sürdüğü ordunun içine düştüğü moral yıkımla iyice açığa çıktı. Gerçek amacının ortaya çıkışı, iç savaşta burjuvaziyi güçlendirmek şöyle dursun, giderek güç kaybetmesine, altının boşalmasına neden oldu.

Devrimci iç savaş, her gün kendi güçlerini yeniden topladı; birbirinden kopuk, dağınık güçlerini örgütleyerek ilerledi. Tüneller ve ara geçitlerle daha geniş bir hareket alanı açarken amaçlarında ısrarı ve zaferi ne kadar istediğini gösterdi. Türkiyeli emekçiler Kürt halkından daha geri kaldılar. Elbette bunun sorumlusu emekçi sınıflardan daha çok onlara yol göstermeyen, yol açamayan öncüleriydi. Çünkü öncü olduğu, iddiasında bulunan reformistler ve uzlaşmacı sosyalistler, HDP ile birlikte parlamenter çizginin dışına asla çıkmadılar. Ama öncülerinin bu tutumuna rağmen faşist grupların saldırmaya çalıştığı devrimcilerin mahallelerinde onlara dünyanın kaç bucak olduğunu gösterdiler. Bunun tehlikelerini kavrayan tekelci sermaye hem tosuncuklarının moralinin bozulup dağılmalarını önlemek hem de emekçileri kıskırtmamak için onları devrimcilere en uzak mahallelerde sokağa çıkarmaya çaba gösterdi.

Burjuva iç savaş her adımda güç kaybetti, taban parçalanıp dağıldı. 7-8 Eylül'de yaptıkları gösterilerin ve ey-

lemelerin kitlelerde nasıl büyük bir öfke yarattığını gören AKP, suçu MHP'ye attı, MHP de AKP'ye. Bu kendi aralarında bir kamplaşmaya kadar vardı, Hürriyet ve bazı dinci-faşist gazeteler ile televizyon binaları baskına uğradı. Gerici iç savaş burjuva güçler arasında birlik değil, tam tersine ayrılık ve dağılmaya varan derin çatlaklar yarattı. Burjuvazinin faşist Tv ekranlarından salladığı bayraklar ancak üç gün sürdü; dördüncü gün “kardeşlik” martavalları okumaya başladılar. Devlet ve polis tarafından örgütlenip yemlenerek sokağa salınan faşist grupların karşısına nerede devrimci güçler çıktıysa hemen dağılıp kaçtılar. Oysa Kürt halkı Kobane'ye çevrilen enkazın ortasında, Cizre bodrumlarında dimdik dururken, hareketin bilincini ve kararlılığını ve amaçlarını bütün dünyaya ilan ediyordu. Devrim ne kadar ağır darbeler yerse yesin, karşı devrimin karşısında dimdik durmaya devam etti.

“*Toplumsal barış*” diye bağırın cümle küçük burjuva hareket, iç savaş dendiğinde, halkların birbirini boğazladığı anlamsız bir kör döğüşü anlıyor ve halkları bununla korkutuyordu. Oysa karşı sınıflara bölünmüş burjuva toplumda iç savaş, egemen burjuva güçlerle ezilenlerle ve sömürülenler arasında süren en amansız savaştır. Emekçi sınıflar, proletarya ve halklar kaybettiğinde, bir süre sonra eskisinden daha güçlü olarak dikilirler egemenlerin karşısına. Ama burjuvazi kaybettiğinde, burjuva toplumla birlikte kapitalizmde yıkılıp gidecektir. İşte bu yüzden iç savaştan korkması gerekenler kaybedecekleri bir şeyi olmayan proletarya ve halklar değil, egemenlerdir.

6-8 Ekim Kobane serhıldanından bu yana yaşananlar,

siyasal olarak çözümsüzlüğe düşen egemenlerin iç savaşta geri çekilmektense, savaşı daha geniş alanlara yaymayı ve daha da sertleştirmeyi tercih ettiklerini gösterdi. Bu amaçla savaşın en ön cephesindeki özel hareketçılara moral ve destek vermek amacıyla her fırsatta cephe gerisindeki besleme tosuncuklarını, faşist sürülerin sokağa saldı. Amacı cephe gerisi olan Türkiye kesiminde kontrolü ele geçirmek, Kürdistan'da devrim cephesinde yer alan savaşçılara ve halka destek verilmesini engellemektir. Bu faşist sürüler sokağa çıktıkları her yerde katliam çılgınlıkları atıp Kürt avına çıkarken, Türkiyeli devrimci güçler pasif kaldı, bu faşist tosuncukların karşısına çıkıp onları dağıtmada tereddüt gösterdiler. Oportünist hareketin önemli bir kesimi bu tereddütü yenilgi olarak değerlendirse de aslında Türkiyeli emekçiler, sürecin sonuç alıcı bir kapışmaya doğru gittiğini görüyor, hissediyor ve bu nedenle daha büyük, çılgınca bir atılım için güç biriktiriyorlardı. Ortalama sol bunu görmese de tekelci sermaye bunun farkındaydı. Bu güçleri dağıtmak, sokağa çıkmalarını engellemek amacıyla, 10 Ekim'de Ankara Garı önünde, mitinge hazırlanan kitlenin ortasına canlı bombalarını saldı. 100'den fazla insanın hayatını kaybettiği bu saldırıda 500'den fazla da yaralı vardı.

Dinci-faşist çetelerin bu saldırısı, sermayenin beklentisinin tam tersi sonuçlar verdi. Bir anda onlarca kentte kitleler "*Katil Devlet*" şiarlarıyla sokaklara, meydanlara aktı. Patlamanın hemen ardından kan gölüne dönmüş yerlerde yatan kolu bacağı kopmuş yaralılara yardıma koşanları ve yaralıları gaza boğması bile patlamanın ardında devletin

varlığını kanıtlamaya yeterdi. Zaten aynı gün pek çok kentte sokaklara dökülen yüzbinlerin haykırdığı sloganlar da devleti işaret ediyor, kitlelerin bilincini gösteriyordu. Eylül ayı boyunca faşist terörün hakim olduğu, linçlerin düzenlendiği sokaklara çıkmak için kendi örgütlerinden çağrı bekleyen emekçi kitleler, bu çağrıyı boşuna bekletiler. Ankara Garı'nın önü yüzlerce insanın kanıyla sulandığında, hiçbir çağrı ya da işaret beklemeden hemen sokaklara meydanlara akan milyonlar, devrimin yenilmediğini, güç biriktirdiğini gösterdi.

1 Kasım'da sık sık devrimin yoluna çıkan seçim bariyerleri kalktı. Küçük burjuva ittifak partisi HDP bileşenlerinin bütün çabalarına rağmen seçim öncesinde sokaklara egemen olan seçim atmosferi değil, tam bir iç savaş ve devrim atmosferiydi. HDP bu sefer de "tarihi önemde" dediği seçimlerde sarayı aşmış meclise girdi, ama artık meclisin bir işlevi kalmamıştı. Bu durumu HDP'den önce fark eden proletarya ve halklar da sandığa pek yüz vermemişlerdi. Seçim sonrasında yaptığı bir değerlendirmede "halkın sandığa gitmediğini" söyleyen bizzat Demirtaş'ın kendisi de bunu itiraf etmişti. Kürdistan'da, özellikle de çatışmaların yoğunlaştığı bölgelerde HDP'nin bütün çabalarına rağmen katılım %60'lardaydı. Kitlelerin tutumunda devrim ve iç savaş belirleyici olmuş, halk tam anlamıyla devrimdi bir ordu gibi düşünüp hareket etmeye başlamıştı.

Aynı eğilim 10 Ekim'den sonra Türkiye'de de görüldü. Herkes, patlatılan bombaların emekçilerin sokağa çıkmasını engellemeyi amaçladığının farkındaydı. Yine de devrimci kitleler her yerde büyük bir cesaretle sokağa çıkıyor,

adeta ölümün üstüne yürüyordu. Gazete ve tv'ler ortalıkta başka bombalar ve bombacılar dolaştığı haberleriyle emekçi kitleleri boşuna korkutmaya çalıştılar; İstanbul, Ankara, İzmir, Amed'de sokaklar, meydanlar adeta yüzbinlerin işgali altındaydı. İşte bu cüret, düşmanın ağır topçu ateşi altında atağa kalkan bir ordunun cüretti ve kararlılığıydı.

Aynı kararlılığı 10 Ekim'de katledilenlerin cenazeleri sırasında ölenlerin aileleri de gösterdiler. Yaşadıkları tarifi imkansız acıya karşı hepsi de yakınlarının büyük bir amaç uğruna hayatını verdiğini bilmenin bilinciyle davrandılar, yitirdikleri evlatlarının, kardeşlerinin, eşlerinin elindeki bayrağı yere düşürmediler. Dimdik başları, yukarı kalkık yumruklarıyla cenazelere katılan yüzbinler, zafere susanmış bir halkın cüretini ve kararlılığını gösteriyordu.

Son iki yılda dört kez seçim sandıklarının kurulduğu, üstelik önderlerinin kendilerini ısrarla sandığa yönlendirdiği bir yerde emekçilerin gel-gitler yaşamasından, yalpalamasından daha doğal bir şey olamazdı. Buna rağmen emekçi kitleler, büyük bir cüretle bombaların patladığı, patlayacağı yerlere koşmakta hiç tereddüt etmedi. Yalnız başına bu bile, emekçi kitlelerin devrimde ısrarının kanıtıdır. Aynı olguyu ve ısrarı, Kürdistan'da en eşitsiz koşullarda Kent savaşlarını sürdüren Kürt halkında da gördük. Tanklara, toplara, uçak ve helikopterlere karşı ellerindeki tüfeklerinden, kişisel silahlarından başka silahı olmayan bu halkı devrimden, devrimin zaferinden sonra kendi elleriyle kuracakları yeni bir yaşamla karşılanabilir. Bu dönemde ilan edilen özyönetimler de Kürt halkının özgürlük

talebine cevap olamazdı. Çünkü öz yönetimler mahallelerle sınırlı komünlerde sıkışıp kalıyor; faşizmi ve egemen, ilhakçı Türk devletini yıkarak halkın iktidarını kurmayı hedeflemiyordu. Bu öz yönetim anlayışı, savaşı da bir savunma savaşı olarak görüyor, öz savunmayla sınırlandırıyor. Bu nedenle düşman saldırılarının yoğunlaştığı yerlerde ve zamanda savaş en üst düzeye çıkarken, diğer mahalleler bu saldırıları protesto etmekten öteye geçmiyorlardı. Baştan kendisini savunmayla sınırlayıp elini kolunu bağladığı için bu savaşı kaybetmeleri de neredeyse kaçınılmazdı.

Burada yeni olmasa da bir konuya kısaca değinmek istiyoruz. Öz yönetimlerin kuruluşu, öz savunmanın örgütlenmesi, hendek ve barikatlar Kürt halkının öncüsü tarafından gündeme getirilmedi. Mahalle konseyleri ve tabandaki gençlik inisiyatifi tarafından kararlaştırılıp hayata geçirildi. UKH bu yönetime sadece destek verdi. Gençlik inisiyatifi derken kastettiğimizi biraz daha açalım. Mart ayında Kürdistan gençlik örgütleri ve kurumlarının yaptığı toplantıda “*taş molotof ve yüzlerin kapatılması*” yasaklandı, UKH de bu kararı desteklediğini açıkladı. Ancak gençliğin bir bölümü bu kararı kabul etmedi. Kararlarını da Newroz’da Amed’de ve gençlerin başını çektiği gençlik kesimleri Cizre, Silvan, Sur, Nusaybin gibi onlarca kentte hendek açıp barikatlar kurarak silaha sarılınca öz yönetim bir zorunluluk olarak gündeme geldi. UKH, ancak bu aşamadan sonra bu hareketi destekleme kararı aldı. Zaten Murat Karayılan da o günlerde verdiği bir röportajda bunu açıkça söyledi.

Savaşın sürdüğü kentler kuşatma altına alındı, giriş çıkışlar yasaklandı. Öyle ki, Cizre'ye gitmek isteyen milletvekilleri bile kente giremediler. Tam bu günlerde, 14-15 Kasım'da DTK Genel Kurul toplantısı yapıldı. Bu toplantıda alınan kararlarda kuşatılmış kentlere dair hiçbir şey yoktu.

Oysa Türk egemenleri hiç de hafife almıyordu. Cizre'yi ele geçirmek amacıyla tankların, özel hareketçuların başında 2 general ve 10 albayla harekete geçtiler. Egemenlerin ayaklananlara karşı sınır tanımayacağı, hangi araç ve yöntemlere başvuracağı açıktı. Egemenlerin bu adımı, aslında devrimin gücünü de gösteriyordu. Kent savaşları bir devrimin zorunluluğunu ve aciliyetini de aynı şekilde herkese gösteriyordu.

Dizginsiz terör, aslında ona başvuranın korkusunu da ele verir. Seçim sonuçları ne tekelci sermayeyi ne de dinci-faşist hükümeti rahatlatmamıştı. Zira envai türlü numarayla, fırladıkla aldık dedikleri oylardan çok daha azını aldıklarını ve çok daha az desteğe sahip olduklarını en iyi onlar biliyorlardı. Üstelik artık ezici çoğunluğun seçimlere güvenmediğini, inanmadığını da çok iyi biliyorlardı. Zaten tekelci sermaye ve faşist devlet, her şeyi kaybetmeye başladıklarını bilip görmesiydi, kentlere tanklarla, toplarla, uçaklarla saldırmayı göze alamazlardı. Her şeyi yitirme korkusunun verdiği gözü karalıklı akıllarını yitirip saldırdılar. Ancak ne yitirdikleri kitleleri ne döktükleri kan ne vahşet korkularını yatıştırmadı.

2016 yılının büyük olaylarına geçmeden önce bir ara değerlendirme yapmak gerekiyor. 11 Eylül 2001'de New-York'ta daha ikiz kulelerin dumanı tüterken Leninist Parti bir açıklama yaptı. 12 Eylül tarihli bu açıklamada, bu olayın 3. Dünya savaşının başlangıcı olduğu belirtiliyordu. Bu savaşın daha öncekiler gibi sadece emperyalist ülkeler ve bloklar arasında bir paylaşım savaşı olmadığını, dünyayı egemenliği altında tutmaya çalışan tekelci sermaye ile buna isyan eden kapitalist kabuğu kırıp atmaya başlayan proletarya ve halklar arasında sürdüğünü, süreceğini de belirtmişti. Bu savaş küresel içi savaş olarak sürüyordu. Bu süreçte bütün kapitalist ülkeler, devrim dalgalarını kendi sınırlarında durdurmak ve kendi iç savaşlarını kazanabilmek perspektifiyle hareket ettiler, ediyorlar.

Emperyalist kapitalist sistemin hegemonik gücü olan ABD, kısa süre öncesine kadar bu savaşın yükünü tek başına üstlendi. Amacı hegomonik çöküşünün önüne geçmektir. Bu savaşta Türkiye'ye verilen role daha önce değinmiştik. Devrim dalgalarını kendi sınırlarında durdurmak ve bölgede etkin bir karşı devrim üssü olmaktır. Bu role uygun olarak Tunus, Libya, Ukrayna, Suriye gibi bütün bölge ülkelerine en vahşi, en gerici dinci faşist sürülerden oluşan karşı devrimci savaş birliklerini eğitip donatıp gönderdi. Bu karşı devrimci faşist sürülere siyasi ve diplomatik destek vermek, onları koruyup kollamak da

Türkiye'nin dış politikasında temel çizgisi oldu.

Bütün bölge ülkelerini kan deryasına çeviren bu faşist sürüleri yetiştirip gönderdiği için Türkiye, özellikle RTE, dünya emekçi sınıflarının, emekten ve insandan yana tüm insanlığın öfkelerini üzerine çekti, nefretini kazandı. ABD başkanlarından sonra ilk defa bir başka ülkenin, TC'nin cumhurbaşkanı Şili'den Ekvador'a kadar gittiği her yerde halkların protestosuyla karşılandı. Dünya insanlığının bu soylu öfkesi, Türkiye ve Kürdistan devrimine sunulan enternasyonal desteğin de bir kanıtıydı.

Sonra dünya dengelerinde köklü değişiklikler yaşandı. ABD kendi hegemonyasıyla birlikte sistemin çöküşünü engelleyemediği gibi bir de karşısına Rusya-Çin ittifakı çıktı. Ekonomik, politik ve askeri olarak her açıdan güçlü olan bu ittifak, ABD'yi bir çok yerde gerilettili. Bu koşullarda ABD, Ortadoğu'yu tümenden kaptırmamak için Rojava'da Kürtlerle ittifak kurdu. Türkiye ise, kendisine verilen görevi yerine getiremediği gibi, devrim dalgalarını sınırlarının dışında durdurmayı da başaramamıştır.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da yaşananlar; Cizre'nin vahşet bodrumları, kendi çocuklarının naaşını günlerce evindeki derin dondurucuda saklamak zorunda kalan aileler, Taybet ananın, günlerce sokak ortasında bekletilen cenazesi, Tahir Elçi'nin katledilmesi gibi Sur'daki vahşet; Ege sahillerine adeta bir ceset torbasına çeviren göç-göçmen sorunu; Rus uçağının düşürülmesi; Başika kampının işgali; Suruç, Ankara, Cizre, Sultanahmet meydanını kan gölüne çeviren bombalar ve daha sayamadığımız bu tür onlarca olay, gerçek anlamını ve içeriğini, yukarıdaki kısa

değerlendirmede ana hatlarıyla altını çizdiğimiz 3. Dünya savaşıyla bağı içinde değerlendirildiğinde buluyordu.

Haziran halk ayaklanmasından sonra bir dizi ayaklanma yaşayan, silahlı ayaklanmadan kent savaşlarına ve daha başka isyanlara kadar pek çok deneyim yaşayan halklar, bütün bu eylemleri koordine ederek kendilerini zafere taşıyacak hedef ve örgüt biçimlerinin ne olduğuna dair bir arayış içine girdiler. Daha ileri gitmek için bu konularda kesin bir kanaate sahip olmak istemeleri doğaldı. 7 Haziran seçimlerinden hemen sonra parlamenter yolu reddeden devrimci örgüt ve çevrelere “*silik bir gölge*” diyenlerin kendileri daha bir kaç ay içinde “*silik bir gölge*” haline gelirken, son bir kaç yılda geçilen kan deryasından ve sert iç savaştan sonra devrimci yığınlar açısından zora dayalı devrim yolu kesin bir kanaat haline geliyordu. Daha 10 Ekim akşamı yüzbinlerle sokağa dökülen Amed halkı “*Şimdi Devrim Zamanı*” pankartıyla yürüyordu. Kürt halkının parlamenter yoldan zora dayalı devrim yoluna kaymasında Kürdistan proletaryasının rolü büyüktür. Bu tarihe kadar Kürdistan politikasında Amed, Amed’de de Ofis’in küçük mülk sahipleri belirleyici olurdu. Ama kent savaşlarıyla birlikte uzun yıllardan beri yerlerinden yurtlarından edilen, geldikleri kentlerin en yoksul mahallelerinde yaşamlarını sürdürmeye çalışan mülksüzler öne çıktı. Sur, Cizre, Farqin ve diğer yerlerde Kürdistan proletaryası inisiyatif olmaya, öne çıkmaya başladı. Bu gelişme Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketini, Leninist Parti’nin belirlemelerine ve şiarlarına yakınlaştırdı. Birleşik devrim ve halkların mücadele birliği perspektifinin ardından içi

savaş kavramının kullanılmaya başlaması ve devrim zamanı çağırısı, UKH'deki bu değişimin kanıtıdır.

Ancak bunun bir de tersi var: Kürt halkının harladığı özgürlük ateşi devrimi öyle büyük bir hızla olgunlaştırdı ki, Türkiye proletaryası ve emekçileri buna ayak uydurabilecek örgütlenme düzeyinde ve mücadele araçlarına sahip olmadığı için geride kaldı, ayak uyduramadı.

2013 Haziranıyla 2014 Mart'ı arasında devasa kitle ayaklanmaları ve devrimci kitle eylemleri öne çıktı. Bu süreçte esas olan barışçıl mücadele biçimleri oldu. Bu dönemi 6-8 Ekim ayaklanması izledi; ki burada esas mücadele biçimi silahlı ayaklanmaydı. Bundan sonraki bir yıl boyunca parlamenter mücadele öne çıktı, ancak bu mücadeleye biçiminin ruhuna ve mantığına ters olarak bu dönem oldukça kanlı geçti. Hemen sonrasındaysa bir yıla yakın sürecek olan kent savaşları patladı.

Faşizm, özellikle Sur ve Cizre'de tam bir vahşet boyutuna varan kanlı katliamlar yaptı. TAK, bu politikaların uygulanmasından hemen sonra harekete geçti. Birisi Ankara'da Genel Kurmay Karargahının önünde olmak üzere iki büyük bombalı saldırı gerçekleştirdi. Hedef şaşırان ikinci saldırı da Kızılay Güven Park önündeki otobüs duraklarında 37 kişi hayatını kaybetti. Sur'da, Cizre'de yaşanan vahşet karşısında ağzını bile açmayan sözüm ona komünist yaftalı en pespaye reformistler hemen küfürnameler düzmeye başladılar, kınamalar resmi bildiriler yayınladılar. Bu kesimler "*Halk düşmanı alçaklar*" diyecek kadar alçalıp sosyal şoven yüzlerini iyice açığa vururken, bu patlamada evlatlarını ve en yakınlarını kaybedenler

“akladığınız paracıklarımızla saraylarınızda rahat oturamayacaksınız, bu devleti başınıza yıkacağız” diyerek haykırıyorlardı cenaze törenlerinde. Reformistler rezilliğin zirvesinde burjuva saflara koşarken, politikaya yeni yeni uyanan sıradan insanlar en yakınlarını toprağa verirken bile asıl suçluyu işaret ediyor, öfkelerini faşist devlete kusuyorlardı. Devrimci tutum, tank, top ateşleriyle evleri, kentleri yıkılan, bedenleri yakılıp paramparça edilen bir halkın intikam almak için aşırı tepki gösteren evlatlarına küfretmek değildir. Devrimcilik, bu kör öfkeyi örgütleyip asıl hedefe, tekelci sermayeye ve faşist devlete yöneltmektir. Bizim bu dediklerimizden bu tür kör intikam eylemlerini onayladığımız ya da hoş gördüğümüz sonucuna varılamaz. Ama bir iç savaşta, küçücük bedenleriyle henüz oyun çağındaki çocukların bile ölüme yürürken “biz öleceğiz, geride kalanlar intikamımızı alsın” derken bu kör intikam duygularının kabarmasına değil, kabarıp taşmamasına şaşmak gerekir. Ayağa kalkan Kürt halkının ve yeni yeni politik hayata uyanan Türkiyeli emekçilerin bayraklarında henüz devrimin, komünizmin yüce amaçları yazmıyordu, ama iç savaşta burjuva sınıfın vahşetiyle, tankıyla topuyla yarattığı kan deryası halk kitlelerinin saflaşmasını hızlandırıyordu. Daha bir kaç yıl öncesinde sokaklarda linç ayinleri düzenleyen, Kürtlerin parti binalarına saldıran faşist gruplar bile sokakları terkedip inlerine kaçmıştı. Böylesine büyük patlamalardan sonra sokağa çıkanların bayraklarında şimdi, reformist mızımlanmalar değil, “Hükümet İstifa” yazıyordu. Bu, birleşik devrimin gücünün ve olgunluğunun en açık kanıtıydı.

Emperyalist efendilerin Türkiye'ye baktıklarında gördükleri tablo şuydu: JÖH, PÖH gibi ordu ve polisin en seçkin birliklerinin giremediği kentler; kitle eylemlerinde, patlayan bombalara aldırmadan yüzbinlerin, milyonların katıldığı 8 Martlar, Newrozlar; öte yanda, kolluk güçlerinin en vahşi ve kan içici birliklerinin kendi aralarında sık sık patlak veren kavgaları; savunmadan çıkamayan bir ordu -ki bu NATO'nun en güçlü ikinci ordusu- ve gizlenen kayıplar... Sadece bu manzara bile emperyalist efendilerin gidişatın nereye olduğunu görmelerine yetiyordu.

Bu sırada darbe söylentileri alıp yürüdü. Yasallık ve parlamentarizm çerçevesine sıkışmış bir sınıf mücadelesi durumunda bir darbe, sermayeye üstünlük sağlayarak mücadeleyi geriletmede belki başarılı olabilirdi. Ancak bu topraklarda artık başarı şansı yoktu. Ordu zaten uzun zamandan beri bütün gücü ve olanaklarıyla işin içindeydi. En vahşi tümenleri, yeterli eğitimi bile olmayan bir avuç gencin savunduğu kentlere, mahallelere giremediği için tanklarla toplarla kentler yıkılıyor; bir tepe için yapılan çarpışmayı teğmenler, yüzbaşılar değil, generaller yönetiyordu. Bu dönemde sadece kentlerde değil, gerilla bölgelerinde de etkili eylemler gerçekleşti. Dağlara operasyona çıkarılan moral çöküntüsüyle savaşacak hali kalmamış birlikler bir-iki gün sonra kışlarına geri dönüyorlardı. Bu durumu iyi değerlendiren devrimci savaş birlikleri, tonlarca patlayıcı yükledikleri tırları, kamyonları karargah binalarının, komutanlıkların, emniyet müdürlüklerinin önüne kadar getirip ardı ardına patlattılar. Özellikle YPG ve YPJ güçlerinin silahlarıyla birlikte kentleri boşaltıp

kırlara çekilmesinden sonra gerilla, Garzan-Tendürek hatından Çukurca, Botan, Amed hattına kadar Kürdistan'ın her yerinde kolluk güçlerini tam bir kuşatma altına aldılar.

Bu koşullarda bir darbeden devrim güçleri ve devrim değil olsa olsa dinci-faşist parti ve hükümet korkardı. Darbe olasılığını söylentilerin ötesine taşıyan en önemli gelişme Rıza Zarab'ın ABD'ye kaçmasıyla ortaya saçılan hükümet ve yakın çevresinin rüşvet, kara para, yolsuzluk ilişkileri oldu. Yaz aylarıyla birlikte durumun çok daha vahim sonuçlara yol açacağını anlayan ABD ve AB, NATO'nun bu kadar önemli bir gücünü yitirmemek için RTE'yi kurban etmeyi tercih ettiler. TSK'daki çöküşü ve çözülmeyi durdurmak için Genel Kurmay Başkanı Hulusi Akar savaşın en ön cephelerine kadar gitmek zorunda kalıyordu. TSK'da bir parçalanmanın önüne geçmek için ABD zaten bu işin hazırlıklarını başlamıştı. Önce bunu parti içinde yapmayı denedi. Hem ABD hem AB bazı reformlar karşılığında Davutoğlu Ahmet Bey'i desteklemeye, öne çıkarmaya başladılar.

8 Mart ve Newroz'dan sonra 1 Mayıs da kitlelerin bombalara ölümlere rağmen, meydanları nasıl doldurduğunu gösterdi. 1 Mayıs sabahı Antep'te patlayan İŞİD bombasına ve polisin her yerde "*bomba patlayacak*" diye açıktan yaptığı tehditlere rağmen bir kaç il dışında her yerde kitleler gösterilere katıldı. O bir kaç kentte de gösterileri iptal eden tertip komiteleri nedeniyle yapılamadı. Katliam bombalarının kitleler üzerinde etkisini yitirdiği; Cizre ve Sur'dan sonra bombaların ve her türden vahşetin de kit-

lelerin devrimci atılımını engellemede hiçbir etkisi kalmamıştı.

1 Mayıs'tan kısa bir süre sonra RTE, Davutoğlu hkmetini feshetti. Devrimin gücü, zirvedeki yarılmayı açık çatışma ve dinci faşist partinin kendi içinde de tasfiyelere yol açtı. Durumun farkında olan saray ve RTE, boynunun vurulmasına kolay kolay razı olmayacağını gösterdi. ABD basını bunu *“Ankara'daki son adamımızı kaybettik”* diye duyurdu. AB ise *“uzlaşılabilecek başbakan titrine sahip son kişi”* dedi. Davutoğlu Ahmet Bey'in azledilmesi, emperyalistleri ve ordu içindeki bir grup askeri darbe yapmak için harekete geçirdi. Bu iş için bir süreden beri ordu, hükümet bürokrasisi ve yargı içinde oldukça palazlanmış olan Gülen Cemaatinden daha kullanışlı araç bulamazlardı. Hem gerilla hem de kentlerdeki bir avuç ge karşısında savaşı kaybeden generaller, yenilginin faturasının kendilerine kesileceğini, satırın boyunlarına ineceğini anlayınca 15 Temmuz'da, YAş'tan önce harekete geçtiler.

Darbeyi önceden haber alan ve ona göre tedbir alan saray, darbecilerin harekete geçmelerine engel olmadı; aksine onları, hazırlıklarını tamamlayamadan zorlayarak darbenin prematüre doğmasını sağladı. Darbeciler bu tuzağa düştü. Darbe başarısız oldu. Bu durumu *“Allahın bir Ltfu”* olarak gören RTE ve Saray fırsatı ganimet bildi: Ordu, polis ve tüm devlet kurumlarında tasfiyelere girişti, kendi konumunu gclendirmeye yöneldi. Darbeciler başarısız olsa da işbaşındaki dinci-faşist hükümet cemaatilerle birlikte kamuda çalışan, özellikle devrimci demokrat kim varsa hepsini tasfiyeye girişti. Bu tasfiyecilik halen devam ediyor.

Darbenin hikayesini de hükümetin yaptıklarını da ayrıntılı ele almayacak, şunu vurgulamakla yetineceğiz: ABD emperyalizminin hegemonyasındaki çöküş öyle bir noktaya gelmiş ve ABD öylesine güç kaybetmiş ki, NATO'ya bağlı bir ordu eliyle, daha önce defalarca yaptırdığı bir darbeyi bile başaramamış, yüzüne gözüne bulaştırmıştır.

Bu darbe girişimi, sermayenin ve dinci faşist hükümetlerinin güçsüzlüğünün olduğu kadar, devrimin de gücünün kanıtıydı. Gerilla ve devrim karşısında yenilen ordusuyla, polisiyle faşist devlet makinesi ortadan ikiye bölünmüştür. Asker ve polis birbirlerine silah çekmiş, tankları, helikopterleri, uçaklarıyla birbirlerine karşı savaşmışlardır. Bu çatışma, yargı ve bürokrasinin bütün birimlerinde de açıktan yaşanmıştır. Burjuva güçlerin bölünmesi ve birbirleriyle savaşı, onları iyice güçten düşürüp zayıflatırken, devrim güçleri bunu değerlendiremedi. Bunun en başta gelen nedeni, öncülük iddiasındaki küçük burjuva parti ve örgütlerin iktidar perspektifinden yoksunluğuydu. Bununla beraber burjuva sınıfın bile artık önem vermediği parlamentoya ve parlamenter yola ahmakça bağlılıkları da önemli bir etkendi. Düşman birbirinin gırtlığına sarılıp birbirini nefessiz bırakmışken, işlerini bitirmek yerine bir kenara çekilip “tarafsız” kalmayı; birinin diğerini alt etmesini beklediler.

2016 yılını, özellikle darbe sonrasını devletin, tek elci sermaye egemenliğinin ne kadar güçsüz düştüğünü daha iyi görebilmek için biraz daha uzun ve ayrıntılı ele almakta yarar var.

UKH iktidarı ele geçirme hedefiyle hareket etmese de gerilla geniş bir alanda manevra yapmaya başlamıştı. Kürdistan'da aynı anda bir çok karakola, ilçe merkezine, karargaha yönelik baskınlar gerçekleştirirken, Karadeniz'de Trabzon'dan Artvin'e dek geniş bir alanda hareket edebilirken; Amanos'lardan sonra Antalya'da da eylem yapmaya başlamıştı. Ağustos sonunda, Şavşat'ta Kılıçdaroğ lu'nun konvoyuna ateş açtı. Devlet yetkilileri de Kılıçdaroğ lu da bunun suikast girişimi olduğunu ilan etti. Ancak gerilla Kılıçdaroğ lu'ndan haberleri olmadığını, askeri konvoyu taciz ateşi açtıklarını açıkladı.

Başarısız darbe girişiminden sonra Türk tek elci sermayesi ve gözünü karartan dinci-faşist hükümetin başı RTE "büyümezsek küçülürüz" diyerek gözünü Suriye topraklarına dikti. Ve Ağustos'ta Cerablus'a saldırdılar. IŞID çeteleri sessizce çekilerek kenti TC'ye teslim ettiler. TC bu hamleyle generallerin önemli bir kısmını tutuklanmış, ortadan ikiye ayrılıp birbirine silah çekmiş, emir-komuta zinciri kırılmış TSK'yı yeniden ayağa kaldırmak istiyordu. Ayrıca içerdeki mücadeleyi, zayıflatmak amacıyla dikkatleri bir dış savaşa çekip şovenizmi hortlatmak da başat he-

deflerinden biriydi. Cerablus'taki dinci-faşist çetelerin neredeyse hiç çatışmadan kendi teslim etmelerini sanki büyük bir zafer gibi abartarak gösteren TSK burada durmadı, Membiç'e doğru ilerlemeye başladı. Bu sefer karşısında IŞID değil, YPG vardı; kıran kırana bir savaş başladı. ABD hemen devreye girdi. TC-YPG çatışması için "bu kabul edilemez" diyerek iki tarafı da eski mevzilerine çekilmeye çağırıyordu. YPG-PYD açıktan bir taraf düzeyine gelmişti. RTE, IŞID'ı yenerek dünyanın sempatisini kazanan YPG'yi vurmakla hem IŞID'le işbirliğini açığa vurdu hem de dünya halklarının kendisine olan öfkesini tam anlamıyla nefrete dönüştürdü. ABD iki taraf arasındaki çatışmayı durdurmak için Sacır çayını sınır olarak belirleyip araya tampon olarak ABD askerlerini yerleştirdi.

Darbe girişimi sonrası "Yenikapı Ruhu" diye bir araya gelen burjuva partilerin ittifakı kısa sürdü. Eylül başında CHP yeniden "kaçak saray" demeye başladı. Hükümet de kendi içinde tasfiyelere girişti. Dolmabahçe'deki mutabakat fotoğrafında yer alan son bakan Efkân Ala görevden azledildi. OHAL ilan eden RTE, KHK'larda onbinlerce kamu personelinin işine son verdi. HDP-DTK ise 5 Eylül'den başlayarak Öcalan'ın tecridine karşı açlık grevleri başlattı. Her ne kadar TSK Cerablus işgaliyle moral toplamaya çalışsa da gerilla karşısında perişanlığı sürüyordu. Çukurca, Tendürek, Şemdinli hattında eylemlerini yoğunlaştıran gerilla, Dersim'de Garzan'da da olan hakimiyetini ele geçirmişti. Bu süreçte savaş kabiliyetini iyice geliştiren YPS polis zırhlılarını imha etmeye başladı. Hem içerde hem de dışarda savaş cephesi genişleyince, TC, savaştacak

asker bulamaz oldu. Çözümü korucuları asker yapmakta aramaya başladı. Ordu içinde disiplinsizlik almış yürümüştü. Karabükte birbirlerine bıçak çekip silahlarla kavga eden askerleri komutanlar bile ayıramadı. Bu kavgada ondan fazla yaralı olduğu açıklandı. İşte o çok güçlü NATO ordusunun hal-i pür melali bu meyandaydı.

Rojava'daki işgal nedeniyle yeni bir silahlı ayaklanmadan korkan hükümet polisten sürekli alarm halinde olmasını istedi. Ama buna rağmen polis ne ilçelerde ne de şehirlerde kontrol sağlayamıyor, darbe üstüne darbe yiyordu. Gerilla her yerde etkili olmaya başlamıştı: Ağustos onu ile Eylül ayının ilk haftasında 2 adet skorsky helikopter düşürüldü, Cizre ve Silopi'de vurulan polis noktalarında 15'ten fazla özel harekatçı polis öldü. Bu eylemler kent savaşlarında katledilenlerin intikamı için yapıldı diyerek duyuruldu. Hükümet OHAL'e rağmen hiçbir yerde kontrolü sağlayamıyordu.

Açlık grevleri daha fazla ilerlemeden hükümet geri adım attı. 11-12 Eylül'de aileler ve avukatlar İmralı'ya gidip geldiler. 27 Eylül'de de zindanlar dahil bütün açlık grevi eylemleri sonlandırıldı. Ama aynı günlerde F-16'lar Kandil'i bombaladı; BDP'li belediyelerin 28'ine kayyum atayarak el koydu; 10 binin üzerinde eğitim emekçisi KHK ile işten atıldı. Bunlara cevap Van-Beşyol'da gerillanın vurduğu ağır darbeydi. Ama sadece burada da değil, Tendürek, Çukurca, Gorsan, Botan, Amed ve bütün alanlarda savaş hiç hız kesmedi ve her gün ya bir karakol basılıyordu ya da patlayıcı yüklü araçlarla bir emniyet müdürlüğü binası harabeye çevriliyordu. D. Kalkan, gerilla

savaşının zirvesinde olduklarını, devlet güçlerinin tam bir çöküş yaşadığını söylüyordu. Öcalan ise *“Bu savaşın kazananı olmayacak. Devlet iki adam göndersin, bu sorunu altı ayda çözeriz. Bizim projelerimiz hazır.”* diyerek, çözüm masasını işaret ediyordu.

Savaşın düzeyinin anlaşılması amacıyla Eylül’de yaşanan çatışmalardan bir kaç örnek vermek yeterli olacaktır. Çukurca’da bir tepeyi ele geçirmek için TSK 2 kumanda tugayı ve 3 tabur JÖH’le saldırıyor; bir tepe için generaler sahneye çıkıyordu. Genel Kurmay Tendürek’teki bir çatışmada 10 askerin öldüğünü açıkladı, ama HPG aynı çatışmada 30 askerin öldüğünü söylüyordu. Gerilla, Hakkarî’den Tendürek’e her yerde savunmada değil, saldıran durumunda. Kuşatmaya aldığı askeri birliklere destek gelmesini engellemek amacıyla helikopter pistlerini havan toplarıyla dövüyor; şehirlerarası yolları tutuyordu. Devletin tek yapabildiği havadan bombalamaktı. Kentlerde durum farklı değildi, hemen her gün emniyet müdürlüklerine yönelik saldırılar yaşanıyor.

15 Temmuz’dan sonra bütün devlet kurumları gibi ordu da parçalanmıştı. Savaş deneyimine sahip pek çok subay bir kaç ayda ya tutuklandı ya da açığa alındı. Bu süreci bir ölüm-kalım süreci olarak gören dinci-faşist parti ve hükümet oldukça saldırgan davranırken, bunu yaratacağı sonuçlardan da ölümüne korkuyordu. İçerdeki savaşa dair yukarıdaki pasaj bir fikir vermiştir. Rojava’da ise durumları daha da vahimdi. Rusya açık açık Türkiye’ye *“Güney’e inme”* diyerek Afrin’den aşağı inmesine izin vermedi. ABD, *“Membîç ve Tel Abyad’a dokunma”* dedi. TC’nin buna

rağmen girişimleri sürünce, sahaya ABD askerlerini kaydırıp açıktan tehdit etti: “İstikrarsız bir yerde bulunan askeri varlıklarımızı taşıyıp, NATO’dan çıkardım”. Almanya’da Der-Sptegel, “iç savaş ve felakete sürüklenen Türkiye” özel sayısıyla Avrupa’nın yaklaşımını özetledi.

Darbe girişimi sonrasının anlaşılması açısından daha ayrıntılı ele aldığımız bu iki ay Ekim-Kasım ayının da bir anlatımı gibiydi. TC. “PKK’ye büyük darbe” diye şov yaparken gerilla 4 Ekim’de Lice’deki askeri üsse saldırdı; roketlerle vurulan daha çok sayıda asker hayatını kaybetti. Uçak savaş bataryaları, tank füzeleri ve Katyuşa kullanmaya başlayan gerillanın Gare’de bir F-16 düşürdüğü öne sürüldü. Kış gelmesine rağmen gerilla her yerde savaşmış, alan tutmayı sürdürürken TSK ancak uzaktan top atışları ve uçarlarla vurabiliyordu. Ne zaman askerle gerilla teması olsa, asker kısa zamanda alandan çekiliyordu. Ekim ayında gerilla, TSK’nın çok güvenli dediği Şemdinli’deki Durak karayolunu havaya uçurdu. TSK’nın yüzlerce kayıp verdiği eylem sonrasında o çok güvenli karakoldan geriye hiçbir şey kalmadı. Patlayıcı yüklü araçlarla yapılan bu tür saldırılarla Amed, Van, Hakkari bölgelerinde 6’dan fazla askeri karargah binası ve emniyet müdürlüğü binası da havaya uçurulup bir daha kullanılamaz hale getirildi. Ekim sonunda Genç ilçesini basan gerilla, kışla ve emniyet binalarına saldırdı. TSK, uçalar, obüslerle dağları bombalama dışındı bir şey yapamadı. Dersim ve Antalya’da emniyet binalarına saldıran gerilla, çatışarak geri çekilirken, Amanos’larda da gerilla saldırıları gündemdediydi. Velhasıl artık asker ve polis için ne karakol binaları,

ne emniyet müdürlükleri ne kışlalar hiçbir yer güvenli de-
ğildi.

10 Ekim katliamının yıl dönümünde Amed, İstanbul, İzmir ve Ankara başka olmak üzere pek çok kentte kitleler sokaklardaydı. Ankara Garı'nın önünde anma yapmak isteyen kitleye saldıran polis tüm vahşetini sergileyerek terör estirdi. Taşra kentlerinde Zonguldak'tan Elazığ'a kadar her yerde, yurtlarda kalan bütün öğrenciler, özellikle liseliler eylemde. KHK'larla öğretmenleri görevden alınan, dayatılan dinci-gerici eğitimi reddeden vb. nedenlerle mücadeleye yeni yeni atılan geniş bir kesim vardı ve bütün baskılara rağmen eylem alanlarını terk etmiyorlardı. Özellikle Alevi kesimlerde huzursuzluk artmış, tam patlama havası doğmaya başlamıştı. Türküleri yağmalanan, susturulan, mahalleleri polis ablukasına alınan, terör estirilen Aleviler daha önce "*cemevleri ibadethane olsun*" derken, artık bu yetmez diyerek politik tutum almaya başladılar. Darbe öncesinden başlayan sonrasında daha da artan silahlanma eğilimi Alevileri sarmaya başlamıştı. İşçi saflarında ise darbe mağduru işçilerin eylemleri öne çıktı. Antep ve İzmir gibi işçi kentlerinde büyük eylemler yapıldı. Üniversitelerde, görevden alınan akademisyenler için sık sık eylemler yapıldı. Yüzbinlerce emekçi her yerde eylemlerini sürdürürken küçük burjuva hareket kitlelerin sokakları terk ettiğinden, eylemsizlikten dem vuruyordu. Oysa gerçek durum hiç de öyle değildi, olsa olsa eylemlerin dağınıklığı öne sürülebilirdi, zira bu eylemler merkezi bir karakter kazanamamıştı. Hemen belirtelim, proletarya inisiyatifi ele alıp hareketin başına geçmediği sürece bu

dağınıklıklar sürüp gidecektir. Devam edelim. İşçi sınıfının eylemleri şu ya da bu nedenle şurada burada kesintisiz olarak devam ediyordu. Bunun üzerine hükümetin kıdem tazminatı fonu girişimleri gelince, uzun süreden beri bu konuda var olan huzursuzluk da yer yer eylemlere doğru bir tırmanış gösterdi.

Olayların, eylemlerin böylesine yoğun yaşandığı bu dönümlerde uzlaşmacı küçük burjuva hareket 10 Ekim'e kitlelerin eylem alanlarını terk ettiği dönemin başlangıcı dedi. Evet, 10 Ekim'deki manzara korkunçtu. Kan gölüne dönmüş meydana yatanların paramparça olmuş bedenleri, kopmuş kollar, bacaklar... Ama bu korkunç manzaraya ve bombalara karşın "*eylem alanlarını terk ettiği*" öne sürülen kitleler aynı akşam, daha patlayan bombaların barut kokusu bile dağılmadan pek çok kentte yüzbinler olup sokaklara meydanlara aktılar. 11 Ekim'de yani bir gün sonra, hiçbir çağrı olmadan büyük bir öfkeyle dolu kitleler Sıhhiye'de toplanıp Kızılay'a yürüdüler; hem de polis barikatlarını yara yara. Peki, küçük burjuva hareket ne yaptı? Ölülerimizin arkasından milyonları bir araya toplayıp güçlü bir anti-faşist gösteri yapmak için toplu cenaze töreni düzenlenmesini reddedip, her birini kendi memleketine, köyüne gönderdi. Kitlelerin milyonlarla bir araya gelmesini böylelikle engelleyenler sonra dönüp hiç utanıp sıkılmadan "*kitleler sokakları terk etti*" dediler. Ama aslında sokakları terk eden kitleler değil, uzlaşmacı küçük burjuva hareketin kendisiydi.

Katliamdan bir yıl sonra nesnel durum şöyleydi: Proletarya ve halklar, devrimci kitleler, çatışmaların artık

tayin edici bir aşamaya doğru ilerlediğini anlamaya başlamışlardı. Tekelci sermaye bütün toplumu elinden kaçırmıştı, ne egemen olabiliyor ne de yönetebiliyordu. Ancak devrimde henüz sermayeyi yere serememişti. Gerilla Kürdistan'da olan hakimiyetini kentlerin sınırlarına kadar genişlettiği halde UKH, iktidarı ele geçirmek için son darbeyi indirmek yerine müzakere masasını işaret ediyordu. Bu, Kürdistan'da kitle hareketinin önündeki en büyük engeldi. Kitleler müzakere denen şeyin ne olduğunu yaşayarak öğrenmişlerdi. Türkiye cephesindeyse kitlelerin sokakları terk ettiğini söylemek abesle iştigal etmektir. Evet, kitle hareketinde bir yıl öncekine kıyasla bir gerileme vardı. Ama bu, uzlaşmacı hareketin dediğinin tam tersine, uzlaşmacılığın, parlamenter yolun, ara yolculuğun iflasından ileri gelen metameli bir sessizlikti. Zira kerameti kendinden meçhul sözüm ona öncülerin parlamentoyu, uzlaşmayı işarete den çağrılarına ve bunu amaçlayan eylemlere kitlelerin ne inancı ne de ilgisi kalmamıştı.

Daha iki yıl önce tek bir çağrıyla 6-8 Ekim destanını yazan milyonları sokağa dökenler, şimdi eşbaşkanların tutuklanması ve Amed belediyesine kayyum yoluyla el konulmasına karşı yaptıkları çağrılara yanıt alamadıysa eğer, kitleleri değil, kendilerini sorgulamalıdır. Kışanak ve Anlı'nın gözaltına alınmasına karşı bütün belediye çalışanları eyleme başladı: Otobüsler garajda kaldı, çöpler toplanamadı, pek çok mahallede kepenkler de kapalı kaldı. Yer yer molo-tofların da kullanıldığı gösterilerde polisle göğüs göğüse çatışmalar yaşandı. Amed proletaryası ilk genel grev deneyimini yaşadı.

Kasım başında ise HDP eşbaşkanları S. Demirtaş ve F. Yüksekdağ tutuklanıp F tipi zindanlara kapatıldılar. Aynı günlerde polis birçok yerde HDP binalarını bastı, arama yaptı. Cumhuriyet gazetesi basılıp arandı. Dinci-faşist partinin HDP ve tüm halk güçlerine yönelik kriminalize etme ve terör estirme girişimleri ABD ve AB'nin tepkisini çekti. Emperyalistler halk güçlerini düşündüğü için değil, ama yapılanların proletarya ve halkları ayağa kaldırmasından korktukları için tepki gösterdiler. ABD artık kulislerle falan değil, açıktan NATO'dan çıkarmayı tartıştırırken AB de müzakereleri durdurmayı ve ekonomik blokajı tartıştırmaya başladı.

İçeride bunlar yaşanırken Suriye'de SDG, Rakka'ya doğru saldırıya geçti. Türkiye bu operasyondan tamamen dışlanmıştı. Türkiye buna karşı El Bab'a doğru bir hamle yaptı, harekete geçen Türk tanklarını Esad ve Rusya'nın füzeleri durdurdu. Membiç konusunu görüşmek üzere Türki-

ye'ye gelen ABD heyeti, Türk Genel Kurmay Karargahına bir ABD subayı yerleştirdi. Türkiye bu sefer Irak sınırına asker yığıp Basika kampına gideceğini söyledi. Dinci-faşist hükümet, oyuncağı elinden alınmış şımarık çocuk gibi sağa sola saldırıp duruyordu. Ama Türkiye'nin güçsüzlüğünün farkında olan Irak hükümeti bile böyle bir şey olursa açıktan vururuz diye tehdit etti. Bununla da yetinmedi "*Öcalan'ın serbest bırakılması gerektiğini*" dile getirdi. "*Büyüme*" amacıyla hareket eden tekelci sermaye ve saray, hem içerde hem dışarda tam bir kuşatmaya alınmıştı.

İç işleri bakanı S. Soylu "*PKK'ye bir sürprizimiz olacak*" dedi. Ama olmadı, ava gideni avladılar. Kasım ortalarında gerilla kılığında PKK kampına sızmaya çalışan özel bir TSK birliği anında farkedildi. Birliğin büyük kısmı imha edildi. Hükümet düştüğü acınası konumdan sıyrılmak için, RTE'ye suikast yalanına sığındı. Hemen ardından da Van, Mardin, Siirt, Dersim belediyelerine kayyum atayarak belediyelere el koydu. Buna tepki gösteren halka karşı tomalar ve gazlar kullanıldı. Gençler molotoflarla tomalara, zırhlı araçlara polise saldırdı; çok sert çatışmalar yaşandı. KHK'lar, gazete, dergi, dernek kapatmak için kullanıldı; onbinlerce kamu emekçisi daha işten atıldı. HDP milletvekilleri ardı ardına tutuklanırken, Kürdistan'da cep telefonları ve internet bloke edildi. Dinci-faşist iktidar, sonuna kadar gideceğini söyleyerek saldırılarını yoğunlaştırdı.

Avrupa parlamentosu ilişkileri dondurma kararıyla tavır alırken, Avrupa Adalet Divanı PKK'yi terör örgütleri listesinden çıkarmayı tartışmaya açtı. Özellikle IŞİD'e karşı savaşta daha en başından beri gösterdikleri kahramanlıklar

bütün dünyada olduğu gibi Avrupa’da da hayranlık uyandırmış, halkların sempatisini ve desteğini kazanmalarını sağlamıştı. Bu kahramanlara saldıran Türkiye ve özellikle dinci-faşist iktidarın başı RTE ise halkların nefretini kazandı. Bunun baskısı altında İsveç hükümeti kararıyla Türkiye’de üretilen zırhlı araçlarda kullanılan mühimmatı üreten Hechler şirketi ambargo kararı aldı.

İçeride savaş hız kesmeden sürüyordu. Adana valilik binası önünde 24 Kasım’da bomba yüklü bir araç patlatıldı. Çok sayıda ölü ve yaralı vardı. Gerilla Cudi eteklerinde operasyona çıkan askeri birliklere saldırdı. Savaş artık tepelerde değil, ana yollarda. Hareket halindeki birlikleri kuşatan gerilla bütün gün çatışmaları sürdürdü. TSK’nın tepelere kurduğu karakollar ve gözlem noktaları gerilla tarafından birer birer düşürülmeye başladı. Şemdinli’deki gerilla saldırılarında imha edilen mevzilerde çok sayıda ölü ve yaralı olduğu söylendi.

Daha önce yıllara sığan olaylar artık bir ayda yaşanıyordu. Bu kadar yoğun olaylarla dolu Kasım’dan sonra Aralık daha da hızlı başladı. Beşiktaş’ta çevik kuvvet arabalarının ortasında büyük bir patlama gerçekleşti. 10 Ekim’in intikamı diye TAK’ın üstlendiği bu eylem, İstanbul polisinin en ağır kayıp verdiği eylemdi: 40 polis ölümlerine 100’den fazla da yaralıları vardı. Dinci-faşist iktidar intikam çığlıklarıyla HDP’ye saldırdı. 300’den fazla gözaltı, parti binaları ve ev baskınları.... F-16’lar Zap’ı yoğun bombardımana tutarken, Diyarbakır’da havalanan bir F-16 düştü. TSK “*teknik arıza*” yalanına sığınırken HPG, “*biz düşürdük*” açıklaması yaptı.

Beşiktaş Beleştepe'den günlerce yayın yapan tekeli faşist basın, 10-15 kişilik grupları bile, polisi destekleyen büyük kalabalıklar diye gösteriyordu. Ama burada asıl tuhaf olan, DİSK'lilerin hiç utanıp sıkılmadın, “*ya Allah, bismillah*” diye çığlıklar atan faşistlerle birlikte o tepede görüntü vermeleiydi. Taşrada, küçük kentlerde polise destek gösterileri adıyla faşistler sokağa çıkarılırken, İstanbul'da sokağa çıkanların sayısı bir kaç bini bile geçmiyordu.

Bu topraklarda iç savaş her zaman dalgalı bir seyir izledi. Büyük kitlelerin geri çekildiği dönemlerde bombaların ve silahlıların öne çıkması bu savaşın doğası gereğidir. Bir iç savaşta olaylar hiç bir zaman, yüce duygularla dolu yüreklerin arzuladığı biçimde düzenli yürümez. Büyük patlamalar ve dökülen kanın gösterdiği somut olgu; i savaşta ara yollarla, geçici çözümlerle bir yere varılamayacağıdır. İç savaşın sertleşip yaygınlaşması devrimin önünde bir tek yol bırakmıştır: emekçilerin, ezilenlerin sonuna kadar gitmesi, proletaryanın hegemonyası altında toplanarak burjuvazinin sınıf egemenliğine ve burjuva topluma son verip proletarya ve halkların iktidarını kurmak.

Aralık ayının bir diğer büyük olayı, Rusya büyükelçisi Koralov'a düzenlenen suikast oldu. Ankara'da, yüzlerce insanın davetli olduğu bir etkinlikte, devlet görevlilerinin ortasında, mikrofonda bir konuşma yaparken, Büyükelçi Koralov, görevi başındaki bir polis tarafından öldürüldü. Hemen, oracıkta, Koralov'u vuran polis de diğer polisler tarafından öldürüldü. Suikastçı polisin şeceresi hemen ortaya dökülüp, yemin billah FETÖ'cü olduğu söylendi. Ama bu suikast herkese, 1914'deki 1. Emperyalist paylaşım savaşını baş-

latan Arşidük Ferdinand suikastını anımsattı. Ancak yüzyıl öncesiyle bazı benzerlikler olsa da, büyük ve köklü farklılıklar da var. Bu savaş emperyalistler arasındaki bir paylaşım savaşıydı. Bugün yaşanan 3. Dünya savaşının ya da aynı anlama gelmek üzere küresel iç savaşın iki temel nedeni var. ilki, emperyalist kapitalist sistemin içine sürüklendiği sıçramalı çöküş süreci, ki bu aynı zamanda, sistemin hegemonik gücü olan ABD'nin de çöküş sürecidir.

İşte merkezde yaşanan bu çöküşle birlikte bütün dünya, birbirine karşıt güçlerin etkisi altına girmiştir. Diğer temel neden ise bu çöküş süreciyle bağlantılı olarak proletaryanın küresel ölçekte yükselen devrimci mücadelesidir. Her bir ülkede proletaryanın yükselişe geçen mücadelesine bağlı olarak gelişen iç savaşlar devrimleri güncel hale getirirken; aynı zamanda dünyadaki gelişmeleri etkileyen karşıt güçlerin, başkalarının omuzları üzerinden birbirine ateş ettiği küresel iç savaşın da, 3. dünya savaşının da birer parçası durumuna gelmiştir. İşte Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durum tam da bu bütünlük içinde anlamını buluyor, anlaşılır oluyordu. En sert çatışmalarla süren amansız bir iç savaşta moralleri sıfıra inmiş, tel tel dökülen faşist kurumlar ve mekanizmalar; kendi aralarındaki ölümüne kavgaların çözüp iyice güçten düşürdüğü kurumsal işleyişle faşist devlet ve baktığı her yerde sadece düşman gören bir hükümet ve bu hükümetin iç politikası; Uluslar arası ilişkilerde egemen olan diplomasının o kan donduran soğuk nezaketiyle süslenmiş her gülümsemeyi dostluk sanan dış politika.... İşte 2017'ye girerken Türkiye'nin hali buydu.

Aylar öncesinden ilan edilen referandum hazırlıklarıyla tartışmalarıyla yeni bir yıl geldi. Herkes yeni yıl eğlencesindeyken Reina'ya bir İŞİD saldırısı yapıldı. 39 insanın yaşamını yitirdiği bu saldırıda bir o kadarı da yaralandı. Bu saldırı kapitalizmin temel dayanağı olan orta sınıfların düzen beğçilerini vurmıştu. Bu toplumsal katman, Haziran Halk ayaklanmasının geri çekilmesinde de baş rolü oynamıştı. Paraları ve kredi kartları sayesinde bu kesim geri çekildikten sonra da yeniden eski yaşamlarına dönüp, normal olarak sürdürdüler. Şimdi dinci-faşist baskı mekanizması bu kesimin yaşam alanlarında işbaşındaydı. Reina gibi eğlence mekanlarının yanı sıra parklarda, metrobüste, minibüste de dinci-gerici faşist baskı, bombalar, silahlar tekmeler, yumruklar, küfürler ve tacizler biçiminde karşılarına dikilmiş, yaşam biçimlerini tehdit etmeye başlamıştı.

Burjuvaziyle proletarya arasında yer alan bu kesim, toplumdaki uzlaşmaz karşıtlıkları törpüleyip yumuşatarak uzlaşmacılığın ekonomik zeminini oluşturur. Ancak devrimin gelişimi ve sınıflar mücadelesinin sertliği karşısında uzlaşmanın, ara yollar bulmanın koşulları ortadan kalktıkça, söyleyecek sözü kalmayan bu kesimlerde toplumdaki iki karşıt kutuptan birinin saflarında yer almaya başlarlar. Bombalar, silahlar, tekme, yumruk, taciz ve küfürler işte bu süreci hızlandıran bir araç olarak devredeydi.

Gündeme gelen referandumun sermaye açısından anlamı, tel tel dökülüp dağılmaya başlayan burjuva toplumun

temel taşlarını yerine oturtma çabasıydı. Din, ahlak, hukuk, aile gibi burjuva toplumu ayakta tutan ne varsa birer birer dağılırken, proletarya ve halkların bu koşulları değerlendirerek, ayaklanması gerekir. Oysa küçük burjuva ittifak partisi, olası bir ayaklanmanın önüne geçmek, kitleleri oyalamak için düzenlendiği açık olan bu referandumda, burjuvaziye gönüllü olarak yaşam desteği verdi.

OHAL koşullarında seçim-referandum olur mu tartışmaları yapılırken, aslında Kürdistan'da OHAL'i çok aşan bir baskı ortamı vardı. Miting, toplantı, gösteri gibi propaganda çalışmalarının keyfe keder yasaklandığı bu koşullarda HDP, halkı sandığa çağırırdı. Kentlerin aylarca ablukaya alındığı, sert çatışmaların yaşandığı, yüzlerce insanın yaşamını yitirdiği bu ortamda Kürt halkı "*bundan daha kötü ne olabilir ki?*" derken HDP'nin halkı "*Hayır*" oyu kullanmaya ikna etmezden önce sandığa ikna etme çabası göstermesi gerekti.

Sandığın ortaya konulacağı tarih belliydi, ancak o gün gelene kadar neler olacağı hiç belli değildi. İçerde sert geçen iç savaş ve Suriye'de boğazlarına kadar gömüldükleri bataklık nedeniyle sözler yerini çoktan süngüye bırakmıştı. Nerde, ne zaman patlayacağı bilinmeyen bombalar gündemin başına geçmişti. "*Hayır*" kampanyası yürütenlerin üzerine mafya artığı serseri, lümpen, faşist çeteler salındı. Bu ortamda devrimle karşı devrim arasındaki çatışma tırmanıyordu. Dinci-faşist iktidar her şeyi varlık-yokluk sorunu olarak ele alıyor; kendi politik hattı dışında hareket eden herkesi hatta burjuva muhalefeti bile açık terörist yöntemlerle bastırmaya çalışıyordu.

Bunalım her alanda derinleşerek hükümünü sürdürürken, bütün emekçi kesimleri de eyleme zorluyordu. Metal işçileri OHAL'de hükümetin yasak kararını da tanımayarak greve çıktılar. Grev başladığı gün metal patronların toplu sözleşmeyi imzaladılar. Grevin bu kadar hızlı bitmesi, burjuva sınıfın güçsüzlüğünden ve kendilerine olan güvenlerini yitirmelerinden ileri geliyordu. Bütün baskılara ve devlet terörüne rağmen burjuvazi korkuyordu. Sınıflar mücadelesinin sertliği sermayenin kendi iç birliğini parçalamaya başlamıştı. Metal işverenleri, ortak örgütleri MESS'i dinlemeden TİS'i imzaladılar. Çünkü bir kaç günlüğüne bile olsa üretimin durması pazar yitirmelerine neden oluyor; yüksek faizler ve sıcak para nedeniyle borçları katlanarak büyüyordu. Bu koşullarda bir greve tahammülleri yoktu.

Dinci-faşist partinin dünya konjonktüründen de yararlanarak 2000'lerin başında yakaladığı ekonomik büyüme, internet, inşaat, Çin'den gelen ucuz tüketim malları ve neredeyse zorla dağıtılan kredi kartları, işçi sınıfı ve emekçileri etkiledi. Teknolojik malların ucuzlaması, bollaşması, ucuz uçak yolculuğu ve ucuz tatil; AB fonları ve Dünya piyasalarına erişim kolaylığı da orta sınıfları etkiledi. Çiftçileri etkileyense endüstriyel tarımın ilk yıllarda bol ürün ve hiçbir şey etmeden aldıkları destek fonlarıydı.

Elbette bu gidiş uzun sürmezdi, sürmedi. Özellikle tütün ve şeker pancarı üretimi bitti. Bu alandaki üreticiler birçok yerde maden işçisi olarak kömür madenlerine indi. Maden şirketleri ise iktidar partisine dayanarak karına kar katarken örgütsüz maden işçilerini adeta köle gibi çalıştı-

rıyorlardı. İşçi sınıfı saflarına yeni yeni katılan bu kesim, topraklarını elinden çıkarmadığı ve yeniden işleme umudunu kaybetmediğinden, işçileştiğinin farkında bile değildi. İşte bu tarihe dek AKP'ye bu kesimlerden bolca oy akmıştı. Ancak artık denizin suyu bitmeye, işler değişmeye başlamıştı. Kredi kartları, faizler insanların gırtlığına yapışıp onları tek nefes etmeye başlayınca tüketim kısıldı; emlak balonunun şişmesi ev kiralarını katladı; köprüler tam Deli Dumrul hikayesine döndü; ucuz tüketim malları, ÖTV-KDV gibi dolaylı vergiler ve ücret düşüşüyle birlikte giderek erişilmez olurken, internet ve sosyal medya bir yandan polisin kontrol ve takip aracına dönüşürken, bir yandan da sansürle birlikte ikili kısılcaca alındı: herkese üniversite diyerek her kente açılan üniversiteler ilk anda emekçilere, çocukları için iyi bir gelecek ve sınıf atlama hayali sattıysa da kısa sürede bu okulların hiçbir işe yaramadığı, ancak kalifiye kaldırım mühendisi yetiştirdiği anlaşıldı. İşçi sınıfı saflarına itilen toprak sahibi çiftçiler de sınıf bilinci ve sınıf mücadelesiyle tanışmaya başladılar. Yani artık dinci-faşist partinin oylarında ciddi bir düşme eğilimi görülüyordu.

Neredeyse 15 günde bir rutine bağlanan KHK'larla memurlar, işçiler ve akademisyenler açığa alınıp işten atılıyorlardı. İşten atılanlar arasında İ. Kadioğlu gibi kariyerinin zirvesindeki profesörlerden orkestra şeflerine müzisyenlere, tiyatroculara kadar her kesimden insan vardı. Özellikle Ankara SBF'de 70'li yaşlardaki profesörlerin coplanması, akademinin simgesi cübbelerin üzerinde polisin postallarıyla tepinmesi, normalde geniş kesimlerin

tepkisini çekerdi. Ama şimdi devlet bürokrasisi ve akademi camiasındaki tasfiyelere, giderek sıradanlaşan açık terörist yöntemler eşlik ediyordu.

Bunca baskı ve terör yetmemiş olacak ki, dinci-faşist parti Esenyurt'ta törenle belediye zabıtalarna MP-5 dağıtıp silahlandırdı. Dinci faşistler, 15 Temmuz darbe bahanesiyle esnafın bir bölümünü kamplara alıp silahlı eğitimden geçirdi, adeta paramiliter silahlı çeteler örgütleniyordu. Ve nihayet üst düzey bir AKP'li Ankara'da dilinin altındaki baklayı çıkardı: *“Referandumda Hayır çıkarsa iç savaşa hazır olun.”*

Bir kez daha tarih hükmünü yürütüyordu: Halkların hayati sorunları ancak zor yoluyla, silahla, iç savaşla çözülebilir. Bizim uzlaşmacı sosyalistlerimiz tarihsel materyalizmin bu yarasını kabul etmese, görmezden gelse bile dinci-faşist parti ve tekelci sermaye buna uygun davranıyordu.

Ve 8 Mart'ta kadınlar yine her yerde sokaklara çıktılar. İstiklal caddesi yüzbinlerce kadının öfkeli haykırılarıyla çınladı. Bunu Newroz tamamladı; Kürt kadınları 8 Mart'ta yoğun bir katılım sağlamasalar da milyonlarca kitle Newroz meydanlarını doldurdu. Birkaç yıl önceki Newroz törenlerine katılan kitlelerle kıyaslandığında bir düşüş görülse bile, bu Newroz'da öne çıkan gençliğin öfkesi ve kararlılığı oldu. Amed'de Newroz konuşması yapan Ahmet Türk kürsüden *“müzakere”*, *“barış”* dedikçe gençlerin protestoları ve öfkeli sloganlarıyla karşılandı. Bu Newroz'da asıl dikkat çekici olan, halkın insiyatifi ele almaya başlamasıydı. Kürt halkının yasal-açık politika yürüten binlerce

kadrosu tutuklanıp zindanlara kapatıldığı halde yine meydanları doldurmaya devam ediyorlardı. Bir süredir meydanlarda patlayan bombalardan sonra geri çekilen kitleler, meydanları yeniden ele geçirmeye başlıyorlardı.

Bu gelişme, gerillaya da moral verdi. Newroz sonrası başlayan gerilla hareketliliği sert çatışmalara vardı. Çukurova'da günlerce süren çatışmalardan sonra gerilla kımışta tepesini ele geçirdi, geçiş yollarını kontrol altına aldı. Bu çatışmalarda 3 skorsky ve 1 Kobra helikopteri vuruldu. Mayıs-Haziran aylarında yaşanan sert çatışmalardan sonra gerilla önemli mevziler kazandı. Çatışmalar zaman zaman Garnizonların yakınlarına kadar uzanıyordu. Ordu İHA'lar ve bombardımanlarla saldırırsa da asıl alan hakimiyeti gerillanın elindeydi. TSK'nın verdiği ciddi kayıplar basında neredeyse hiç yer almıyordu. 2 ve ya 3 diye açıklanan büyük kayıp açıklamalarından birinde, Çukurca'da bir deniz komandosunun öldüğü haberi vardı. Bu, ne kadar gizleseler de, TC'nin cepheye sürececek asker bulmakta zorlandığının, büyük kayıplarının bir itirafı gibiydi. Çünkü elindeki son profesyonel güç olan Deniz komandolarını (SAS'ları) da cepheye sürdüğünü ele veriyordu.

Sorun şu ki, UKH, gerilla savaşında bu kadar etkili olduğu halde neden sonuç alamıyor? Şehirlerin sürece etkin olarak dahil olmadığı ya da başka cevaplar, gerekçeler bulunabilir. Ama asıl sorun yine açıklanmış olmaz. Burada asıl sorun UKH'nin Kürdistan tahlilinde ve bu tahlille bağlı olarak geliştirdiği mücadele stratejisinde. Bu tahlilde UKH, Kürdistan bir sömürgeci diyor, klasik sömürgelerde geçen yüzyıl boyunca uygulanan askeri stratejiyi esas alıyor. Bu

strateji, özgürlük savaşçılarının, kendilerinden kat kat üstün olan sömürgeci gücü imha etmek üzerine kurulmuştur. Burada amaç özgürlük mücadelesi veren kurtuluş savaşçılarının yenilemeyeceğini, yok edilemeyeceğini; bir halkı yenmenin imkansızlığını göstermek, sömürgeci devlete, düşmana bunu kabul ettirmektir. Böylece sömürgeci ülke sonsuza dek uzayıp giden bu savaşın kendisine askeri ve mali olarak yüklediği ağır yükten kurtulmak için bir noktada masaya oturmak zorunda kalıyordu. İşte Kürdistan tahlilinin ve mücadele stratejisinin temelinde bu perspektifi oturtan UKH, bu nedenle sorunun çözümünde de başat yöntem olarak müzakere masasını görmektedir. Sömürgeci gücün savaş azmini ve kararlılığını kırmayı, kendilerinin yenilmezliğini göstermeyi, kabul ettirmeyi temel alan bu strateji nedeniyle UKH, savaşta bu kadar etkili olduğu halde sonuç alamıyor.

40 yıldan beri süren bu savaş, bu strateji nedeniyle Kürdistan'a kurtuluş getirmeyeceğini pratikte kanıtladı. Kürdistan'ı kurtuluşa kavuşturacak strateji, Türkiye proletaryası ve emekçileriyle birlikte, Türk tekelci sermayesinin ekonomik ve politik bütün egemenliğine son verecek olan birleşik mücadele, birleşik devrim stratejisidir. Son yıllarda birleşik mücadele ve birleşik devrim yönünde olumlu gelişmeler olsa da bu, henüz UKH tarafından bir strateji olarak değil, yukarıda kısaca açıkladığımız stratejiye bağlı bir taktik olarak ele alınmaktadır.

Devam edelim, dinci-faşist parti ve hükümet güç yitimye başladı. ABD ve AB de bu durumu gördüğü için artık eskisi gibi etkin ve güçlü biçimde desteklemiyorlardı. Al-

manya, Hollanda; Avusturya gibi Batı Avrupa ülkeleri dinci-faşist partinin referandum için kendi topraklarında çalışma yapmasını engelledi. ABD, insan hakları raporunda Türkiye'ye ağır ithamlarda bulunduğu geniş bir bölüm ayırdı. ABD ve AB ile tutuştuğu ağız dalaşı içerde ırkçı, milliyetçi-şoven bir kampanyayla oya tahvil etmek isteyen RTE, devletin bütün olanaklarını bu işe seferber etti. RTE'nin mitinglerinde belirli bir kitleyi toplayabilseler de, başbakan Binali Yıldırım, sokak aralarında toplanan bir kaç yüz kişilik mitingleri ancak yapabiliyordu.

Referandum tarihi yaklaştıkça gerilim daha da tırmandı. Özellikle Kürdistan'da “Hayır” kampanyası hiç yapılamadı desek yeridir. Bunun elbette nedenleri vardı. İlki devletin ve hükümetin yasakları, baskı ve engellemeleiydi. Diğeri ise Kürt halkının seçime ve sandığa ilgisizliğiydi. Devletin yasak ve engelleri AGİT raporlarına kadar yansıdı. Türkiye cephesindeyse CHP, 70'li yıllardan beri oynadığı o uğursuz rolü bir kez daha oynamaya soyundu: düzenden kopmaya başlayan yarı aydınlanmış kitleleri peşine takarak devrimle buluşmalarını engelleme, yeniden düzene taşıma. Bu uğursuz rolü oynarken en büyük desteği küçük burjuva reformist hareketten ve uzlaşmacı sosyalistlerden aldı. “Hayır” kampanyaları düzenleyen bu çevreler, seçimlerden umudunu kesen, düzenden kopmaya başlayan kesimleri “gizli evetçilik” yani AKP destekçiliğiyle suçlayarak CHP'nin kucağına ittiler.

17 Nisan'da beklenen oldu: Çoğunluk “Hayır” oyu kullanmasına rağmen AA ve YSK marifetiyle sandıktan “Evet” çıktı. YSK, % 51 Evet çıktı açıklamasını yapar yapmaz RTE,

“atı alan Üsküdar’ı geçti” deyip defteri kapattı. Oysa CHP’nin elindeki veriler çok farklıydı. İstanbul’un hemen bütün semtlerinde sokaklar göstericilerle doldu; ama merkezi alanlarda kimseler yoktu. Beşiktaş’ta, Kadıköy’de onbinler sokaklardayken, Taksim ve civarında polisten başka kimse görünmedi. Durumun nereye varacağı henüz belli olmadığı için ABD, “AGİT kararını” bekleyeceğini açıkladı. Avrupa’nın tavrı da aynıydı. Emperyalistler bile ne olacağını anlamak için beklemeyi tercih etmişlerdi. Oysa uzlaşmacı sosyalistlerle CHP’nin ve takipçilerinin çağrılarını protesto ve “hayır” a sahip çıkma çerçevesini aşmadı. Gösteriler örgütlü bir karakter kazanmadı, kısa sürede tıkanıp, ileri gidemedi. Halkın düzeyinin oldukça gerisinde kalan bu çağrı, CHP’nin tabanını bile tatmin etmedi. Tamamıyla CHP’nin peşine takılmaya başlayan uzlaşmacı-reformist hareket, 2019 seçimlerine iyi hazırlanıp rövanşı almaktan söz edecek kadar zavallılaştı.

Bu referandum süreci, anayasa değişikliğinin ötesinde bir anlam taşıyordu. AKP, kendilerine “öncü” diyen örgütlerin çoğundan daha iyi bunun farkındaydı. Dinci-faşist parti çatışmalarını buna uygun yürüttü; bu süreçte rakiplerini “terörist” olmakla suçladı, açık açık iç savaş sopası sallamaktan çekinmedi. Oysa egemen bir sınıf kolay kolay “iç savaş” sözünü ağzına almaz. Ancak nihai kapışmaya hazırlanan bir sınıfın sözcüleri bunu kutlanır. Egemen sınıf için bu söz, “ya herro, ya merro” demektir. Zira burjuva toplum için iç savaş; eğer mevcut iktidar nüfusun büyük çoğunluğu tarafından istenmiyorsa, hatta reddediliyorsa ve egemen olma koşullarını yitirmişse; belirgin bir devrim

tehlikesi varsa ancak kullanılabilecek bir sözdür. “İç savaş” diyen bir iktidar, yalnızca içeride değil, artık dünyada da meşruiyetini yitirmeye başlamış demektir. Dinci-faşist parti ve hükümet “iç savaş” derken aslında haksız sayılmazdı. Çünkü korkuyorlardı. Özgüvenlerini kaybettikleri gibi bütün hileleri de açığa çıkmıştı. Ne yalanlarına inanan olmuş, ne de baskılar bir sonuç vermişti. Eğer seçimlerden sonra yaşanan süreç bir iç çatışmaya kadar varmadıysa, bunda CHP’nin, peşine takılan küçük burjuva ittifak partisinin rolleri olduğu kadar dinci-faşist partinin sokak çatışmalarından kaçınan tutumunun da rolü oldu. Polis, sonuçları kabul etmeyip sokağa çıkanlara hiç bir yerde saldırmadı, sadece uzaktan izledi. Sert bir müdahale zaten iyice gergin olan ortamı patlatıp işleri açığa çıkarabilirdi. Ve dinci-faşist parti bunu hiç istemiyordu. Çünkü devrim cephesindeki öfkenin ve cüretin farkındaydı, aynı şekilde kendi cephesindeki güç kaybının ve zayıflığın da bilincindeydi. Buna ilaveten, karşı devrim cephesinin kendi içinde birlik yoktu; ordu içinde sessizce fırsat kollayanları; iktidar için birbirlerinin arkasından çevrilen dolapları, oyunları da iyi biliyordu. Polisten yargı bürokrasisine kadar hepsinin küçük bir sarsıntıda kendilerini terk edeceklerini de biliyordu. ABD ve AB ise daha şimdiden “izlemeye alıncaklar” listesine eklemişti kendilerini.

Bu referandum sürecinin bir sonucu daha oldu. Kitlelerin kafasında var olan barışçıl yöntemlerle, yeterince büyük kitlelerin protesto vb. eylemleriyle faşizme geri adım attırabiliriz yaklaşımını yerle bir etti. Bunu görmek için o günlerin gazetelerine, dergilerine bakmak yeter. Uzlaşmacı sosyalistler de düzenin “sol” muhalefet partisi de aynı şeyi söylüyordu: Sorun sokakta çözülecek... Geniş kitleler açısından sorunun bir başka yönü daha çok öne çıkmıştı: Nasıl yapmalı? CHP'nin gençleri bile bu soruyu sorup tartışmaya başlamışlardı. Bu, sınıflar mücadelesinin daha üst ve daha keskin yeni bir döneme girmesi demektir. Kitleler daha sola, radikal bir çizgiye kaymış, iradesi ve umudu düzen sınırlarının ötesine geçmeye başlamıştı. Bu bir zihniyet değişimiydi. Sınıflar mücadelesinde bir üst düzleme sıçranmış, yeni bir dönemi geçilmişti.

Lenin “*Devlet ve Devrim*”de “... Marx ve Engels’in tüm öğretilerinin altında yatan, kitlelere bu şiddete dayalı devrim görüşünü sistematik biçimde aşılama gerekliliğidir” diyor. Tam bu dönemde yapılması gereken işte buydu. Referandum süreci emekçi kitlelere neyi gösterdi? Öncelikle dinci-faşizmin sandıkla, seçimlerle gitmeyeceğini, sonra zora dayalı devrim olmadan temel sorunların hiç birinin çözülemeyeceğini. İlk giderek güçlenen bir kanaat halindeydi, ama ikincisi henüz o kadar kesin bir kanaat düzeyine gelmemişse de kitleler bu sonucu da çıkarmaya başlamışlardı.

Referandum bittiğinde kitleler gerçeklerle başbaşa kaldı. Binden fazla büyük fabrika kapanmış, işsizlik nere-

deyse ikiye katlanmıştı. Enflasyon canavarı yeniden çift haneli rakamlara kanat açmış, borç batağı emekçileri boğmaya, nefeslerini kesmeye başlamıştı. Türk-İş'in tabanında bile kaynama başlamış, huzursuzluk üst düzeylere çıkmıştı. Kitleler sola kaymayı, sorunlarına köklü çözümler aramayı sürdürüyorlardı. Bu günlere denk gelen 1 Mayıs, tam anlamıyla devrimin gövde gösterisi oldu. Kitleler bütün şehirlerde sokağa çıktı. Kadınların katılımı ve coşkusu bu 1 Mayıs'ta iyice öne çıktı. Milyonların meydanları zaptettiği 2011, 1 Mayıs'ından, bütün televizyonlar ve gazeteler, Taksim meydanına yönelik bütün polis tedbirlerini aşıp, kuşatmaları yararak 1 Mayıs'ı Kızıl Meydandan selamlayan 2 komünist kadına özel bir yer verdiler. Leninistler bir kez daha Taksim'e çıkarak devrimin onurunu tek başlarına taşımışlardı. Bu, söylediğini yapma cüreti ve ciddiyetiydi.

KHK'larla işleri ellerinden alınan eğitim emekçileri Nuriye Gülmez ve Semih Özakça, Sıhhiye'de, açlık grevlerinin 75. gününde yine gözaltına alındılar. Yüksel caddesinde bir avuç insana saldıran polisin vahşeti çevredekilerin tepkisini çekse de polis hem meydanı hem de bütün caddeyi boşalttı.

OHAL'e ve bütün yaşananlara rağmen, düşmanın bütün yasaklarına baskı ve ablukasına rağmen Gezi'nin yıl dönümünde on binlerce insan Taksim'e geldi. İstiklal caddesi ve Taksim meydanında gösteriler olsa da gezi parkına girilemedi, park polis işgali altındaydı. Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında gerilla eylemleri ve çatışmalar da yükselerek devam etti. Savaş öyle sertleşmişti ki, Tendürek'teki karakolu bizzat 2. Ordu komutanı yönetiyordu. Mayıs ortala-

rında bir helikopterin düşürüldüğü ve içindeki subayların öldüğü açıklandı; ay sonunda operasyon bittiğinde kayıplar 35 asker ve 2 helikopter diye açıklandı. Savaşa, Tendürek'te ara verilmişti ama Cudi, Kato ve Çukurca'da devam ediyordu. Mayıs sonu Haziran başında Cudi-Kato operasyonunu yöneten bir tümgeneral ve kurmay heyeti, gerillanın düşürdüğü bir helikopterde öldüler. Ki en önemli bölgelerde hudut birliği komutanı olarak görev yapan tümgeneralin bu YAŞ toplantısında özel Komutanlığına getirileceği bekleniyordu. Dağlardaki savaş oldukça sertleşmişti ama, Diyarbakır TEM garajının havaya uçurulmasından sonra gerilla şehirlerdeki bu tür eylemleri durdurmuştu.

15 Haziran'da K. Kılıçdaroğlu Ankara'dan İstanbul'a bir ay sürecek olan "*Hak, Hukuk, Adalet*" yürüyüşünü başlattı. Bu yürüyüş 9 Temmuz'da Maltepe miting alanında yapılan büyük bir mitingle sona verdi. Bu yürüyüşün bazı açılardan ele alınıp değerlendirilmesinde yarar var. Tekelci sermayenin bir partisi olan CHP kitleler yönünü devrime dönüp düzene karşı çıkmaya başladığı her sefer, hukuk ve parlamento üzerinden onları yeniden düzene döndürmeye çalışır. CHP bu tarihsel misyonunu bu sefer başka bir yoldan yerine getirmeye çalıştı. Çünkü son bir kaç yıldan beri hukuk ve parlamento yolu tamamen tıkanmış, prestiji, inandırıcılığı hiç kalmamıştı. Kitlelerdeki bu eğilim CHP tabanını, özellikle gençleri etkilemeye, gençler CHP'ye isyan bayrağı açmaya başlamışlardı. Bu koşullarda CHP, kitlelerin devrime doğru gidişini sessizce izleyemezdi. Kılıçdaroğlu bu nedenle sokağa çıkmak zorunda kaldı. Ama sokakta yaptığı bu eylemi şehirlerden uzat tutmak için de

yürüyüşü şehirlerarası yollara taşıdı. Sadece bununla da kalmayan CHP yönetimi, kitlesel katılımın, önüne geçmek için elinden geleni yaptı. Buna rağmen yürüyüşçüler zaman zaman yirmi bin kişiyi aştı. Ayrıca, daha yürüyüşün ilk adımlarıyla birlikte Kılıçdaroğlu ve CHP, uzlaşmacı sosyalistleri hemen yanbaşımda buldu.

“Adalet yoksa devlet de yoktur” diye yürüyüşe başlayan Kılıçdaroğlu, amacının devleti kurtarmak olduğunu daha Güven Park’tan yola çıkarken açıklamıştı. Ama yine de RTE yürüyüşçüleri tehdit etti. Çünkü eylem esas olarak parlamentoya değil, sokağa yöneliyordu; bu nedenle dinci-faşist parti ve hükümet için riskliydi.

Eğer bir yerde kitleler yüzünü devrime dönmüşse, bununla da kalmamış sonuç alıcı kavga için güç biriktirmeye başlamışsa, düzen için alarm seviyesi kırmızıya çıkmış demektir. Burada düzenin efendilerinin en büyük avantajı, emir-komuta zinciri ve hiyerarşik yapısıyla, körü körüne otoriteye bağlılığı ve yetke alışkanlığıyla militarist kurumların varlığıdır. Şu son bir kaç yılda işte devletin omurgasını oluşturan bu ana kurumlarda bir dejenerasyon ve çözülme ortaya çıkmıştı. Bir iç savaşta otorite ve emir-komuta zincirinin zaafa uğraması, egemen sınıf için çanların çalması demektir. Ve bu yürüyüşe başlarken Kılıçdaroğlu, asıl amacının devletin içine düştüğü bu zayıflık ve çözülme gidermek olduğunu açıkça ifade etmişti.

Yürüyüşün finali olan Maltepe’deki miting için CHP yönetimi pek fazla çalışmadı. Buna rağmen mitinge 3 milyondan fazla insan katıldı. Miting alanı dışında, alana gelen yollar bile lebaleb doluydu. Kılıçdaroğlu’nun kürsüden açık-

ladığı 10 maddelik ıvır-zıvır talepleri suskunluk ve hayal kırıklığıyla karşılayan kitleler, “sokaktan başka yol kalmadı. Sonuna kadar sokak” sözlerini uzun süren coşku dolu alkışlarla sahiplendi.

Bu yürüyüş, devrimin kitlesine gücünü sokakta test etme şansı verdi. Bu yüzden CHP değildi ama, kitleler daha coşkulu, daha hareketli ve daha kararlıydı. Kitleler CHP’nin öne sürdüğü “adalet” gibi içi boş, soyut söylemler peşinde değildi. Bunun en güzel ifadesi oğlu zindana kapatılmış bir babanın, bembeyaz sakallı bir babanın sözlerindeydi: “O saraya girmemizi engelleyemezler.” Kitlelerin ruh hali, hedefi ve kararlılığı bundan daha açık ifade edilemezdi.

Devrimci kitleler yürüyüş boyunca düşmanın gözündeki korkuyu, yüreğini kavrayan dehşeti gördü. Kendi eyleminden olduğu kadar düşmanın korkusundan da moral, umut, cesaret topladı.

CHP bu eylemiyle, uzun yıllardan sonra yeniden gerçek bir muhalefet partisi oldu. Bunun anlamı, muhalefet ve bunun bir devamı olan “direniş” kulvarının dolması demektir. Uzlaşmacı sosyalistler ve reformistler, daha eylem başlar başlamaz CHP’nin peşine takılmakla kendi varlık nedenlerini kendi elleriyle ortadan kaldırdılar. Kendileri farketsin ya da farketmesin “muhalefet” ve “direniş” çizgisinin gelip geleceği son durak burasıydı. Bundan sonra, bu yolda ısrar eden küçük burjuva ittifak partisinin ve uzlaşmacılığın, reformizmin yapacağı her şey CHP’ye kan taşımaktan öteye geçmeyecekti. Zaten proletarya ve halklar da bunu 2019 seçimlerinde yaşayarak görüp anladılar.

CHP’nin bu eylemi esas olarak sokak eylemi olduğun-

dan geniş kitlelerin ilgisine mazhar olması HDP, 20 Temmuz'da bir ortak mücadele deklarasyonu yayınlamak sokak eylemlerine başlayacağını ilan etti. 20 Temmuz'da "Sivil Darbe"nin yıldönümünde yayınlanan deklarasyon, "faşizmin kurumsallaşma sürecine başladığını" söylüyordu. Bu, 20 Temmuz öncesi Türkiye'sinde kurumsallaşmış faşizm yoktu demekle aynı şeydir. Bu, 12 Eylül askeri faşist cuntadan itibaren başlayan ve devlet içinde kurumsallaşan faşizmi inkar etmektir. Hepsini bir yana, daha kısa süre önce yaşanan Sur'daki vahşeti, Cizre bodrumlarını sanki devlet değil de devlet içindeki karanlık bir odak yaptı demekle aynı şeydir. Öyle ya, madem faşizm devlet içinde kurumsallaşmamıştı, o halde bunu yapan da devlet olamazdı!... Oysa faşizm devlet içinde öylesine kurumsallaşmış, öylesine kök salmıştır ki, ordusu, polisi, korucusu, yargı sistemi, sağlık sistemi, eğitim sistemi, hatta afet yardım ekiplerine kadar kaskatı faşist bir yapı oluşmuştu. Cizre'de, Sur'da ve başka yerlerde yaşanan vahşeti bu kaskatı faşist devlet yaptığı halde; şimdi kalkıp da 20 Temmuz öncesinde kurumsal faşizm olmadığını öne sürmek ya da aynı anlama gelen, faşizmin kurumsallaşmasını 20 Temmuz'la başlatmak bir halkın acılarıyla alay etmek değilse eğer abesle iştigal etmektir.

Bu konuya değinmemizin nedeni, iç savaşla yakın bağından kaynaklanıyor. Zira "faşizmi geriletme"ten dem vuranlar, açıkça görüldüğü gibi Türkiye faşizminin yapısı hakkında bir fikre sahip değiller.

HDP, 24 Temmuz'da Amed'de, açık havada düzenlediği grup toplantısıyla sokak eylemlerinin startını verdi. Grup toplantısından sonra da 7/24 "adalet nöbeti"ne durdular.

Güneşin altında oturan milletvekillerinin çevresi derhal polis tarafından sarıldı. Amed halkı eyleme pek ilgi göstermedi, katılım bir kaç yüz kişiyle sınırlı kaldı. “*Adalet nöbeti*” bir hafta sonra taşındığı İstanbul’da da bekledikleri ilgiyle karşılanmadı. Van’da da aynı akibetten kurtulamayan eyleme katılım oldukça zayıftı.

Bu eylem, “*Hak*”, “*Adalet*”, “*Kardeşlik*” gibi söylemlerin halkı sokağa, eyleme çekmediğini, hatta eylemden soğutmaya başladığını gösterdi. Reformizm kan kaybını durduramıyor, erimeye çare bulamıyordu. Bu durum sadece HDP ve bileşenleri için değil, en radikal görünen kesimler içinde böyleydi. Nuriye Gülmez ve Semih Özakça için yapılan eylemlere katılım da çok sınırlı kalmıştı. Nasıl olsun ki? Böyle bir kampanyanın hedefleri arasına “*OHAL kalksın*” talebini bile koymayan, sadece “*işimi istiyorum*” diyen bir cephe!... İşte “*Adalet*” istemlerinin “*Hak ve özgürlük*” mücadelesinin geldiği yer de buydu.

Siyasi kriz derinleşirken CHP, Çanakkale’de bir “*Adalet Kurultayı*” düzenledi. Kurultaya katılanların ezici çoğunluğunun eğilimini Çiğdem Toker, “*OHAL Kalkmaz, KHK’lar iptal edilmez, YSK değiştirilmezse, seçimler boykot edilmelidir*” diye yazdı. Kırk yıllık oportünist Veysi Sarısözen bile zulasında unuttuğu kimi kavramları hatırladı; parlamentonun bittiğinden, barışçıl, silahsız mücadelenin sonuç vermeyeceğinden söz etmeye başladı.

Devrimin bu gönülsüz yol arkadaşlarına bunu söyleten bir ortam vardı. Hükümet OHAL’e dayanarak basını, hak arama yollarını, grevleri, toplantı ve gösterileri yasaklayarak ülkeyi idare etmeye çalışıyordu. Kitle eylemlerine az-

gınca saldıran polis, bütün baskı ve terörüne rağmen engelleyemediği devrimci kitle eylemleri karşısında adeta çıldırıyordu. Polis vahşetinin sosyal medyada paylaşılıp görünür hale gelmesi kitlelerin hoşnutsuzluğunu ve polis zorbalığına karşı tepkisini büyütüyor, isyan eğilimini besliyordu. Şiddet kitleler üzerindeki etkisini yitirmeye başlamıştı. Kitleler şiddet karşısında adeta daha çok eyleme geçiyorlardı.

Devrim cephesi güçlendikçe karşı devrim cephesi güçten düşüyordu. Linç heveslisi sürüler bir ada ortadan kaybolmuş, sırna kadem basmışlardı. AKP, metal yorgunluğu diyerek tabandaki çözülmeyi durdurmaya çalışırken MHP’de parçalanma gündeme geldi. Saadet partisi kendisine karşı tarafta bir yer aramaya başladı. Bu gelişmeler toplumdaki kutuplaşmayı daha da keskinleştirdi. Bu keskinlik öyle bir noktaya geldi ki, mesela Konya-Beşiktaş maçında dinci gericilerin “PKK dışarı” sloganı, geniş taraftar kitlesinin “İŞİD dışarı” sloganıyla karşılandı. Bu slogan, dinci-faşist partiyle İŞİD arasındaki ilişkiyi gören kitlelerin İŞİD’e karşı PKK ile yürümeyi kabul edebileceklerini gösteriyordu.

CHP’nin Maltepe mitingi özellikle alevilerde tam bir hayal kırıklığı yarattı, bütün beklentileri boşa düştü. Ensar Vakfı ve Cihad eğitimi alevilerde müthiş bir tepkiyle karşılanmıştı. CHP’de umutlarını boşa çıkarınca gizlice silahlanmaya başladılar.

Üniversite giriş sınavlarını kazanan gençlerin yarısının herhangi bir bölüm tercihinde bulunmadığı açıklandı. Gençlik, geleceğe dair düşlerini erteleme başlamıştı: Kürt halkı ise büyük baskı ve zulüm altında gösterdiği müthiş direnişiyile Türkiyeli emekçiler moral verip örnek olurken, aynı zamanda Türkiye kesiminden gelecek desteği ve kurtuluş zamanının gelmesini bekliyordu. Kadınların öfkesi olabilecek isyanın gücüne dair işaretler verirken, proletarya iyice dayanılmaz hale gelen yaşam koşullarından kurtulmak için yollar arıyordu. Bütün ezilen ve sömürülen emekçi kesimler yaşamı kökünden değiştirecek büyük fırtınayı beklerken, küçük burjuva reformist hareket, uzlaşmacı sosyalistler ve CHP el ele vermiş, kurtuluş yolu diye yine seçimi sandığı gösteriyor, bütün güçleriyle kendi tabanlarını bun ikna etmeye çalışıyorlardı.

Küçük burjuva hareketin Kürt sorunu dışında kitlelere gösterdiği hedefler neredeyse CHP ile aynıydı. CHP “*Hak-Hukuk-Adalet*” derken, küçük burjuva hareket haklar ve özgürlükler için, adalet için mücadele diyordu. Küçük burjuvazi, işte bu yoldan yürüyerek adım adım hak ve özgürlükleri kazanacak, adalet arayışını sürdürecektir ve bu süreç kitleleri devrim için iktidarın değiştirilmesi için ikna ettiğinde sıra iktidarın ele geçirilmesine gelecekti. Breh! Breh! Breh!... Peki, bunun, menşeviklerin “*süreç içinde mücadele*” sloganından bir farkı var mı? Yok. İşte kendiliğindendik tam da burada. Politik iktidarın zor yoluyla ele geçirilmesi ve zora dayalı devrim mücadelenin bir hedefi olarak en başa yerleştirilmeden, kitleler bu amaç için harekete çekilmeden kendiliğindenlik aşılamaz, aşamaz.

Olguları, olayları incelemeye devam edelim. Eylül ayında Aysel Tuğluk'un annesi vefat etti. Yıllardır yaşadığı Ankara, Haymana'da cenazenin kaldırılması için mezarlıkta toplanan kitleye dinci-faşist tosuncuklar saldırdı. Bu sırada, tutuklu olduğu için jandarma gözetiminde cenazeye getirilen Aysel Tuğluk'da mezarlıktaydı. Faşistler saldırırken bu nedenle jandarma da oradaydı. Ancak ne polis ne de jandarma olaylara müdahale etmedi, izlemekle yetindi. Cenazeye bile yapılan bu saldırı toplumun geniş kesimlerinin tepkisini çekerken, Osman Baydemir, *"mezarlarımız bir olmayacaksa sokaklarımız ayrılır"* derken sadece kendisinin değil, Kürt halkının da duygularını dile getiriyordu. Çocuklara tecavüzü, kadınlara tacizi reva gören bu zihniyet, cenazeleri parçalayacak kadar alçakça bir çürüme içindeydi. İşte dinci faşizmin topluma dayattığı yaşam biçimi buydu. Topluma zorla dayatılan, hiç bir erdem ve hiçbir insani değer vaad etmeyen bu yaşam biçimi, toplumun geniş kesimlerinin tepkisini, öfkesini çekiyordu. Ve işçi sınıfı hareketlenmeye başladı. Sınıfın en örgütsüz kesimi olan Saya işçileri, İstanbul'da, İzmir'de Adana'da, Antep'te ve Konya'da iş bırakıp eyleme geçtiler. Ekonomik taleplerle eyleme geçen sendikasız derneksiz, örgütsüz onbinlerce işçi bir anda sokaklara döküldü, sendikalı işçilere bile örnek oldular. Eylem kısa sürede patronları dize getirdi. Sayacıardan sonra tütüncüler isyana durdu. Adıyaman ve Malatya'nın tütün üreticisi küçük ve yoksul köylüleri her şeylerini yitirmek üzereydi. Kotalar nedeniyle ürünlerini satamayan, kadim zamanlardan beri işleyip sattıkları tütüne de *"kaçak"* damgası vurulup, yapanlar hapis cezasıyla tehdit edilmeye başlanmıştı. Bir anda tütüncüler sokağa döküldü, *"Hükümet istifa"*

sloganları sokakları inletti. Ancak onları sokakta polis copu ve gaz bekliyordu. Kasım sonuna kadar süren bu eylemlerde tütüncüler polisle göğüs göğüse çatışmaya girerken, bu çatışmalar bazen bütün gün sürüyordu.

Kısa süre önce Güney Kürdistan'daki bağımsızlık referandumuna karşı tavırları nedeniyle dinci faşist parti zaten Kürdistan'ı kaybetmeye başlamıştı. Şimdi Van ve Bingöl'den sonra Malatya ve Adıyaman'da da kan kaybı başlamıştı. Tütüncülerin her eylemi büyük ses getiriyordu. “*Hükümet İstifa*” sloganlarıyla valilik ve AKP binalarını kuşatan emekçiler, tomalara, basınçlı suya, gazlara rağmen sokakları terk etmiyor, saatlerce polisle çatışıyorlardı. Malatya'da tütüncülere kayısı üreticileri de eklendi. Yıllardır zarar ettiklerini, dayanacak halleri kalmadığını söyleyen kayısı üreticileri büyük bir öfkeyle yılların emeği kayısı ağaçlarını kesmeye başladılar. Tam bu günlerde Zonguldak madencileri eyleme geçti. Eylem daha ilk adımda Haziran Halk Ayaklanmasını hatırlatarak “*Bu Daha başlangıç, Mücadeleye Devam*” sloganıyla sokakları fethetmeye yöneldi. Aleviler çocuklarını okula gönderip göndermemeyi tartışmaya başladılar. Zira binlerce aile “*en yakın okul*” diyerek kendilerine dayatılan İmam Hatiplere çocuklarını göndermek istemiyorlardı. Ekonomik koşulları uygun olan aileler sırf bu nedenle ev değiştirdiler; sıradan insanların yaşamı alt üst olmaya başlamıştı. Kürt halkı ise Güney Kürdistan'daki bağımsızlık referandumu ve UKKTH tartışmalarıyla adeta yeniden doğdu, ölmeye değer bu hedef ve ilkeye büyük bir umutla sarıldılar. Ekonomik alanda yaşananlar, hükümete sunulan istihbarat raporlarında yeni bir Gezi hazırlığı diye yansiyordu. Devrimin kök-

leri öylesine derin ki, her durumda kendisine bir yol açıyor; *“Hiçbir yere gitmedim: Buradayım”* diye haykırıyordu.

RTE, bu koşullarda sık sık *“beka sorunu”* diyordu. Haksız değildi. Zira işçi sınıfı, aleviler, gençlik, Kürt halkı eylem halindeyken gerilla da sert darbeler indirmeye başlamıştı. Son günlerde Tendürek'teki çatışmalarda 69, Lice kırsalındaysa 66 asker hayatını kaybetmişti. Kentlerde YPS yeniden vurmaya başlamıştı. Eylül sonuna doğru en seçkin askeri birlik olan bordo bereliler Gara'da sıkışmış çıkamıyorlardı. Destek çağrılarına sadece hava bombardımanıyla cevap verildi. Çatışmalarda çok büyük kayıp verdiler. Ama bu kayıplar arasında hiç yer almıyordu. Ölümünün haber değeri bile taşımadığı, devletin, ölülerine bile sahip çıkmadığı askerde ne moral kalıyordu ne de savaş azmi, kararlılığı. Bunun üzerine bir de FETÖ operasyonlarıyla biri bitmeden diğeri başlayan gözaltı dalgaları, TSK'daki rahatsızlıkları üst düzeye çıkarmıştı. Eylül sonunda generallerin topluca istifa edeceğine dair söylentiler çıktı. Komutanların istifa söylentileri, gözaltılar ve savaş birliklerde, cephede ne savaşacak hal ne moral bırakmamıştı. Çukurca'da sert bir darbe yiyen askerler koordine tepesini yine gerillaya bırakmak zorunda kaldılar.

Ekim sonu, Kasım başı, Kürdistan dağlarında kış demektir. Gerillanın kış üslenmesine kadar dayanmaya çalışıyordu birlikler. Çünkü gerilla kış üslenmesine çekilince nefes alma, güçlerini yeniden toparlama şansı bulacaklardı. Bu her yıl böyle oluyor, TSK, gerilla çekilince tepeleri ve mevzileri yeniden tutuyor, pekiştiriyordu. Bu yıl da öyle oldu. Ancak baharla birlikte gerilla yeniden harekete geçecek, bütün bu tepeleri, mevzileri ele geçirmek için saldıracaktı. Savaş uzun

yıllardan beri bu minvalde sürdüğü gibi bundan sonra da yıllarca sürebilirdi.

Ekim ortalarında Öcalan'ın vefat ettiğine dair bir söylenti yayıldı. Bu spekülasyonun arkasında hükümetin parmağı olduğu açıktı. Hükümet, Kürt halkının ve UKH'nin Öcalan'ı ne kadar sahiplendiğini anlama çabasıındaydı. Bu söylentiler üzerine Cemil Bayık, artık Öcalan'ın sağlığı ve tecridi koşullarının kaldırılması talepleriyle yetinmeyeceklerini; serbest bırakılması ve özgürlüğü talebiyle mücadele edilmesi gerektiğini söyledi. UKH nihayet sorunu doğru ele alan, tutsakların özgürlüğü talebini öne çıkararak bir yaklaşım gösteriyordu.

Kış gelirken TSK Çukurca'da yine ağır kayıplar verdi. Güya Zap'a gidip gerillanın kış üslenmesine engel olmayı planlamışlardı. Ama sınırı bile geçemediler. Geçiş yolunu kontrol etmek için tepeleri elinde tutmaya çalışan askeri birlikler sürekli gerilla saldırısı altında kalıyorlardı. Gerilla kış üslenmesine geçmeden ard arda ağır darbeler indirdi. Askerin durumu perişan, morali kötüydü. Genel Kurmay başkanı H Akar, askere moral vermek için Diyarbakır'a gitti. Ama korkularından bunun haberini bile kendisi Ankara'ya döndükten sonra yapabildiler. Güler dengesi Kürt halkından yana bir değişim gösteriyordu. UKH her yerde etkili olmaya başlayınca, bu taleplerine bile yansımış; Öcalan'ın özgürlüğü -tutsaklık sorunu- başa alınmıştı. Kürt halkı Avrupa'dan Rojava'ya kadar her yerde bu taleple eylemlere başladı.

RTE "*beka sorunu*" derken ABD'den gelen sinyallerden iyice işkillenmeye başlamıştı. Askeri darbe olmadıysa bir saray darbesi pekala olabilirdi. Bu tedirginlikle dinci-faşist partinin içine dönüp, "*metal yorgunluğu*" diyerek tasfiyelere

başladı. Melih Gökçek ve Kadir Topbaş Ankara ve İstanbul belediye başkanlıklarından zorla istifa ettirilenler arasındaydı. RTE, Yeni bir Davutoğlu vakasına meydan vermemek için tedbir alıyordu.

Aslında ABD de, AB de dinci-faşist partiyi ve RTE'yi hem destekliyorlardı hem de rahatsızlık duyuyorlardı. Destekliyorlardı. Çünkü, Türkiye, emperyalist efendiler için Ortadoğu'da önemli bir müttefikti, ayrıca NATO'nun en güçlü ordularından birine sahipti. Rahatsızlardı. Çünkü, RTE ve dinci faşist parti oyunun kurallarını bozmuştu, bozmaya da devam ediyordu. Hangi oyundan bahsediyoruz açalım. Tekelci sermayenin egemenliğinde seçimler ve seçimle gelip giden hükümetler önemli bir role sahiptir. Emekçi kitlelerin büyük bölümü, tekelci sermayenin partilerinden birini seçmeye razı edilir, bu parti seçimle iktidara gelir. Hükümeti kuran, iktidar olan parti iktidarda kaldığı süre boyunca (bu bazen bir kaç yıl, bazen 10 yıl vb. olabilir) toplumsal yaşamdaki bütün sıkıntıların ve sorunların sorumlusu, sebebi olarak görülür ve kitlelerin tepkisi, öfkesi sisteme değil, iktidar partisine yönlendirilir. Bütün suç iktidardaki partiye yüklenir. Bu parti yeterince yıprandığında bu sefer seçimlerde tekelci sermayenin bir diğer partisi seçimi kazanır. İktidar olur. Emperyalist ülkelerde bu oyun neredeyse yüz yıldan beri sorunsuz sahnelendi. Bağımlı ülkelerde ise, aynı oyun küçük farklılıklarla da olsa işe yarıyordu. Bu küçük farklılıkların başında askeri darbeler, faşist cuntalar yer alıyordu. Darbecunta dönemlerinde devrimci hareket etkisiz hale getirilip, işçi sınıfı ve emekçi kesimler açık terörle bu oyuna razı edilir, sonra “sivil yönetime” geçilirdi. Yani sandık kurulur, tek-

elci sermaye partilerinin bir iktidar, bir muhalefet tahterevalli yeniden sorunsuz işlemeye devam eder.

Dinci-faşist parti ve RTE'nin, toplumun geniş kesimlerinde yarattığı “seçimle gitmeyecekler” kanaati işte bu oyunu bozuyor, bu nedenle de emperyalist efendileri rahatsız ediyordu. Ama dinci-faşist parti ve RTE, iktidarı bırakmamak için emperyalist efendilerinin bazı tepkilerini göze aldı. Çünkü eğer hükümetten düşer de ellerindeki yetkiyi bırakırlarsa, kendilerini muhalefet sıralarında bir daha ki seçimleri beklerken değil, Silivri’de, kendi yaptırdukları hapishanede bulacaklarını biliyorlardı.

Bu sorun, sadece dinci-faşist partinin ve RTE'nin hırsıyla vb. açıklanamaz. Çünkü bunda tam ilhak sürecinin büyük payı ve rolü var. Sanayi, dış ticaret, bankacılık başta olmak üzere, ekonominin bütün temel alanları, tedarik ekonomi yoluyla emperyalist merkezlere bağlandı. Bu, bağımlı ülkelerde hükümetlerin ekonomik alandaki müdahalelerini asgariye indirdi. Ekonomik entegrasyon, artık geçti. Artık ekonomiyle istediği gibi müdahale edemeyen, eli-kolu bağlanan hükümetlere sadece inşaat, maden vb. rantıyla bütçe ve hazinenin yağmalanması kalmıştı.

Tekelci sermayenin bütün partileri sınıfın genel çıkarlarına hizmet eder. Ama bunun yanında her bir partinin kendisine daha yakın tekelci birliklere karşı daha toleranslı davranıp ayrıcalıklar tanıdığı, avantajlar sağladığı da bir gerçektir. Hükümetin ekonomiye müdahale alanları iyice daraldığı için, şimdi bunu yapabileceği alanlar da daralmış; inşaat, madencilik gibi rantıye alanlarını kendisine yakın tekelci birliklere açma dışında yapabilecekleri bir şey kalmamıştı.

2000’li yıllardan başlayarak, krizden bir türlü kurtulamayan bağımlı ülkelerde emperyalistler ekonomiyi döndürebilmek için bol bol kredi-para akıttılar. Bu “sıcak para” akışı, ranta dayalı servet, sermaye birikimine büyük ivme kattı. Ama burada yapısal bir sorun vardı; bu birikim sanayide ve ticarete olduğu gibi kendi kendisini çeviren, büyüten bir döngüye sahip değildi. Bu nedenle hükümetin müdahalesine, desteğine ihtiyaç duyuyordu. Son 15 yılda hükümetin desteğiyle müthiş bir birikim yapan “yandaş tekeller” hükümet garantili krediler yada hükümet ihaleleri alamadığı zaman, bu sermaye birikimi de, çevrimi de bir anda sekteye uğruyordu.

Yani bu hükümet-yönetim biçimi, partilerin tercihinden ziyade tam ilhakin yarattığı bir sonuçtur. Bu yüzden hükümet-iktidar partisi olan dinci-faşist parti ve RTE, burjuva muhalefete bile tahammül edememekte, baskı ve terörle sindirmeye çalışmaktadır. Rakiplerinden muhalefet etmelerini değil, tam bir sadakatle boyun eğmelerini bekleyen bu hükümet, bu yönetim biçimiyle, kapitalizmle ve burjuva toplumla her hangi bir sorunu olmayan, ama dinci-faşist partiye ve hükümete öfke duyan çok geniş bir kesimi de proletaryanın yanına, devrim saflarına doğru itti. İtmeye de devam ediyor. Sonuçta, bu kesimlerde var olan genel oya ve parlamenter sisteme dair pek çok önyargı, geleneksel düşünce biçimi ve inanç da yerle bir olup yıkılmaya başladı.

Kasım ayı sonunda Kılıçdaroğlu, Erdoğan ailesinin ve yakın çevresinin yurtdışındaki banka hesaplarını açıkladı. Bazı yandan gazeteciler bu bilgilerin Alman istihbaratı tarafından sızdırıldığını yazdı. Tam bu sırada Rıza Zarrab'ın ABD'de savcılıkla işbirliği yaptığı bilgisi ve itiraflarına dair haberler gelmeye başladı. Dinci-faşist parti adeta çıldırdı. Kılıçdaroğlu'nun bunun karşılığını görecekler diye tehdit etmeye başladı. Milyon dolarlık hisse senetleri, kaynağı belli olmayan büyük para transferleri ortalığa döküldükçe kitlelerin öfkesi de katlanarak büyüyordu. Bu öfke seli sosyal medyada dalga dalga yayılsa da, pratikte bir şey olmadı; öfke isyan doğurmadı.

Bütün bu gelişmeler egemen sınıfın kendi içindeki kamplaşmasını daha da derinleştirdi. Hükümet, TÜSİAD'ı ekonomik işbirliği konseyinden çıkardı. TÜSİAD bir süreden beri hükumete yönelik eleştirilerini daha yüksek sesle ve açıktan dile getirmeye başlamıştı. Bir süre önce RTE, katıldığı bir TÜSİAD toplantısında, yapılan eleştirilerden rahatsızlığını dile getirmiş "OHAL"i bahane edip grevleri yasaklıyoruz. OHAL'in size ne zararı var?" diye sormuştu bile. Egemen sınıf arasındaki bu kavga, CHP'nin gerçek burjuva muhalefet partisi olmasında etkili oldu. RTE ve yakın çevresinin kara para ilişkilerini açıklayan belgelerin bazı "vatansever" bürokratlar tarafından CHP'ye sızdırıldığı anlaşılıyordu. Egemenler arasındaki çatlak bürokrasiye de yansımıştı. Bu çatışma ve kamplaşma, daha önce silahlı bürokrasiden gözaltına alınan albaylardan, yarbaylardan görünür olmuştu. Şimdi artık bürokra-

sinin mali, idari, adli işlerinin yürütüldüğü çekirdek kısımda da parçalanma başlamıştı.

Lenin, bir devrim durumunda, egemenler arasındaki çatlağın önemine dikkat çeker. Çünkü egemenler arasında ortaya çıkan bu tür açık kavgalar, kaçınılmaz olarak yolsuzluk, rüşvet vb. bütün pislikleri ortaya döker. Bu durum, nüfusun ezici kesimini oluşturan emekçi sınıflar arasında yeni yeni uyanmaya başlayan kesimleri de politik yaşamın ortasına atar. Emekçi sınıfların önemli bir bölümü hareke geçmeden bir devrimin zaferi mümkün değildir. Geniş kitlelerin Kılıçdaroğlu ve CHP eliyle ifşa edilen kara para trafiğine ve Zarrab'ın itiraflarına sosyal medyadaki ilgi bundandı.

Devrim durumunun ve devrimin gücünün en açık kanıtlarından biri de burjuva sınıfın servetini yurtdışına, güvende olacağı ülkelere kaçırmasıdır. Bunu en açık biçimde RTE ifade etti. Kameralar önünde açıkça, servetini yurtdışına kaçıran patronlardan bahsetti ve onları “*vatana ihanetle*” suçladı. Gerçi hemen ertesi gün “*vatana ihanet*” kısmını geri çekip vaziyeti kurtarmaya çalıştı. Çalıştı ama, bu burjuva sınıftaki moral yıkımı ve güven yitimini açık etmesinden kaynaklanan bir çabaydı.

1970'lerden başlayarak bu topraklarda bir çok defa ekonomik-politik krizler, bunalımlar yaşandı. Ama burjuvazi daha önce hiç sermayesini, servetini yurtdışına kaçırmaya girişiminde bulunmamıştı. Bu sefer onları korkutan farklı bir durum vardı. Daha önceki bunalım dönemlerinin hepsinde burjuva sınıfın en büyük güvencesi olan ordu, sapasağlam duruyordu. Şimdi TSK içinde yapılan

operasyonlar bir yana, generaller, birbirlerinin kuyusunu kazıyordu. Sermayenin tek güvencesi ordu da değildi o zamanlarda, başka güvenceleri de vardı. Seçimler bu güvencelerden biriydi. Sokak hareketleri yoğunlaşmaya başladığında seçimler “*sokakların süpürülmesinde*” önemli rol üstlenirdi. Şimdi tam tersi oluyor, her seçim sonrasında ayyuka çıkan hileler nedeniyle sokaklar sakinleşeceğine daha çok karışıyordu. Yine din, sermaye için güvenilir bir hegemonya ve egemenlik aracıydı. Oysa dinci-faşist parti ve hükümetin “*dindar ve kindar nesiller yetiştirme*” gayretiyle yaptıkları; tarikatlardan tarikat yurtlarından kuran kurslarından taşan taciz, tecavüz ve her türlü ahlaksızlık, şehvet düşkünlüğü gibi rezaletler, alevi çocuklarına zorla din dersi verme, hatta imam hatipleri dayatma, dinin etkisinin de zayıflamasına ve sermaye açısından egemenlik aracı olarak kullanılmasına pek fazla imkan bırakmamıştı.

Ha keza basın da burjuvazinin rıza üretmede önemli araçlarından biriydi. Şimdi bütün gücünü yitirmiş, adeta hükümet sözcülüğü yaparak “*yandaş basın*” diye adlandırılıp okunmaz, ciddiye alınmaz olmuştu. Bir diğer egemenlik aracı yargı, mahkemeler ve adalet mekanizmalarıydı. Daha önce halkın hak arama yolu olarak gördüğü bu mekanizma, toplumdaki kutuplaşmayı törpüleyip yumuşatmada işe yarıyordu. Ama artık bu da diğerleri gibi aşınmış, işe yaramaz olmuştu ve bunda HSK’dan hakim-savcı atamalarına kadar bütün mekanizmanın Saray’a, dinci-faşist partiye bağlı hale gelmesi belirleyici olmuştu.

Egemen sınıf kendi içinde kamplara ayrılırken, karşıt

kutupta, yani işçi sınıfının saflarındaysa birlik ve mücadele eğilimi geliyordu. DİSK ve Türk-İş'e bağlı metal işçileri MESS'e karşı aynı gün eyleme çıktılar. Henüz grev başlamasa da resmi rakamlarla bile yüzde 15'lerdeki enflasyona rağmen MESS'in yüzde 3-5 ücret artışı önermesi işçi sınıfını adeta eyleme teşvik ediyor gibiydi. Durum inşaat sektöründe de denizin bittiğine dair sinyaller veriyordu. Bu sektördeki gerileme nedeniyle toplu işten çıkarmalar yaşanırken, aynı zamanda pek çok şirket de aylarca işçi ücretlerini ödemiyordu. İşçi sınıfı bu sektörde hareketlenmeyi, en dağınık kesim olan inşaat işçileri sendikalarla buluşarak eylemlere yöneliyordu.

İşçi sınıfının eylemleri henüz ekonomik nedenlerde gündeme gelse de önemliydi. Yaklaşık iki yıldan beri Newrozlar ve 1 Mayıslar dışında Kürdistan'da da Türkiye'de de büyük kitle eylemleri görülüyordu. Şimdi ekonomik nedenlerle de olsa OHAL'e rağmen, grev yasaklamaları ve başka baskılara rağmen pek çok sektörde işçi sınıfı büyük bir cesaretle ileri atılıyor, sokağa çıkarak yolu açıyordu.

Devrimci kitlelerin sokaklardan çekildiğini gören küçük burjuva hareket, buna halkın bedel ödemekten korkmasına bağlıyordu. Ama biz Marx'ın sözlerini hatırlatacağız burada: *"Proletarya devrimleri ... durmadan kendilerini eleştirirler, her an kendi akışlarını durdururlar... kendi amaçlarının muazzam sonsuzluğu karşısında ... daima yeniden gerilerler. Ta ki her türlü geri çekilişi olanaksız kılıncaya ve koşullar bağırincaya kadar. Hic Rhodus, hic salta!"* Evet, ortada bir korku, hatta dehşet vardı, ama bu korku, düşmandan duyulan bir korku değildi. Prole-

tarya ve halkları korkudan dehşete düşüren kendi amaçlarının yüceliği ve sonsuzluğunu farketmeye başlamalarıydı.

Bugüne kadar önlerine konulan hedefler, hakların genişletilmesini, kazanımların artırılması ve adalet sınırlarını aşmıyordu. Proletarya ve halklar bu talepler ve hedeflerle bir yere gidilemediğini; hep yeniden başa döndüğünü kendi yaşamlarıyla gördüler. Haziran Halk Ayaklanması, 6-8 Ekim Serhıldanı ve Kent Savaşları, özledikleri ve aradıkları daha ileri bir yaşamın, burjuvazinin her türlü egemenliğine son vermeden kurulamayacağını açıkça ortaya koydu. Adalet ve hakların kazanılması uğruna mücadeleyle politik iktidarın zora dayalı devrim yoluyla ele geçirilmesi arasındaki uçurum proletarya ve halkların başını döndürüp korkutmuşsa, hatta dehşete düşürmüştü, bunun için proletarya ve halklar suçlanamaz. *“Kendi amaçlarının sonsuzluğu karşısında geri çekilmek”* buydu işte. Hareketin ilerlemesi bu nedenle sıçramalar, patlamalar ve geri çekilmelerle oluyordu. Her patlamanın, her sıçramanın sonuna kadar gideceğini, nihai kavgayı tetikleyeceğini beklemek de doru olmaz bu yüzden. Proletarya ve halklar, hakların kazanılması, adalet vb. şeyler uğruna mücadele gibi prangalardan ve burjuva toplumun kafalarına yerleştirdiği önyargılardan bir ileri bir geri giderek de olsa, sancılı da olsa kurtulmaya başladı. Bu prangalardan kurtulmadan daha hızlı ilerleyemez. Çünkü süreç olayların baskısı altında ağır aksak ilerliyor; çünkü süreç *“bilinç”* tarafından yönetilmiyor, kendiliğinden ilerliyor.

Küçük burjuva hareket, “*halk bedel ödemekten korkuyor*” diyor. Bu hiçbir şey söylememektir. Çünkü Halk, her zaman ağır bedeller ödemekten “*korkar.*” Bedel ödememek için başka yollar arar. Ama yaşamın akışının tarihsel dönemeçlerinde, başka yol kalmadığında bu korku bastırılır, yerini çılgın bir atılım alır. Bunlar ayaklanma anlarıdır. Ki ayaklanma biraz duralar ve geri çekilirse eğer, korku yine hakim olur. Marx ayaklanmaya dair yazarken bu nedenle her gün küçük zaferler, sürekli saldırı ve morali ayakta tutmanın önemli olduğunu söylüyordu. Bir küçük burjuva, kendi sınıfsal yapısına uygun olarak, benzeri durumlarda alaya alıp dalga geçebilir, eğlenceye vurup konformizme gömülerek ya da başka yollarla korkudan kaçabilir. Ama bir proleterin ne böyle bir şansı vardır ne de böyle bir lüksü. Onun bütün hayatı tedirginlik ve korku içinde geçer; işini kaybetme, işsizlik, sefalet, açlık, sakatlık iş kazaları vb. korkular hiç peşini bırakmaz. O yüzden bir proleter için “*bedel ödemek*” hiç bir şey ifade etmez. O zaten bütün yaşamı boyunca en ağır bedelleri öder. Onu korkutan girdiği kavgadan yenilgiyle çıkmaktır. Kendi sınıfının bu kavgaya yeterince omuz vermemesi, yarı yolda bırakmasıdır, yenilgi durumunda ailesinin ve çocuklarının içine düşeceği sefalet uçurumudur.

Kürt halkının ödediği bedelleri konuşmaya bile gerek yok. Özellikle en yoksuları bugüne kadar en ağır bedelleri ödedi, daha da ödeyeceğinden kuşku yok. Evlerinin, köylerinin kentlerinin yakılıp yıkılması, dışkı yedirme, işkence, tecavüz, ölüm, açlık, sefalet ve akla hayale gelmeyen en vahşi uygulamalar bu bedellere dahildir. Onlar bedel öde-

mekten değil, bunun karşılığını alamamaktan korkuyor.

O yüzden “Halk bedel ödemekten korkuyor” demek, hiçbir şey söylememektir. Hiçbir şey durumu açıklamaz.

Küçük burjuva hareketin, devrimcilik adına, proletarya ve halkların ayağına vurduğu son pranga “faşizmin geriletilmesi” ve “tek adam diktatörlüğünü”, “AKP faşizmini yıkmak” oldu. Aslında küçük burjuva hareketin öne sürdüğü bu hedeflerin hepsi politik iktidarın zor yoluyla ele geçirilmesini yine bilinmez bir geleceğe erteleyen “direniş” çizgisinin ta kendisidir. “AKP faşizminin”, “tek adam diktatörlüğünün” yıkılması, geriletilmesi hedefi, sermayenin her türlü egemenliğini yıkmayı öteleyen, hesaplaşmayı, bu egemenliğe dokunmadan burjuva sınırlar içine çeken bir yaklaşımdır; bu hesaplaşmayı seçimlere havale etmektir.

2017 biterken RTE ve dinci-faşist parti, ayaklanmacılara ve darbecilere karşı sivillerin eylemlerinin cezai soruşturmadan muaf olacağını kararlaştırdı. Bu karar, düşmanın canına, malına, namusuna, ırzına yönelik tüm saldırıların cezasız kalacağı demektir. Bu karar bir cihad fetvasıydı ve bu fetvaya göre düşmanın malı, canı, kadınları ve her şeyleri savaş ganimeti demektir, helal demektir.

2018'e doğru CHP'nin İstanbul yönetimi değişti. Yeni başkan Canan Kaftancıoğlu ve ekibi CHP'yi sola çekmeyi amaçlıyordu. Kılıçdaroğlu'nun da desteğini alan yeni yönetim seçilir seçilmez kürsüden "faşizmi yıkacağız" diye seslendi salondakilere. Bu, reformistlerin, uzlaşmacı sosyalistlerin ve takipçisi ortalama solun en radikal geinenlerinden bile daha solda bir söylemdi. Onlar "durdurmak", "geriletmek" derken CHP "yıkamak" dedi. Aslında söylemdeki bu değişim hiç de sürpriz değildi. Küçük burjuva reformist hareketin, uzlaşmacı sosyalistlerin ve CHP'nin hitap ettiği kitleler arasında hiç bir zaman Çin Seddi olmadı. Bu hareketlerin tabanı da, devrimci kitleler de CHP ile yanyana durmaktan, içiçe geçmekten hiç rahatsız olmadı. Bir süreden beri kitlelerde yaşanan sola kayış, bu taban üzerinde hareket eden CHP'de de sola kayma eğilimini besledi. Bu da CHP 'nin biraz sola meyletmesine yol açtı. Kaftancıoğlu iş başına geldikten sonra CHP'nin Kürtlere daha yakın bir çizgiye çekmeye çalıştı. Kılıçdaroğlu'nun hami desteğini de alan bu yönelim, 2019 seçimlerinde CHP'yi İstanbul, Ankara, Adana gibi büyükşehirlerde belediye başkanlığını getirdi.

Hızlı ve yoğun başlayan 2018'de öne çıkan olaylardan biri Afrin'in işgali diğeri de seçimler oldu. Erken seçim önerisini yılın ilk günlerinde dile getiren Devlet Bahçeli, seçimlerde barajın düşürülmesine karşılık AKP'ye seçim ittifakı önerdi. Ve yine bu yıl boyunca, daha önceki yıl olduğu gibi OHAL ve KHK'lara dayanarak silahlı ve silahsız bürokraside de tasfiyeler sürdü.

Orduda “kripto imam” bahanesiyle herhangi birinin bir kanıt olmaksızın geniş tasfiyeler yapıldı. Kendisini kurtarmak isteyen herhangi birinin “itirafları” dinci-faşist parti için yetiyordu. Tekelci sermaye, egemenliğinin en büyük güvencesi olan orduya artık eskisi kadar güvenemiyordu. Emir-komuta zincirinin kopmasından daha önemli bir durum doğmuş; kendilerini kurtarmak için yaşanan tasfiyelere gıkmı bile çıkarmayan tepedeki komuta kademesiyle subaylar arasında güvensizlik gelişmişti. Bu süreçte subaylar, cumhuriyetin kuruluşundan beri buldukları “efendi” statüsünden aşağıya, “ezilenler” katına indiriliyorlardı. Doruk bunalımı ordu da tam anlamıyla bir bölünmeye yol açmış; harf okulları ve akademiler bile kapatılmıştı. Oysa bu okullarda subay olmaya gelen çocuklar kalıba sokulur, körü körüne itaat öğretilerek emir-komuta zincirine monte edilirdi.

Ordu şimdi perişanlık içindeydi. Bunun en açık kanıtı, harp okulları ve akademilerin kapatılmasından sonra orduya sınavla subay ve astsubay alınmasıydı. Gerçi bunların komuta kademesine kadar tırmanmaları neredeyse imkansız gibiydi. Yine de bu, orduda askerle içiçe olan alt kademelere dinci-faşistlerin doldurulması demekti. Bu adım, savaşa sürececek asker bulamayan TSK'nın bu sorununa da çözüm olabilirdi. Çünkü son yıllarda cepheye gönderilenler hep profesyonel askerler, seçilmiş birlikler oluyor, ordunun büyük kısmı savaşın dışında tutuluyordu. Buna rağmen TSK yine de büyük kayıplar veriyordu. Sadece 2017 yılına ait rakamlara göre çatışmalarda 1400 asker ve polis hayatını kaybetmişti. Buna karşılık gerillanın 540 kaybı vardı, ki bunda göğüs göğüse çarpışmadan ziyade TSK'nın İHA'lar, SİHA'lar

uçaklarla yüksek teknolojiye dayanan bombardımanı etki-
liydi. Zira TSK, göğüs göğüse çarpışmadan kaçıyordu. Ama
daha kış gelmeden önce gerilla, teknolojiye de bir çözüm bul-
muş, tepelere, karakollara yeniden saldırılara başlamıştı.

RTE'nin "*beka sorunu*" dediği varlık-yokluk sorunu, ser-
mayenin egemenliği için de geçerliydi. Ordu bu haliyle bir
ayaklanmaya müdahale edemezdi. Çünkü parçalanma riski
oldukça yüksekti. İçerde giderek kullanılamaz hale gelen or-
duyu yeniden toparlamak ve karşı devrimin tabanını hare-
kete geçirebilmek için bir dış savaş gerekiyordu, RTE'ye ve
tekelci sermayeye. Aslında bu savaş iç savaşın Suriye toprak-
larında devamı demek daha doğru olur. Tekelci sermaye ve
dinci-faşist hükümet ihtiyaç duydukları bu savaşta sonunda
çıkardı: 20 Ocak'ta Afrin'e saldırdı. ABD Afrin'in kendi so-
runları olmadığını söylerken, Rusya'da hava sahasını açarak
Türkiye'nin saldırısına izin verdi.

Saldırımı ilk karşılayan, Türkiyeli devrimcilerin ağırlıkta
olduğu HBDH birlikleri oldu. Cinderes ve Roco dağında sert
ve yoğun çatışmalar aylarca sürdü. TSK, tanklarla, toplarla
yaptığı atışlara, helikopterler ve uçaklarla yağdırdığı bomba-
lara rağmen TSK sınır ötesinde bir kaç kilometreden fazla
ilerleyemedi. Ele geçirdiklerini söyledikleri yerler, sivil ka-
yıpların önlenmesi için boşaltılan sınır köyleriydi.

Savaşın ilk haftasına dair Reuters'in haberlerine göre
TSK'nın 11 tankı imha olmuş, 250'den fazla TSK, ÖSO men-
subu esir düşmüştü. Köylüler bile silahlanmış, köylerini terk
etmektense savaşmayı seçmişlerdi. Bu koşullarda çakılıp
kalan daha fazla ilerleyemeyen TSK, obüsler ve roketlerle
yolu açmaya çalıştı.

45 gün süren Afrin savaşında TSK, savaş uçaklarından attığı havan bombalarıyla, obüs toplarıyla pek çok köyü haritadan sildi. En son Afrin'i harabeye çevirmeye başlaması ve sivil kayıpların artmasıyla SDG Afrin'den çekildi. TSK ve ÖSO sonunda Afrin'i ele geçirmişlerdi, ama çok fazla da kayıp vermişlerdi.

Savaş başlar başlamaz bütün burjuva partiler iktidarıyla muhalefetiyle şovenist hamasete sarıldılar. Ancak ne hamasi nutuklar ne de yoğun baskılar devrimci kitleler üzerinde etki yaratmadı. Geziciler, aleviler, devrimci kitleler yer yer eylem ve etkinliklerle açıktan tavır aldılar. Özellikle Amed ve Van da dahil Kürt halkı bu süreçte genel olarak sessiz kaldı. Bu durum, küçük burjuva aydın hareketini de etkiledi. TTB “*Savaş halk sağlığı sorunudur*” diye başlayan bir bildiriyle geri de olsa tavır adı. Bini aşkın gözaltına rağmen kitleler susmadı; yaygın protesto eylemleri ve gösteriler olmasa bile, öfke her yerde ve her fırsatta kendisini gösteriyordu.

Savaşın yarattığı şovenizmi de fırsat bilen polis-asker, Kürt halkının en değerli evlatlarını toprağa verdiği şehitlikleri, mezarları, iş makineleri ve panzerler marifetiyle yıktı, Leyla Zana'nın yemini eksik yaptığı bahanesiyle vekilliği düşürülürken, mahkemeler milletvekillerine ceza yağdırdı. Büyük öfke biriktiren Kürt halkı, yine büyük bir sabırla inisiyatifi kendi eline alacağı günlerin gelmesini bekliyordu. Savaş bahanesiyle estirilmeye çalışılan milliyetçi, şoven rüzgarlara rağmen işçi sınıfı ve emekçilerin eylemleri kesintisiz devam etti. Eskişehir'de yapılmak istenen termik santrale karşı harekete geçen köylüler traktörlerle yolları kesip eylem yaptılar. İstanbul'da nakliyat ambarlarının boşaltılıp kapa-

tilmasına karış çıkan işçilere polis büyük bir vahşetle saldırdı. 50 toma ve binden fazla polis, saatler süren çatışmalardan sonra ancak boşaltabildi.

İlkokullara, anaokullarına kadar el atan diyanet, dinci-gerici eğitimi kurumsallaştırma çabasıındaydı. Dinci-faşist okullara ait yurtlarda, kuran kurslarında çocuklara tecavüz ediliyor, şehvet yuvasına dönen tarikatlar tam bir çürüme ve yozlaşma sergiliyorlardı. Aynı zamanda üniversitelerden kovulan kürsüleri ellerinden alınan akademisyenler, aslı as-tarı olmayan ithamlarla zindanlara kapatılan gazeteciler, sermayenin rıza üretme kapasitesinin dibe vurduğunu; ideo-lojik tekellerin kırıldığını gösteriyordu.

Bu koşullarda tekelci sermayenin faşist devlet ve dinci-faşist parti eliyle her alanda ve her yerde uyguladığı yoğun baskı, öncü olduğunu iddia eden bir çok parti ve örgütün de olaylara bakış açısını darlaştırdı. Baktığı her yerde faşist baskı ve terör dışında bir şey göremeyen bur siyasi çevreler, çeşitli nedenlerle zaman zaman patlak veren devrimci kitlelerin büyük eylemlerini bile doğru değerlendiremeyip sadece “moral” açıdan ele aldılar. Bu darlık, proletarya ve halkların saflarında biriken öfkeyi ve bunun yarattığı cüreti görmemelerindeki acizlikten kaynaklanıyordu. Esas olarak tekelci sermayenin tel tel dökülmeye başlayan egemenliğini ayakta tutmaya çalışan bu yoğun baskı, aynı zamanda tek-elci sermayenin elindeki bütün egemenlik araçlarının ve yöntemlerinin de altını oyuyor, ıskartaya çıkartıyor. Bu kadar yoğun baskı ve terör, proletarya ve halklara bir tek çıkış yolu bırakıyor: *Zora dayalı devrim; sermayenin bütün egemenliğine son vermek.*

Bu koşullarda metal işçilerinin aldıkları grev kararı OHAL ve milli güvenlik diyerek yasaklandı. İşçiler bu yasağa karşı sokaklara dökülüp protesto eylemleri yapmadılar, ama yasağı tanımayacaklarını açıklayıp grev hazırlıklarını aynen sürdürdüler. Ancak, ileri bir adım gibi görünen bu tavır, aslında çok önemli bir eksiklik taşıyordu. İşçi sınıfı bu tavrıyla enternasyonal görevlerinden kaçıyor; hem savaş karşısında bir tutum almıyor, hem de yanı başında boğazlanan bir halkın çektiklerine seyirci kalıp ses çıkarmayarak dolaylı destek veriyordu. Bu eksikliğin yanında, burjuvazinin “*genel ulusal çıkar*” masallarına kanmadığını gösterdi. MESS, işçi sınıfının bu kararlılığı karşısında taleplerinin önemli bir kısmını kabul etti; yüzde 5’le başlattığı ücret artışını yüzde 23’e çıkartarak TİS’i imzaladı. Bu esasen ekonomideki kırılıktan kaynaklanıyordu. Birkaç günlüğüne bile olsa üretimin durmasına dayanamayacaklarını, pazarlarını kaybedeceklerini biliyorlardı.

Kitle hareketi açısından baharı müjdeleyen yine kadınlar oldu. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde yüzbine yakın kitlenin katıldığı İstiklal Caddesi’ndeki gece yürüyüşü, adeta kadınların dinci-faşizme bir meydan okumasıydı. Ardından Newroz eylemlerinde meydanlara sığmayan kitleler, başta İstanbul, İzmir, Amed, Ankara, Van olmak üzere her yerde “*Biz buradayız. Bir yere gitmedik.*” diye haykırıyorlardı. Kitle hareketindeki bu coşku ve heyecan tamamıyla devrimin kendi gücüne duyduğu güvenden kaynaklanıyordu.

2018'in diğer önemli olayı seçimlerdi. Ocak ayının ilk haftasında Bahçeli erken seçim önerirken 26 Ağustos tarihini işaret etmişti. Erken seçim kimse için sürpriz olmadı. Herkes dinci-faşist partiye, özellikle de RTE'ye dikti gözünü ne diyecek diye. RTE 26 Ağustos'u da geç bularak 24 Haziran'da baskın seçim için stardı verdi. Bu kararın alınmasında beklenemez, ertelenemez olgular rol oynadı. Bunların en başında ekonomi vardı. *“Depremi yıkıcı etkilerinden kurtulabilmek için erken seçim şart”* diyen RTE, yaklaşan felakete de dikkat çekmiş oluyordu. Ayrıca TC'nin Afrin'deki savaşı, zaten Suriye savaşını kaybetmekte olan ABD karşısında Esad'ın ve tabii ki savaşın asıl kazananı olan Rusya-İran ittifakının elini iyice güçlendirdi. ABD öfkesini ikili oynayan Türkiye'den çıkarmak üzere ekonomik alandan saldırdı. Dolar kuru bir anda fırladı ve tabii faiz oranları da. Yükselen döviz kuru ve faizler, dinci-faşist partinin beslendiği asıl alan olan rantiyeyi zayıflattı. İflasların önüne geçmek için konkordato ilanları ard arda geldi. Erken seçimi gerekli hale getiren bir diğer olay MHP'nin kan kaybıydı. Kamuoyu yoklamaları MHP oylarının yüzde 7'nin de altına düştüğünü gösteriyordu. Bahçeli bir kez daha baraj altında kalmamak için AKP-MHP blokunu getirdi. RTE'de tek başına girmesi halinde kazanamayacağını farkındaydı. Bahçeli'nin önerisini kabul etti. Böylece Bahçeli MHP'yi baraj altında kalmaktan kurtarıp meclise sokarken, hükümeti de bir kez daha dinci-faşist partiye ve RTE'ye teslim etti.

RTE 24 Haziran tarihini belirlerken ekonomideki kötüye gidişi, kendi tabanındaki dağılmayı, dünya dengelerini gö-

zönüne alarak, OHAL'i uzatıp OHAL koşullarında seçime gitmeyi hesaplayarak, planlayarak belirledi. Amacı, Afrin, fatihi olarak seçime girmek ve kendisine avantaj sağlamaktı.

AKP-MHP bloku karşısında diğer burjuva partiler de bir blok kurdular. CHP, İP ve SP'den oluşan bu blok, milletvekilliği seçimleri için ortaklaştı ama cumhurbaşkanlığı için anlaşamadı. Hepsinin ortak adayı olarak daha önceki dönemin cumhurbaşkanı A. gül ismi öne çıktı. Ancak Genel Kurmak Başkanı H. Akar ve Cumhurbaşkanı danışmanı İ. Kalın, A. Gül'ün evinin bahçesine askeri helikopterle indirme yaparak adaylıktan vazgeçmesini sağladılar. Bu koşullarda CHP, Muharrem İnce'yi, İP, Akşener'i, her iki blok tarafından istenmeyen HDP de zindandaki eski eşbaşkanı S. Demirtaş'ı aday gösterdi. Akşener aday olabilmek için 100 bin imza toplamaya yönelince, Bahçeli adaylığını engellemek amacıyla, imza verecek olanları Fetöcülükle suçlayıp haklarında soruşturma açtırmakla tehdit etti. Bütün bu yaşananlar, kitlelerin bir bölümünün kafasında zaten doğmuş olan *"Bunlar seçimlerle gitmez. Gitmemek için er şeyi yaparlar"* fikrini iyice pekiştirdi.

1 Mayıs, Afrin'deki savaşın hemen sonrasında iyice hızlanan seçim atmosferinde kutlandı. DİSK ve küçük burjuva hareket kitleleri Taksim'den uzaklaştırıp Maltepe'ye taşımak için elele verdiler. Maltepe'de düzenleyicilerin beklentilerinden daha büyük kalabalıklar toplandı, ama yine de hem Maltepe meydanındaki emekçilerin, hem de bütün Türkiye'de 1 Mayıs mitinglerine katılan kitlelerin gözü kulağı Taksim'deydi. Birleşik Metal İş, ne pahasına olursa olsun Taksim'e çıkacağız demiş olmasına rağmen Saraçhane'de

toplanan bir grup işçiyle zevahiri kurtardı. Kızıl Meydanda devrimin kızıl bayrağını dalgalandırma onuru yine yalnız başına Leninistlerin oldu. Zonguldak'ta miting alanına sığmayan madencilerden Ankara, İzmir, Amed, Adana, Mersin ve diğer kentlerde 1 Mayıs'a katılan milyonlar Taksim fatihlerini selamladı.

Muharrem İnce, 1 Mayıs'tan hemen sonra yaptığı mitingle kampanyasını açtı. İnce'nin mitingi bir gövde gösteriydi ve RTE'nin adaylık açıklama mitingini gölgede bıraktı. CHP'nin yanı sıra HDP ve uzlaşmacı sosyalistler, boykotçulardan oy alabilmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaya başladılar. Onları buna teşvik eden, seçmen araştırmalarıydı. Bu araştırmalar, en az yüz 15'lik bir kesimin oy kullanmaya gitmeyeceğini gösteriyordu.

UKH seçimlere katılma çağrısı yaptı. Çağrı kendi içinde bir çelişki barındırıyordu: Hem bunlar seçimle gitmez iç savaş çıkarırlar saptaması yapıyor hem de “*sandığa sahip çı-karsak yenebiliriz*” diyordu.

RTE, “*Milletim tamam derse bırakırım*” diye bir laf etti, bütün sosyal medya bir anda “*tamam*”la çalkalandı. Twetter'da “*tamam*” etiketi iki günde 2 milyonu aşınca dinci-faşistler paniğe kapılıp karşı kampanya başlattılar. Ancak 400 bine ulaşabildiler ki, o hesapların büyük bölümü sahte olduğu için twetter, hesapları kapattı. Mayıs ortalarında “*tamam*” diyenler yer yer sokağa çıktılar. Gezi benzeri bir ayaklanma korkusuna kapılan hükümet ve polisi, bu eylemlere büyük bir vahşetle saldırdı. CHP, HDP ve yandaşları bu dalgayı sandığa taşımak amacıyla tam bir seferberlik içine girdiler.

Proletarya ve halklar, isyan ve ayaklanmadan başka bir yolun kalmadığını anlamaya başlamışlardı, ancak zaferi nasıl kazanacaklarını bilmiyorlardı. Kendi güçlerine güveniyorlardı, ancak bu henüz sonuna kadar gidecekleri anlamına gelmiyordu. Kararlıydılar, ancak bu henüz ölümüne bir kararlılık değildi. Tabii ki bunun olması için sadece çoğunluk olmak yetmez. Zafere dair bir yol, bir umut da olması gerekir.

Tekelci sermaye bir seçim heyecanı yaratmak ve kitlelerin enerjisini buraya akıtmak için elinden geleni yaparken, dinci-faşist hükümet de yeni bir darbe girişimine fırsat vermemek için orduda Fetö operasyonlarına devam ediyordu. Mayıs ayında denizcilerden, özellikle havacılardan dört yüzü aşkın subay gözaltına alındı; çoğunluğu yüzbaşı, binbaşı, yarbay, albay gibi orta kademede subaylardan oluşuyorlardı.

Tekrarı göze alıp bir kez daha belirtelim: Hükümet ve devlet aynı şey değildir. AKP devleti ele geçirdi, artık bir parti devleti var gibi laflar edilse de, yönetim mekanizmasındaki bir sarsıntı bu algıyı dağıtmaya yeterliydi. Zorunlu olarak iktidar bloku içinde yer alan ordu, uygun bir fırsatta hemen saf değiştirmeye hazırdı. Dinci faşist parti bu yüzden hiç rahat değildi; kendi atadığı komutanları bile gözaltına alıp sorguluyordu. Zira NATO, ABD tedrisatından geçmiş bu komutanların önemli bir bölümü, uygun bir fırsat yakaladığında AKP'nin karşısına dikilmekte tereddüt etmeyeceklerini biliyordu.

Yaratılmaya çalışılan seçim havasına rağmen ne gerillanın eylemleri hız kesti ne de savaş. Daha önceki seçimlerde gerilla genellikle eylemlere ara verir, seçimler sakın geçsin

derdi. Şimdi tam tersi oluyordu. Mayıs sonuna doğru Ağrı'da PÖH'ü vurdu; 45'den fazla özel hareketçi polis öldü. Şemdinli ve Çukurca kırsalında çatışmalar gece gündüz demeden günlerce sürdü. Gerilla belirlediği noktaları ve zırhlı araçları güdümlü füzelerle vurmaya başladı. Şemdinli'de karargah binası bu füzelerle vuruldu. Güney Kürdistan'a, medya savunma alanlarına saldıran TSK birlikleri Bradost, Hakurk, Garzan bölgelerinde gerilla tarafından içerilere doğru çekilip kuşatmaya alınarak hırpalandı. TSK verdiği büyük kayıpları gizlerken "*Kandil'e az kaldı...*" yalanlarıyla içeride milliyetçi-şoven bir hava yaratmaya çalıştı. AKP bu sefer, daha önceki seçimlerde hep yaptığı gibi asker cenazeleri üzerinden yarattığı şoven havayı oya çevirmeyi denemedi bile. Tam tersine kayıpları gizledi. "*Beka sorunu*" yaşandığını söylediği bu dönemde seçime zafer havasıyla girmek istiyordu. "*Afrin fatihi*"nin kayıpları gizleyip "*Kandil'e az kaldı*" yalanına sarılması, yaratmaya çalıştığı zafer havasından kaynaklanıyordu. Ama bütün bu çabalara, rüşvet ve tehditle adam toplamalara, bindirilmiş kıtalara karşın dinci-faşist parti ve RTE, miting meydanlarını dolduramadılar. Mitinglerde yaratmaya çalıştıkları polemikler ilgi çekmediği gibi, yapılan konuşmalar da et suyuna değil, olsa olsa musluk suyuna tirit meselelerden ibaretti.

Sandığa az bir zaman kala kitlelerin sandığa-seçime yaklaşımında bir değişim oldu. Daha bir kaç ay öncesine kadar boykot eğilimi oldukça güçlüydü. Şimdi yaşanan bu değişimin nedenleri vardı. Bunun en başında, boykotla ayaklanma arasında kurulması gereken ilişkinin olmaması vardı. Bu doğrudan ilişkiyi kurup kitlelerin kafasında somutlayarak,

kitleleri ayaklanmaya sevk edecek güç ilişkileri henüz ortada yoktu. Politik hayata yeni yeni uyananların kararsızlığının yanında yarı aydınlanmış kesimlerin, kaybedecekleri şeyi olanların bunları riske atmak istememeleri vardı. Ayrıca, düzene, burjuva topluma karşı olanlarla AKP'ye karşı olan kesimler arasındaki sınırların belirsizliği ve bu iki kesim arasındaki geçirgenlik de bu değişimde etkili oldu. Esasında düzenle, burjuva toplumla sorunu olmayan, salt AKP karşıtlığı nedeniyle boykotçularla yan yana duran belirli bir kesimin “*oylara sahip çıkarsak kazanabiliriz*” tutumuna yönelmesi, boykotçular denen kesimde belirli bir düşünüş yarattı.

NTV ve HT gibi yandaş kanallar görmezden gelseler de M. İnce'nin Ankara, İzmir, İstanbul mitingleri dinci-faşist partinin ve RTE'nin mitinglerini katladı. AA ise görmezden gelmenin ötesinde daha seçim gününden önce, perşembe günü seçim sonuçlarını açıkladı. Sonra da işi pişkinliğe vurup “*prova yaptık*” dedi. Herkesle dalga geçercesine, üç gün sonra aynen bu sonuçları çıkardılar sandıktan. Daha doğrusu, seçim sandıklarının açılması devam ederken, oyların önemli bir kısmı sayılmamışken kameraların karşısına geçen RTE, bu sonuçları açıkladı; artık YSK'nın başka bir sonuç çıkarması imkansızdı.

M. İnce ise seçim öncesi söylediklerinin, verdiği sözlerin, esip gürlmelerinin ne kadar boş olduğunu, ne kadar yalancı ve ne kadar korkak olduğunu gösterdi. Daha oyların yarıya yakını sayılmamışken “*adam kazandı*” deyip ortalıktan kayboldu. Ne İnce, ne Kılıçdaroğlu günlerce ortalıkta gözükmediler. Tarihsel misyonunu bu sefer de yerine getiren CHP

seçim gecesi, geride ciddi bir öfke ve hayal kırıklığı bırakarak sessizce kenara çekildi. Daha doğrusu, kitleleri yüz üstü bırakıp kaçtı.

Tekelci sermaye, hükümet ve dinci-faşist parti, devletin olanaklarını da kullanarak HDP'yi baraj altında bırakmak için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. Bütün dalaverelerin, numaraların, oyunların sonunda HDP Kürdistan'da yüzde 15 oy kaybı yaşadı. Ancak diğerlerinin hiç düşünmedikleri bir şey oldu: İstanbul, İzmir, Ankara ve diğer kentlerden aldığı büyük destekle HDP barajı yine aştı.

Sadece CHP'nin peşine takılan uzlaşmacı, reformist partiler değil, HBDH de kuruluş bildirgesinde açıkladığı devrimci hedefleri bir kenara bırakıp, onlarla aynı çizgide yer aldı: bu sosyalist lafazanlar hep birlikte M. İnce'ye kefil oldular. Boykotu, isyanı tartışmaya başlayan devrimin kitlesinin önemli bir kesimini elbirliğiyle seçime, sandığa taşıyarak, kitleler arasında gelişip güçlenmeye başlayan radikalleşme eğilimini törpülediler. Bu seçimlerde yine Leninist Parti'nin söyledikleri çıktı; yaptığı bütün uyarılarda ne kadar haklı olduğu yaşam tarafından bir kez daha kanıtlandı.

Sadece İstanbul, İzmir ve Ankara'da M. İnce'nin son üç mitingine katılanlar 10 milyondan fazlaydı. Buna rağmen sonuçlar açıklanıp da RTE yine hileyle hurdayla *"ata atlayıp Üsküdar"a geçtiğinde"* neden hiç bir şey olmadı? Sokak gösterileri ve isyanlar neden gerçekleşmedi? Elbette emekçi mahallelerinde yerel bazı eylemler, gösteriler oldu. Ama bunlar buldukları mahallelerle sınırlı kaldı, genel bir eyleme dönüşmedi. Aslında sorunun cevabı açıktı: Seçim gecesinde başlayarak çapsizliklerini ve korkaklıklarını gösterip 48 saat

ortadan kaybolan İnce-Kılıçdaroğlu ikilisi için hiç kimse kanını dökmek istemedi, istemez de zaten. Bu ikili iktidar olsun diye proletarya ve halkların, emekçilerin hayatlarını riske atmalarını hiç kimse beklemez de bekleyemez de. Kitlelerin büyük kalkışmaları, isyanları için bu tür çapsiz bir korkaklara değil, kendilerini gerçekten zafere götürmeye aday öncülere, zaferi kazanacaklarına dair umuda ve inanca ihtiyaçları var. Bu yüzden Haziran Halk ayaklanmasındaki milyonların nereye gittiğini soranlar, onları boşu boşuna içine düştükleri umutsuzluk çukurunda aramasınlar. Ayaklanmacılar, daha ileri gitmek ve sonuç almak için ihtiyaç duydukları örgütlenmeye, mücadele biçimlerine ve araçlarına sahip olmadıkları için; küçük burjuva hareket bugüne dek kitlelerin bu arayışlarına cevap vermek bir yana, görmezden gelip kulaklarını kapattıkları için, devrimin öncüsü henüz geniş kitleleri aydınlatmaya ve arayışlarına yanıt olmaya yetişemediği için arayışlarını ve bekleyişlerini sürdürmektedirler.

SONUÇ YERİNE

50 yıldan bu yana süren sert sınıflar mücadelesi ve uzun iç savaş yaşanan olaylar ve olgular bunlar. Bu 50 yılın ya iç savaş ya da iç savaşa yakın sert sınıf mücadeleleriyle geçtiğini söyledik. 90'lı yılların ilk yarısında iç savaşa dair görüşlerimizi geliştirirken, bu topraklarda yaşananlardan, kendi deneyimlerimizden yola çıkmıştık. Marksist Leninist literatürü bir de bu bakış açısıyla incelediğimizde gördük ki, iç savaş, marksizm-leninizmin köklü tezlerinden birisidir. Marx, Kapital'in 1. cildinde "*Normal işgünü için savaşım*"ı ele alırken "*Yasal sınırlar ile düzenlemelerin, yarım yüzyıl süren bir iç savaş sonucu kendilerinden adım adım sökülüp alındığı patronlar...*" (sf. 308. sol yay. 3. baskı) derken bir kaç sayfa ilerde ise "*Normal işgününün yaratılması, bu nedenle kapitalist sınıf ile işçi sınıfı arasındaki az çok gizli, uzun süren bir iç savaşın sonucudur.*" (syf. 312) diyor. Yani proletaryanın normal bir işgünü bile ancak bir iç savaş sonucunda kazanabildiğini söylüyor.

Lenin'de konu daha geniş ele alınıp işlendiği için fazla alıntı yapmak istemiyoruz. Ama şunu aktaracağız "*az bile olsa özgür ve ileri bütün ülkelerde kapitalizmin tüm iktisadi gelişmesinin, bütün dünyadaki tüm çağdaş toplum tarihinin uzlaşmazlığa yol açtığı ve bu uzlaşmazlığı şiddetlendirdiği sınıflar arasında, yani burjuvazi ve proletarya arasında -hemen istisnasız da denilebilirdi- bir iç savaş görülür.*" (Ekim Devrimi Dosyası, syf. 117). 1905'i iç savaşın başlangıcı olarak ele alan Lenin, gelişeceğini belirtir. Aynı olguyu Çin Devrimi'nde de görürüz. Çin Devrimini belli dönemlere ayıran Mao, "*Birinci İç Savaş*"tan ve "*İkinci İç Savaş*"tan geçerek zafere ulaştıkla-

rını belirtir. Bir devrimin günümüzde iç savaş olmadan zafere erişmesi olanaksızdır. Çünkü, Lenin'in bir yüz yıl önce söylediği sözlerle *"Halkların yaşamında büyük sorunlar ancak şiddetle çözülür"*.

Ve dünyanın her yerinde şiddete burjuvazi başvurdu önce. Bu bizde de böyle oldu. Daha önceki dönemi bir yana koysak bile Taylan Özgür'ün katledilmesi, Denizlerin idamı, Kızıldere bunun en açık kanıtıdır. İç savaşı gündeme getiren ve silaha ilk sarılan burjuva sınıf olmuştur. Burjuvazi ege-men olamadığı, toplumu elinden kaçırdığı her yerde ve her seferinde burjuva iç savaşa başvurmakta tereddüt etmedi. Bizde, burjuvazinin tek yanlı olarak dayattığı iç savaşa pro-letarya ve halklar zaman zaman devrimci iç savaşla karşılık verdiler. Ancak henüz eski topluma son verecek yeni ve daha ileri bir topluma geçmeyi başaramadılar. Kesin olan şu, devrimin zaferine bu yoldan gidilecek.

Sınıflar mücadelesinin uzun iç savaş olarak sürdüğü ko-şullarda, gelişiminin belirli bir aşamasında devrim, geri dö-nüşü olmayan kritik bir eşiğe varır. Bu süreçte devrimin kaderini belirleyecek olan nihai çarpışmaların koşulları her yönden olgunlaşmış, devim güncel bir konu haline gelmiş-tir. Dünya devrim deneyimleri bu kritik eşiğin aşılmasıyla birlikte devrimin büyük bir hızla ilerlediğinin örnekleriyle dolu. Rusya'da 1905 Moskova Ayaklanması, yine Rusya'da 1917 Temmuz, Ağustos süreci, Çin'de 1927 Şanghay Komünü; Küba'da 1958 Mart-Nisan'ı, Nikaragua'da Chamorro'nun kat-ledilmesi; Tunus'ta 2011'de Bouazizi'nin kendi kendini yak-ması... Bu olayların hemen ardından devrim büyük bir hızla ilerlemiştir. Pek çok olgu bunu gösteriyor. Hemen her dev-

rimde bu kritik, eşiğin aşılmasıyla birlikte atağa geçen devrim, kitlesel kopuşlarla eski düzeni yerle bir edip zafere erişiyor.

Bizde iç savaş, 2013 Haziran Halk ayaklanmasıyla başlayan büyük olaylar ve ayaklanmalar dönemine girdi. Birkaç st üste gelen ayaklanma dalgaları şimdilik geri çekilse de, ayaklanmanın kritik bir eşiğe gelip dayandığını söyleyebiliriz. Bu kritik eşiği yaratan sınıflar arasındaki g ilişkileridir. Devrim, artık sermayenin gelip geçici, dönemsel çıkarlarını değil, burjuva sınıfın yaşamsal çıkarlarını tehdit etmeye başladı. Hkumetteki dinci-faşist partinin ve RTE'nin "beka sorunu" diye ifade ettiği olgu, işte sermayenin bu yaşamsal çıkarlarıdır.

st üste gelen büyük ayaklanma dalgalarıyla ilerlemesini sürdüren birleşik devrim, burjuva toplumun resmi ifadesi olan devletin zirvesinde öyle büyük bir sarsıntı ve derin bir ayrılık yarattı ki, sermayenin egemenliğini artık olağan siyasi yöntemlerle sürdürme olanağı kalmadı. Bir sınıf olarak burjuvazi her şeyi kaybedip dağılmamak için uzun süreden beri devlet terörü, baskı dışında bir yol bulamaz oldu. Burjuvazi, ekonomik, politik toplumsal olarak her yönden derinleşen krizi karşısında elinden kaçırdığı toplumu ve üretici güçleri egemenliği altında tutabilmek için açık terör uygulamaya devam ediyor.

Egemen sınıfın bugünkü aşamada artık reform yapacak takati bile kalmadı. En küçük bir dnn, geri adımın bozguna yol açacağı korkusu içindeki burjuvazinin ekonomik ve siyasal olarak manevra alanı her gün biraz daha daralıyor. Tekelci sermayenin ve dinci-faşist hkumetinin egemen

olabilmek için birliğe en çok ihtiyaç duyduğu bu aşamada artık en küçük farklılığa bile tahammülü kalmadı. Bu yüzden çıkan en küçük farklı sesi ihanetle damgalamaya başladılar. Egemenler, burjuva toplumla sorunu olmayan kesimleri bile karşısına alıyor, devrim saflarına doğru itekliyor. Bu kesimler henüz devrim saflarında değilse, şimdiden hayırhahi bir yansızlık tutumu içine girdiler. Egemen sınıfın burnundan kıl aldırılmayan bu katı tutumu, devrimin temel sorunları üzerinde zaten belirgin olarak ortaya çıkan toplumsal kutuplaşmayı, yaşanan her güncel sorun biraz daha derinleştirip pekiştiriyor. İnsani, vicdani, ahlaki hiçbir değer bir daha yanyana getiremeyeceği bu karşıtlık, iki kutup arasındaki uçurumu iyice derinleştiriyor.

Birleşik devrim yalnızca siyasi ve ideolojik üst yapıda değil, yatırımdan finansa, turizmden ticarete kadar ekonomik alanda da tekeli sermayenin hayati çıkarlarını sarsarak onu tam bir çöküşe doğru sürüklüyor. Kriz ve çöküş sadece iç politikada değil, bunu bir uzantısı olan dış politikada da kaçınılmaz olarak gündeme geldi.

Birleşik devrimin gelişimi, geniş emekçi yığınlarda bir zihniyet değişimi yaratmaya başladı. Zora dayalı devrimin zorunluluğuna ve kaçınılmazlığına dair açık ve kesin bir kanaat, giderek daha geniş yığınları sarıyor. Bu kanaati besleyip güçlendiren, kitlelerin kendi yaşadıkları, deneyimleri ve bu deneyimlerden çıkardıkları derslerdir. Bu derslerin başında da, zor adaylı devrim dışındaki yolların başarısızlığı var. bu zihniyet değişimi, kitleleri saran umutsuzluk, karamsarlık, çaresizlik ve aciliyet duygularıyla beraber gelişiyor. Kitleleri saran bu umutsuzluk ve karamsarlık olmadan,

eskinin içinde doğmaya başlayan yeninin henüz yeterince güçlü olmayan ışığı da parlamaz. Bu zihniyet değişimiyle birlikte proletarya ve halk kitlelerinin saflarında devrimci fikirler yerleşmeye, durum netlik kazanmaya başlıyor. Daha önceki dönemlerde sık sık gündeme gelen protesto vb. eylemlerle enerjilerini boşa akıtmak, yaşamlarını bu tür eylemlerle riske atmak istemiyorlar. Görünen o ki, geri dönüşü olmayan kritik eşiğe gelip dayanan kitleler, proletarya ve halklar, nihai kapıya için enerji depolayıp güç biriktiriyorlar.

Bu durum daha ne kadar devam eder, ekonomik, politik, toplumsal kriz daha ne kadar derinleşir, kimse bilemez. Bu durumun varlığı, devrimin bütün koşullarının yeterince biriktiğini ve olgunlaştığını gösterse de, bir devrimle sonuçlanır mı, devrimin zaferine yol açar mı? Bunu da kimse bilemez. Bunu belirleyecek olan proletarya ve halkların devrimci eylemleri kitlelerin kendi pratik hareki olacaktır.

Bundan sonraki süreçte öncünün rolü daha çok önem kazanacaktır. Yapılması gereken proletarya ve halklara krizden devrimci çıkış yolunu göstermek, devrimci duruma uygun, dönemin ihtiyaç duyduğu örgütleri ve araçları kurmalarında ve geliştirmelerinde onlara yardımcı olmak; devrimci hedefler ve devrimci eylemler örgütlemeleri için teşvik etmek, cesaret vermektir.

Proletarya ve halkların kurtuluşu, bu iç savaşı kazandıktan sonra kuracakları Demokratik Halk İktidarıyla birlikte başlayacaktır.

“Ve dünyanın her yerinde şiddete burjuvazi başvurdu önce. Bu bizde de böyle oldu. Daha önceki dönemi bir yana koysak bile Taylan Özgür’ün katledilmesi, Denizlerin idamı, Kızıldere bunun en açık kanıtıdır. İç savaşı gündeme getiren ve silaha ilk sarılan burjuva sınıf olmuştur. Burjuvazi egemen olamadığı, toplumu elinden kaçırdığı her yerde ve her seferinde burjuva iç savaşa başvurmakta tereddüt etmedi. Bizde, burjuvazinin tek yanlı olarak dayattığı iç savaşa proletarya ve halklar zaman zaman devrimci iç savaşı karşılık verdiler. Ancak henüz eski topluma son verecek yeni ve daha ileri bir topluma geçmeyi başaramadılar. Kesin olan şu, devrimin zaferine bu yoldan gidilecek.”

